

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

• H T O T

H P O Δ O T O T
ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ
Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α.

H E R O D O T I
HALICARNASSENSIS
H I S T O R I A.

XX EDITIONE JACOBI GRONOVII,

T O M I S N O V E M.

CQELATUMQUE NOVEM MUSIS OPUS. Hor.

ADJECTUS EST, EX EADEM EDITIONE, LIBER DE
VITA HOMERI; VULGO SED FALSO, ADSCRIPTUS
HERODOTO.

T O M . V.

G L A S G U A E:
IN AEDIBUS ACADEMICIS
EXCUDEBANT ROBERTUS ET ANDREAS FOULIS
ACADEMIAE TYPOGRAPHI

M D C C L X I.

ΤΑΝΤΟΤ
ΗΡΟΔΟΤΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ
ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΗ
ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ.

HERODOTI
HISTORIARUM
LIBER QUINTUS,
QUI INSCRIBITUR
TERPSICHORE.

TOM. V.

A

H E R O D O T I
H I S T O R I A R U M
L I B E R Q U I N T U S ,
Q U I I N S C R I B I T U R
T E R P S I C H O R E .

AT Persae qui in Europa sub Megabazo relicti a Dario erant, primos ex Helle-
spontis Perinthios, Dario parere recusan-
tes, subegerunt, antea quoque a Paeoni-
bus male affectos. Siquidem a Strymone
Paeones, admoniti divino responso ut bel-
lum Perinthiis inferrent: et si quidem a
Perinthiis ex adverso confidentibus pro-
vocarentur, nominatim compellantibus,
eos invaderent; sin minus, ab invadendo
abstinerent; ita fecerunt. Enimvero con-
fidentibus Perinthiis e regione Paeonum

ΤΩΝ ΤΟΥ

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΠΕΜΠΤΗ.

ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΗ

ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ.

ΟΙ δὲ ἐν τῇ Εὐφώπῃ τῶν Περσέων καὶ αἱ
λειφθέντες ὑπὸ Δαρείου, τῶν ὁ Μεγάλος
ἥρχε, πρώτος μὲν Περινθίας Ἐλλησπον-
τίων, ό δὲ βιβλομένυς ὑπηκόος εἶναι Δαρείου,
κατεστρέψαντο, περιεφθέντας πρότερον καὶ
ὑπὸ Παίονων τρυχέως. οἱ γὰρ ὡν ἀπὸ
Στρυμόνος Παίονες, χρύσαντος τῷ θεῷ σρα-
τεύεσθαι ἐπὶ Περινθίας, καὶ ἦν μὲν ἀντικα-
τίζομενοι ἐπικαλέσανται σφεας οἱ Περιν-
θίοι, ὄνοματὶ βάσαντες, τό δὲ ἐπιχειρέειν·
ηδὲ μὴ ἐπιβώσωνται, μὴ ἐπιχειρέειν· ἐποδ-
εον οἱ Παίονες ταῦτα. ἀντικατίζομένων.^a
δὲ τῶν Περινθίων ἐν τῷ προαῖσθιῳ, ἐκθαῦ-

^a ἀπιζομένων.

τα μουνομαχίη τριφασίη ἐκ προκλήσεος
 ἐγένετο^β. καὶ γὰρ ἄνδρα ἄνδρι καὶ ἵππον ἵπ-
 πω συνέβαλλον, καὶ κύνα κυνί. νικῶντων δὲ
 τὰ δύο τῶν Περινθίων, ως ἐπαιώνιζον κε-
 χαρηκότες, συνεβάλλοντο οἱ Παίονες τὸ
 χρηστήριον αὐτὸ τῦτο εἶναι. καὶ εἴπαν καὶ
 παρὰ σφίσι αὐτῆισι, «Νῦν ἀν εἴη ὁ χρησ-
 τός μὸς ἐπιτελεόμενος ἡμῖν, νῦν ἡμέτερον τὰ
 ἔργον.» οὕτω τοῖσι Περινθίοισι παιωνίσα-
 σι ἐπιχειρέασι οἱ Παίονες, καὶ πολλάν τε
 ἐκράτησαν, καὶ ἐλιπόν σφεων ὄλιγας.

β'. Τὰ μὲν δὴ ἀπὸ Παιόνων πρότερον
 γενόμενα, ὡδε ἐγένετο. τότε δὲ ἄνδρῶν ἀ-
 γαθῶν περὶ τῆς ἐλευθερίης γινομένων τῶν
 Περινθίων, οἱ Πέρσαι τε καὶ ὁ Μεγάβαζος
 ἐπεκράτησαν πλήθει. ως δὲ ἐχειρώθη ἡ
 Περινθος, ἥλαυνε τὸν σρατὸν ὁ Μεγάβα-
 ζος διὰ τῆς Θρηίκης, πᾶσαν πόλιν καὶ πᾶν
 ἔθνος τῶν ταύτη οἰκημένων ἡμεράμενος βα-
 σιλέϊ. ταῦτα γάρ οἱ ἐντέταλο ἐκ Δαρ-
 ρείς, Θρηίκην κατασρέφεσθαι.

^β προκλήσις σφι ἴγινε. ^ε βασιλεῖς Δαρεῖ. ταῦτα.

in suburbanis, ibi singulare certamen triplex ex provocatione commissum est, viri cum viro, equi cum equo, canis cum cane. Et quum victores duobus certaminibus Perinthii p[er]gaudio paeana cantarent, tunc Paeones hoc ipsum esse responsum dei conjectantes, inter se dixere, 'Nunc oraculum dei perfectum est, nunc nostrum est opus.' Atque ita in Perinthios paeana canentes impetum fecerunt, egressique videntes ex illis paucos reliquere.

2. Sic ista quidem prius a Paeonibus gesta hunc in modum acciderant. Tunc autem Perinthii pro libertate strenue pugnantes, tamen multitudine a Persis et Megabazo superati sunt. Perintho capta, Megabazus per Thraciam arma circumferebat, omnes ejus urbes atque omnes nationes inibi viventes pacatas regi reddens. Hoc enim illi a Dario fuerat imperatum, ut Thraciam subigeret.

3. Gens Thracum, secundum Indos, omnium hominum maxima est: quae si aut unius imperio regeretur, aut idem sentiret, ut mea fert opinio, inexpugnabilis foret, et omnium gentium multo validissima: sed quia id nimis arduum illis est, et nulla ratione contingere potest, ideo imbecilles sunt. Habent autem multa nomina per singulas regiones singuli. Moribus tamen ac opinionibus consimilibus imbuti sunt, praeter Getas et Traufos, et qui supra Crestonaeos incolunt.

4. Ex quibus quae a Getis fiant qui se pro immortalibus gerunt, a me commemoratum est. Trausi vero in ceteris quidem omnibus idem quod Thraces, verum circa natalia suorum atque obitus hoc facit: Edito puero, propinqui eum circumfidentes cum ploratione prosequuntur, ob ea mala quae necesse est illi, quod vitam ingressus sit, perpeti, humanas omnes calamitates recensentes; ho-

γ'. Θρηίκων δὲ ἔθνος μέγιστόν ἐστι, μετά
γε Ινδῶν, πάντων ἀνθρώπων· εἰ δὲ ὑπ' ἐνὸς
ἄρχοιτο, ἡ Φρονέοις καὶ τῷ τοῦτο, ἀμαχόν
τὸν εἴη, καὶ πολλῷ κράτισον πάντων ἔθ-
νεων, κατὰ γνώμην τὴν ἐμήν. ἀλλὰ γάρ
τῦτο ἀπορόν σφι καὶ ἀμήχανον μή κοτε ἐν
γάμησαι^c. εἰσὶ δὴ καὶ τῦτο ἀσθενέες. ύπο-
μαλα δὲ πολλὰ ἔχοσι κατὰ χώρας ἔκα-
στοι· κόμοισι δὲ ὅτοι παραπλησίαι πάν-
τες χρέωνται κατὰ πάντα, πλὴν Γετέων,
καὶ Τραυσῶν, καὶ τῶν κατύπερθε Κρητικῶν
οὐκεόντων.

δ. Τυτέων δὲ τὰ μὲν Γέται οἱ ἀθα-
κατίζοντες ποιεῦσι, εἰρηταί μοι· Τραυσοὶ
δὲ τὰ μὲν ἄλλα πάντα καὶ ταῦτα τοῖσι
ἄλλοισι Θρηξὶ ἐπιτελέσσοι, κατὰ δὲ τὸν
γνόμενόν σφι καὶ ἀπογινόμενον, ποιεῦσι τοι-
άδε^f. τὸν μὲν γινόμενον περιγόμενοι οἱ
προσήκοντες ὄλοφύρονται; ὅσα μιν δεῖ, ἐπεί
τε ἐγένετο, ἀναπλῆσαι κακά· ἀνοργεόμενοι
τὰ ἀνθρωπήια πάντα πάθεα· τὸν δ' ἀπε-

^a φρονέοις. ^c ιγγίηται. ^f τάξε bis.

8 ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ. Ε.

γινόμενον, παίζοντές τε καὶ πόδομενοι, γῇ
καλύπτουσι, ἐπιλέγοντες ὅσων κακῶν ἔξα-
παλλαχθεῖσι, ἔσι ἐν πάσῃ εὔδαιμονί.

έ. Οἱ δὲ κατύπερθε Κρητωναίων, ποι-
εῦσι τοιάδε^f. ἔχει γυναικας ἑκαστος πολ-
λάς. ἐπεὰν ὅν τις αὐτέων ἀποθάνη, κρίσις
γίνεται μεγάλη τῶν γυναικῶν, καὶ φίλων
σπιθαῖς ιχυρᾶς περὶ τῷδε, ἥτις αὐτέων ἐφί-
λειθο μάλιστα ὑπὸ τῆς ἀνδρός. Ηδὶ' ἀν κριθῆ
καὶ τιμηθῆ, ἐγκωμιαθεῖσα ὑπό τε ἀνδρῶν
καὶ γυναικῶν, σφάζεται ἐς τὸν β τάφον ὑπὸ
τῆς οἰκηιολάτης ἑώρτης. σφαχθεῖσα δὲ, συκ-
θάπτεται τῷ ἀνδρὶ. αἱ δὲ ἄλλαι συμφορὴν
μεγάλην ποιεῦνται. ὄνειδος γάρ σφι τοῦτο
μέγιστον γίνεται.

ς'. Τῶν δὲ δὴ ἄλλων Θρηήκων ἔσι ὅδε
νόμος: πωλεῦσι τὰ τέκνα ἐπ' ἔξαγωγῇ.
τὰς δὲ παρθένους ό φυλάσσουσι, ἀλλ' ἐῶσι
οῖσι αὐταὶ βούλονται ἀνδράσι μίσγεσθαι.
τὰς δὲ γυναικας ιχυρῶς φυλάσσουσι, καὶ
ἀνέονται τὰς γυναικας παρὰ τῶν γονέων

^f τάδε bis. Φιντι τὸν.

m̄inem autem fato functum, per lusum
atque laetitiam terrae demandant, refe-
rentes quod malis liberatus in omni sit
felicitate.

5. At qui supra Crestonaeos incolunt,
ista agunt: Singuli plures uxores habent:
quorum ubi quis deceſſit, diſceptatio
magna fit inter uxores, acri amicorum cir-
ca hanc rem studio, quaenam dilecta fu-
rit a marito praecipue. Quae talis judicata
est et hunc honorem adepta, ea a viris ac
mulieribus exornata, in tumulo a ſuo pro-
pinquiflmo maectatur, unaque cum viro
humatur, ceteris uxoribus id ſibi pro in-
genti calamitate ducentibus. nam id eis
ſummo dedecori datur.

6. Reliquis Thracibus hic mos eſt:
Liberos ſub conditione avehendi venun-
dant. Virgines autem non affervant, ſed
quibus libuerit cum viris concubere fi-
nunt. at uxores affervant vehementer,
eaſque magno aere a parentibus coēmunt.

Punctam notis habere cutem, nobile jūdicatur: non habere notas, ignobile. O-tiosum esse, pro honestissimo habetur: agricolam vero, pro contemptissimo. E-bello atque rapto vivere, pulcherrimum. Atque hi quidem sunt eorum maxime insignes mores.

7. Deos autem hos colunt, Martem, Liberum, Dianam: sed reges, praeter populares alios, etiam Mercurium, cumque e diis praecipue: per quem solum jurant, a quo progenitos quoque se ajunt.

8. Optimatibus eorum tales sunt sepulturae: Prolato triduum cadavere, mac-tisque omnis generis hostiis, convivan-tur, illudque defletum prius, deinde com-bustum sepeliunt, aut aliter humo tectum. Aggestoque defuper tumulo, omnis ge-neris agona proponunt, in quo praemia maxima ponuntur ex ratione singularis certaminis. Et sepulturae quidem Thra-eum hujusmodi.

χρημάτων μεγάλων. καὶ τὸ μὲν ἐσίχθαι,
εὐγενὲς χέκριται· τὸ δὲ ἄσικτον, ἀγενές.
ἄργον εἶναι, καλλιτον. γῆς δὲ ἐργάτη,
ἀτιμότατον. τὸ ζῆν ἀπὸ πολέμου καὶ ληί-
σίος, καλλιτον. οὗτοι μὲν σφεων οἱ ἐπι-
φανέστατοι νόμοι εἰσι.

ζ'. Θεὸς δὲ σέβονται μάνυς τύσδε, Α-
ρεα, καὶ Διόνυσον, καὶ Αρτεμίη. οἱ δὲ βασι-
λῆς αὐτέων, πάρεξ τῶν ἄλλων πολη-
τέων, σέβονται Ἐρμῆν μάλιστα θεῶν· καὶ
ομώνυμοι μάνυοι τῆτον, καὶ λέγονται γεγονέναι
ἀπὸ Ἐρμεω ἐωὕτως.

η'. Ταφαὶ δὲ τοῖσι εὐδαίμοσι αὐτέων
εἰσὶ αἴδε· τρεῖς μὲν ἡμέρας προτίθεσται τὸν
νεκρόν· καὶ παντοῖα σφάξαντες ἴρηϊα, εὐ-
χέονται, προκλαύσαντες πρῶτον· ἔπειτα
δὲ θάπτυσι κατακαύσαντες, ἢ ἄλλως γῇ
κρύψαντες. χῶμα δὲ χέαντες, ἀγῶνα τι-
θεῖσι παντοῖον· ἐν τῷ τὰ μέγιστα ἀεθλα
τίθεται κατὰ λόγον μνομαχίης. ταφαὶ
μὲν δὴ Θρηκῶν εἰσὶ αἴδε.

Δ'. Τὸ δὲ πρὸς βορέω ἔτι τῆς χώρης
ταῦτης, ὃδεὶς ἔχει Φράσαι τὸ ἀτρεκὲς αἱ
τινές εἰσι ἀνθρώπων οἱ οἰκέοντες αὐτήν·
ἀλλὰ πέρην^a ἥδη τοῦ Ισραὴλ ἐρημός χώρη
φαίνεται ἔνσα καὶ ἄπειρος. μάνυς δὲ δύνα-
μαι πυθέοται οἰκέοντας πέρην τῷ Ισραὴλ ἀν-
θρώπους, τοῖσι δύομα εἶναι Σιγύννα, ἐδῆτι
δὲ χρεωμένους^b Μηδικῇ. τοὺς δὲ ἵππους αὐ-
τῶν εἶναι λασίους ἀπαν τὸ σῶμα, ἐπὶ^c
πέριε δακτύλους τὸ βάθος τῶν τριχῶν· μι-
κρὺς δὲ καὶ σιμὺς, καὶ ἀδυνάτους ἀνδρας φέ-
ρειν· ζευγνυμένους δὲ ὑπ' ἄρματα, εἶναι ὡ-
χυτάτους. ἀρματηλαΐειν δὲ πρὸς ταῦτα
τοὺς ἐπιχωρίους. κατήκειν δὲ τυτέων τοὺς
ἄρρενας ἀγχῷ Ενεῖῶν τῶν ἐν τῷ Αδρίῃ. εἶναι
δὲ Μήδων σφέας ἀποίκους λέγοντες. ὅκως δὲ
οὗτοι Μήδων ἀποκοι γεγόναστι, ἐγὼ μὲν ύπε
ἔχω ἐπιφράσασαι· γένοιτο δι' ἄν πᾶν ἐν
τῷ μακρῷ χρόνῳ. Σιγύννας δι' ὧν καλέονται
Δίγυνες οἱ ἄνω ὑπὲρ Μασαλίης οἰκέοντες,
τοὺς καπήλους· Κύπριοι δὲ, τὰ δόρατα.

^a ἀλλὰ τὰ πίρην. ^b Σιγύννας, ἴσθιτι χριωμένος.

9. Quod autem hujus regionis ad aquilonem vergit, nemo potest pro comperto referre quinam homines eam incolant: sed illam quae trans Istrum plaga est, apparet vastam esse atque infinitam. Solos tantum resuscitere possum habitantes ultra eum homines nomine Sigynna, veste Medica utentes, eorumque equos toto corpore hirsutos esse, aet quinque digitos altitudine pilorum, eosdemque pusillos ac simos, invalidosque ad viros gestandos, sed currui junctos esse perniciissimos: atque ob haec curribus indigenas uti. Horum fines pertinerent propè ad Enetos, qui sunt in Adria. Eos quoque se colonos Medorum dicere: qui quo pacto coloni Medorum fuerint, equidem non queo cogitare: sed fiat quidlibet in longo tempore. Sigynas Ligures qui supra Mafiliam incolunt, institoris appellant; Cyprii autem, jacula.

10. Verum, ut Thracēs ajunt, apes loca quae sunt trans Istrum, obtainent, et supra illas ulterius procedi non potest. Quae quum dicunt, haud credibilia apud me dicunt, quoniam hoc animal constat frigoris intolerans esse. Sed mihi videntur loca quae septemtrionibus subsunt, ob gelu inhabitabilia esse. Hactenus de hac regione: cuius oram maritimam Megabazus Persis obedientem reddidit.

11. Darius simulatque transmisso Hellesponto Sardes venit, recordatus est beneficii in se ab Histiaeo collati, et consilii Cois Mitylenaei. Quibus arcessitis in eam urbem, obtulit electionem. Histiaeus, ut qui esset Miletī tyrannus, nullam sibi insuper tyrannidem poposcit: sed Myrcinum Edonidem, animo urbis in ea condendae. Et iste quidem hanc elegit. Coës autem, ut qui non tyrannus sed privatus

ι'. 'Ως δὲ Θρήκες λέγοσι, μέλισσαι
κατέχουσι τὰ πέρην τῆς Ισρά· καὶ ὑπὲρ
τυτέων ὡς εἶναι διελθεῖν τοπροσωτέρω.
ἔμοι μέν νυν, ταῦτα λέγοντες, δοκέοσι λέ-
γειν ὡς εἰκότα. τὰ γὰρ ζῶα ταῦτα φai-
νεται εἶναι δύσφρυα· ἀλλά μοι τὰ ὑπὸ^{την} ἄρκτον αἰσκητα δοκεῖν εἶναι, διὸ τὰ
ψύχεα. ταῦτα μέν νυν τῆς χώρης ταύ-
της πέρι λέγεται· τὰ παραθαλάσσια δὲ
αὐτῆς Μεγάβαζος Περσέων κατίκοα ε-
ποίεε.

ια'. Διαρεῖος δὲ, ὡς διαβὰς τάχιστα τὸν
Ἐλλήσποντον, ἀπίκελο ἐς Σάρδις, ἐμπίστη
τῆς ἐξ Ἰσταίς τε τῆς Μιλήσιας εὐεργεσίος,
καὶ τῆς παρασέσιος τῆς Μιτυληναίας Κώεω.
μεταπέμπαμεν δέ σφεας ἐς Σάρδις, ἐδίδομεν
αὐτοῖς αἵρεσιν. ὁ μὲν δὴ Ἰσταῖος, ἀτε τυ-
ραννεύων τῆς Μιλήτου, τυραννίδος μὲν ὑδε-
μῆς προσέχρησε· αὐτέσι δὲ Μέδοκινον τὴν
Ηδωνῶν, βαλόμενος ἐν αὐτῇ πόλιν κλίσαι.
οὗτος μὲν δὴ ταῦτην αἱρέεται· ὁ δὲ Κώη,

οῖδα τε ὁ τύραννος, δημότης τε ἐών, αὐτέσι
Μίτυλήντις τυραννεῦσαι. τελεωθέντων δὲ
ἀμφοτέροισι, οὗτοι μὲν κατὰ εἴλοντο^a ἔτρά-
ποντο.

β'. Δαρεῖον δὲ συνήρεικε, πρᾶγμα το-
ύδε ἴδόμενον, ἐπιθυμῆσαι ἐντείλασθαι Με-
γαθάζω, Παιόνιας ἐλόντα ἀνασπάσυς πο-
ῆσαι ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐς τὴν Ασίνην. ἦν
Πίγρης καὶ Μαντύν^b, ἄνδρες Παιόνες· οἱ
ἐπεὶ τε Δαρεῖος διέβη ἐς^c τὴν Ασίνην, αὐ-
τοὶ ἐθέλοντες Παιόνων τυραννεύειν, ἀπικνέ-
ονται ἐς Σάρδις, ἀμα ἀγόμενοι ἀδελφεὴν
μεγάλην τε καὶ εὐειδέα. Φυλάξαντες δὲ
Δαρεῖον προκατιζόμενον ἐς τὸ προάστειον
τὸ τῶν Λιδῶν, ἐποίησαν τοιόνδε· σκευά-
σαντες τὴν ἀδελφεὴν ὡς εἶχον ἄριστα, ἐπε-
ῦδωρ ἐπεμπτον, ἄγγος ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἐ-
χόσαν, καὶ ἐκ τῷ βραχίονος ἵππον ἐπέλ-
κυσαν καὶ κλωθυσαν^d λίνον. ὡς δὲ παρεζῆσ-
ῃ γυνὴ, ἐπιμελὲς τῷ Δαρείῳ ἐγένετο. Ὅτε
γὰρ Περσικὰ ἦν Ὅτε Λίδια τὰ ποιεύμενα

^a κατὰ τὰ οἴλοντα. ^b Μαντίν. ^c διέση ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐς.

^d Μ. s. κλῶσσαν, cui super adscriptis alia manū syllabam εστι.

esset, optavit Mitylenes tyrannidem. Imperato uterque quod optaverat, eo se contulit.

12. At Dario res hujuscemodi oblatâ est, ut illam videnti incesserit cupido mandandi Megabazo, ut Paeonas ex Europæ sedibus in Asiam transportaret. Erant Pigres et Mantyes viri Paeones, qui, postquam Darius transmisit in Asiam, et ipsi Sardes venere, cupidi tyrannidis apud Paeonas potiundae, ducentes una fororem procera statura atque speciosa. Observato tempore dum in suburbano Lydorum Darius ante fores federet, talem rem sibi agendam putarunt, fororem quam optime poterant quum exornassent, ad aquam mittunt, vas capite tenentem, e quumque e brachio trahentem, linumque nentem. Eam prætereuntem Darius attente considerabat, quod neque Persica

erant illa quae ageret mulier, neque Lydica, neque ullarum ex Asia feminarum. Haec considerans, misit quosdam suorum satellitum, jussos observare in quam rem uteretur mulier equo. Istis a tergo sequentibus, femina ubi pervenit ad flumen, e quum curavit; et mox vas aqua implevit. His actis, eadem via regreditur, aquam capite sustinens, equum e brachio trahens, ac fusum versans.

I 3. Admiratus Darius, tum iis quae ab exploratoribus audisset, tum iis quae ipse vidisset, adduci coram feminam jubet. Ea adducta, adolescentes fratres qui aderant, non procul rem ipsam speculantates, interroganti Dario cujas illa esset, ajunt se Paeonas esse, et illam suam sororem. Ad quos Darius, quinam homines essent Paeones, et ubi locorum habita- rent, et cuius rei gratia illi venissent Sar- des, percontari. Adolescentes, se vero ve-

ἐκ τῆς γυναικὸς, ὃτε πρὸς τῶν ἐκ τῆς
Ασίης ὑδαμῶν. ἐπιμελὲς δι' ὃς οἱ ἐγένετο,
τῶν δορυφόρων τινὰς πέμπει, χελεύον Φυ-
λᾶς ὁ, τι χρήσεται^a τῷ ἵππῳ ἡ γυνή.
οἱ μὲν δὴ ὅπιαζεν εἴποιο· ἡ δὲ, ἐπεὶ τε
ἀπίκειτο ἐπὶ τὸν ποταμὸν, ἤρσε τὸν ἵπ-
πον. ἀρσασα δὲ, καὶ τὸ ἄγγος τῷ ὑδατος
ἐμπλησαμένη, τὴν αὐτὴν ὁδὸν παρεζήιε,
Φέργα τὸ ὑδωρ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ ἐπ-
έλκεσα ἐκ τῷ βραχίονος τὸν ἵππον, καὶ
σρέφεσα τὸν ἄτρακτον.

γ'. Θωῦμάζων δὲ ὁ Δαρεῖος τά τε
ἥκσε ἐκ τῶν κατασκόπων, καὶ τὰ αὐτὸς
ὢρα, ἄγειν αὐτὴν ἐκέλευε ἐώὕτῳ ἐς Ὀψιν.
ὣς δὲ ἄχθη, παρῆσαν καὶ οἱ ἀδελφεοὶ αὐτῆς,
ἢ κη πρόσω σκοπιὴν ἔχοντες τύλεων. εἰρω-
τέωντος δὲ τῷ Δαρείᾳ ὄποδαπή^b εἴη, ἐφα-
σαν οἱ νεηνίσκοι εἶναι Παιόνες, καὶ ἐκείνην
εἶναι σφέων ἀδελφεόν. ὁ δ' ἀμείβετο τίνες
δὲ οἱ Παιόνες ἄιθρωποι εἰσι, καὶ καὶ γῆς οἰ-
κημέναι, καὶ τι κεῖναι^c ἐθέλοντες ἐλθοιεν ἐς

^a χρήσαιο. ^b ποδαπή. ^c τι δὴ καίναι.

Σάρδις. οἱ δέ οἱ ἔφραζον ὡς ἐλθοιεν μὲν
ἔκεινω δώσοντες σφέας αὐτός· εἴη δὲ ἡ Παι-
ονίη ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ πεπολισ-
μένη· ὁ δὲ Στρυμὼν ό πρόσω τῷ Ἐλλη-
σπόντῳ· εἴησαν δὲ Τευχρῶν τῶν ἐκ Τροίης
ἀποικοι. οἱ μὲν δὴ αὐτὰ ἔκαστα ^δἔλεγον.
ὁ δὲ ἥρωτα εἰ καὶ πᾶσαι εἴησαν αὐτόθι αἱ
γυναικες οὗτω ἐργάτιδες. οἱ δὲ καὶ τῷτο
ἔφασαν προθύμως οὗτω ἔχειν. αὐτῷ γάρ
ῶν τότε εἶνεκα ἐποιέετο ^ε.

ιδ. Ενθαῦτα Δαρεῖος γράφει γράμμα-
τα πρὸς Μεγάβαζον ^β, τὸν ἐλπίει ἐν τῇ
Θρηίκῃ σραζηγόν· ἐντελλόμενος ἔξανασ-
σαι ἐξ ἥθεων Παιονας, καὶ παρ' ἐωὕτὸν ἀγα-
γεῖν καὶ αὐτὸς καὶ τέκνα τε καὶ γυναικας αὐ-
τέων. αὐτίκα δὲ ἵππεὺς ἔθεε Φέρων τὴν
ἀλγελίην ἐπὶ τὸν Ἐλλήσποντον. περαιωθεὶς
δὲ, διδοῖ τὸ βθόλιον τῷ Μεγαβάζῳ. ὁ δὲ,
ἐπιλεξάμενος, καὶ λαβὼν ἥγεμόνας ἐκ τῆς
Θρηίκης, ἐσραζεύετο ἐπὶ τὴν Παιονίην.

ιέ. Πυθόμενοι δὲ οἱ Παιόνες τὸς Πέρ-

^α δὴ ταῦτα ἔκαστα. ^ε εἶνεκα ό ἐποιέετο. ^β γράμματα Μεγαβάζου MS.

nisse dicere ut se se ei donarent. Paeoniam autem esse ad flumen Strymonem sitam, qui Strymon non procul abesset ab Helleponto. Esse vero Paeonas coloniam Teucrorum qui e Troia fuerunt. Haec singulatim illi referebant. Interrogantique Dario nunquid omnes illic feminae tam laboriosae essent, affirmare prompte id ita se habere. hujus enim rei gratia illud fiebat.

i 4. Ibi Darius litteras ad Megabazum dat, quem in Thracia praefectum reliquerat, jubens e sedibus suis Paeonas ad ipsum transferri cum liberis pariter et uxoribus. Eques cum hoc nuncio confessim ad Hellepontum cucurrit, Hellepontoque transmisso litteras Megabazo reddidit. Quibus ille lectis, sumptis e Thracia ducibus, adversus Paeoniam exercitum ducit.

i 5. Paeones, cognito Persarum in se

adventu, contractis copiis processere ad mare, rati illac Persas ingressuros ad dimicandum. Et Pacones quidem ad arcendum exercitus Megabazi ingressum parati erant: Persae autem certiores facti Paeonas convenisse ad intercludendum ab ora maritima ingressum, usi ducibus, quos habebant, iter ad superiora convertunt, hostemque fallentes in Paeonum oppida irrumpunt, et illa, utpote vacua, facile occupant. Quod ubi rescivere Pacones, protinus dispergi, ad sua quisque dilabuntur, seque Persis dedunt. Ita e Paeonibus Syropaeones et Paeoplae, et qui ad Prasiadem usque paludem incolunt, e suis sedibus emoti, in Asiam sunt abducti.

16. Qui vero circa Pangaeum montem incolunt, Doberasque et Agrianas et Odomantos, et ipsam Prasiadem paludem,

σας ἐπὶ σφέας ἴεναι, αἱ λιοθέντες ἔξεσρατεύ-
σαντο πρὸς Θαλάσσης· δοκέοντες ταῦτη
ἐπιχειρήσειν τὰς Πέρσας ἐμβάλλοντας^a.
οἱ μὲν δὴ Παιόνες ἦσαν ἐτοῖμοι τὸν Μεγα-
βαῖχο σρατὸν ἐπιόντα ἐρύκειν· οἱ δὲ Πέρσαι
πυθόμενοι συναλιάζαντες τὰς Παιόνας, καὶ
τὴν πρὸς Θαλάσσης ἐσβολὴν φυλάσσοντας,
ἔχοντες ἥγεμόνας, τὴν ἄνω ὁδὸν τράποντας.
λαθόντες δὲ τὰς Παιόνας, ἐσπίπλυσι ἐς τὰς
πόλιας αὐτέων, ἐβίσας ἀνδρῶν ἐρήμυς. οἵα
δὲ κεινῆσι ἐπιπεσόντες, εὐπελέως καλέοχον. οἱ
δὲ Παιόνες ὡς ἐπύθοντο ἔχομένας τὰς πό-
λιας, αὐτίκα διασκεδασθέντες, κατ' ἐωϋ-
τὰς ἔκαστοι ἐτράποντο, καὶ παρεδίδοσάν σφε-
ας αὐτὰς τοῖσι Πέρσησι. Ὅτω δὴ Παιόνων
Σειροπαίονες τε καὶ Παιόπλαι, καὶ οἱ μέ-
χι τῆς Πρασιάδος λίμνης, ἐξ ἥθεων ἐξα-
ραγάντες ἥγοντο ἐς τὴν Ασίνην.

15'. Οἱ δὲ περὶ τὸ Πάγγαιον οὖρος, καὶ
Δόρηρας, καὶ Αγριᾶνας, καὶ Οδομάντες, καὶ
αὐτὴν τὴν λίμνην τὴν Πρασιάδα, οὐκ ἐ-

^a ισβαλόντας. ^b συναλισθέντας.

χειρώθησαν ἀρχὴν ὑπὸ Μεγαβάζων. ἐπει-
ρήθη δὲ καὶ τὸς ἐν τῇ λίμνῃ κατοικημένους
ἔξαιρέειν ὥδε. ἵκρια ἐπὶ σαυρῶν ὑψηλῶν
ἔζευγμένα ἐσήκεε ἐν μέσῃ τῇ λίμνῃ, ἔσοδον
ἐκ τῆς ἡπείρου σεινὴν ἔχοντα μὴ γεφύρη,
τὸς δὲ σαυρῶν τὸς ὑπεσεῖτας τοῖσι ἵκρι-
οισι τὸ μέν καὶ ἀρχαῖον ἐσησαν κοινῇ πάν-
τες οἱ πολιῆται· μετὰ δὲ, νόμῳ χρεώμε-
νοι ἴσσοι τοιῷδε· κομίζοντες ἐξ οὔρεος τῷ
ἴνομά ἐσι Ορθηλος, κατὰ γυναικα ἐκάστη
ὁ γαμέων τρεῖς σαυροὺς ὑπίσησι· ἄγεται
δὲ ἔκαστος πολλὰς γυναικας. οἰκέεσι δὲ τοι-
οῦτον τρόπον, κρατέων ἔκαστος ἐπὶ τῶν
ἵκριων καλύβης τε ἐν ᾧ διαιμάται, καὶ θύρης
καταπακτῆς διὰ τῶν ἵκριων κάτω Φερό-
σης ἐσ τὴν λίμνην· τὰ δὲ κήπια παδία
δέεσι τῷ ποδὸς σπάρτῳ, μὴ κατακυλαθῆ
δειμαίνοντες· τοῖσι δὲ ἵπποισι καὶ τοῖσι ὑ-
ποζυγίοισι παρέχεσι χόρτον ἵχθυς. τῶν
δὲ πλῆθος ἐσι τοσῦτον, ὥστε ὅταν τὴν
θύρην τὴν καταπακτὴν ἀνακλίνῃ, κατίσῃ

omnino non cepit Megabazus. Tentavit tamen eos etiam expugnare qui paludem incolunt, hunc in modum: in media palude stant tabulata compacta in altissimis sublicis, angustum a continente ingressum uno ponte habentia. Has sublicas tabulatis suppositas, olim quidem communiter omnes cives statuerunt: mox tali lege usi statuunt, ut pro singulis uxoribus quas quisque duceret (ducunt autem singuli multas uxores) ternas defigeret sublicas, e monte sumptas cui nomen est Orbelus. Hoc autem habitant modo: obtinent singuli super ea tabulata tugurium in quo degunt, et januam depactam per tabulata ferentem deorsum ad paludem. Parvulos autem liberos per pedem reste illigant, metuentes ne devolvantur. Equis autem et jumentis pisces pro pabulo praebent. Porro piscium tanta est copia, ut quoties quis januam depactam resupinaverit, de-

26 TERPSICHORE. V.

missam fune sportam vacuam in paludem
non multo post retrahat piscium plenam.
quorum duo sunt genera, unum quod vo-
cant Papraces, alterum Tilones.

17. Ceterum e Paeonibus ii qui capti
fuere, in Asiam sunt abducti. Paeonibus
fubactis, Megabazus nuncios in Macedo-
niam, septem Persas, qui post eum erant
in exercitu spectatissimi, misit ad Amynta-
tam, petituros regi Dario terram et a-
quam. Est autem e palude Praesiade bre-
vis admodum in Macedoniam via. nam
in primis paludi confinis est fodina, unde
post ea tempora Alexandro in singulos
dies singula argenti talenta proveniebant.
Post fodinam superato monte quem vo-
cant Dysorum, Macedonia intratur.

18. Igitur isti Persae ad Amyntam
missi ubi pervenere, in conspectum Amyntae
admissi regi Dario terram et aquam

χοίνῳ σπυρίδᾳ κεινήν ^ε ἐστὶν λίμνην· καὶ
ἢ πολλόν τινα χρόνον ἐπιχών, ἀνασπᾶ
πλήρεα ἵχθύων. τῶν δὲ ἵχθύων ἐστὶ γένεα
δύο, τὰς καλέγοντας πάπρακάς τε καὶ τίλωνας.

Ιζ. Παιόνων μὲν δὴ οἱ χειρωθέντες ἥ-
γουντο ἐστὶν Ασίην. Μεγαβάζος δὲ ὡς
ἐχειρώσαλο τὰς Παιόνας, πέμπει ἀγγέλους
ἐς Μακεδονίην, ἄνδρας ἐπτὰ Πέρσας, οἵ
μετ' αὐτὸν κεῖνον ἔσαν δοκιμώτατοι ἐν τῷ
σρατοπέδῳ. ἐπέμποντο δὲ ὅταν παρ' Αμύν-
την, αὐτίσοντες γῆν τε καὶ ὕδωρ Δαρείῳ βα-
σιλέϊ. ἐστὶ δὲ ἐξ τῆς Πρασιάδος λίμνης σύν-
τομος κάρλα ἐστὶν Μακεδονίην. πρῶτον δὲ
μὲν γὰρ ἔχεισι τῆς λίμνης τὸ μέταλλον,
ἔξ οὖν ὑσερον τυτέων τάλαντον ἀργυρία Α-
λεξάνδρῳ ἡμέρης ἐκάστης ἐφοίτα. μετὰ δὲ
τὸ μέταλλον, Δύσωρον καλεόμενον οὗρος
ὑπερβάντα εἶναι ἐν Μακεδονίῃ.

ιη. Οἱ ὧν Πέρσαι οἱ πεμφθέντες ὅτοι
παρὰ τὸν Αμύντην, ὡς ἀπίκαιο, αἴτεον,
ἀλθόντες ἐστῶν τὴν Αμύντεω, Δαρείῳ βα-

^c MS. tamen hoc loco habet κενὸν. ^d πρῶτα.

σιλεῖ γῆν τε καὶ ὄδωρ. ὃ δὲ ταῦτα ἐδίδε,
καὶ σφεας ἐπὶ ξεινίᾳ καλέει². παρασκευ-
ασάμενος δὲ δεῖπνον μεγαλοπρεπὲς, ἐδέκε-
το τὸς Πέρσας Φιλοφρόνως. ὡς δὲ ἀπὸ
δείπνου ἐγένοντο διαπίνοντες, εἶπαν οἱ Πέρ-
σαι τάδε, ‘Ξεῖνε Μακεδὼν, ἡμῖν νόμος ἔστι
· τοῖσι Πέρσησι, ἐπεὰν δεῖπνον προτιθώ-
· μεθα μέγα, τότε καὶ τὰς παλλακὰς καὶ
· τὰς κχριδίας γυναικας ἐσάγεσθαι παρέ-
· δρυς. σύ νυν, ἐπεὶ περ προθύμως μὲν ἐ-
· δεξαο, μεγάλως δὲ ξεινίζεις, Δαρείω δὲ
· βασιλέϊ διδοῖς γῆν τε καὶ ὄδωρ, ἐπεο νόμῳ
· τῷ ἡμετέρῳ.’ εἶπε πρὸς ταῦτα Αμύν-
της, ‘Ω Πέρσαι, νόμος μὲν ἡμῖν γέ ἔστι
· όχι οὗτος, ἀλλὰ κεχωρίσθαι ἄνδρας γυ-
· ναικῶν. ἐπεὶ τε δὲ ὑμεῖς ἔοντες δεσπό-
· ται προχρήζετε τυτέων, παρέσαι ὑμῖν
· καὶ ταῦτα.’ εἶπας τοσαῦτα ὁ Αμύνης
μετεπέμπει τὰς γυναικας αἰδή³ ἐπεὶ τε
καλεόμεναι ἥλθον, ἐπεξῆς ἀντία ἴχογτο
τοῖσι Πέρσησι. ἐνθαῦτα οἱ Πέρσαι ἰδό-
² ικάλει.

petunt: Amyntas et ea dedit, et homines
in hospitium vocavit: instructaque splendi-
de coena, percomiter accepit. Persae, post-
quam a coena ad potum pervenere, ‘ Ho-
‘ spes, inquiunt, Macedo, nobis Persis con-
‘ suetudinis est, quoties magnam exhibui-
‘ mus coenam, tunc etiam concubinas et
‘ quas virgines duximus uxores ad assiden-
‘ dum introducere. Proinde tu nunc, quo-
‘ niam comiter excepisti nos, et liberali
‘ hospitio prosequutus es, et regi Dario et
‘ terram das et aquam, sectare consuetu-
‘ dinem nostram.’ Ad haec Amyntas,
‘ Nobis, inquit, Persae, ista consuetudo
‘ non est, sed viros a feminis removendi:
‘ verum quandoquidem vos exigitis qui
‘ domini estis, hoc quoque vobis praesta-
‘ bitur.’ Haec loquutus Amyntas, femi-
nas arcessit. Illae, ut vocabantur, praesto
fuerunt, et e regione Persarum deinde
confederunt. Quas Persae conspicati for-
mosas, Amyntam alloquuntur, negantes

30 TERPSICHORE. V.

omnino id factum esse sapienter. satius enim futurum fuisse, ab initio non venisse feminas, quam, postquam venerant, non assidere, sed ex adverso sedere, oculorum ipsis dolores. Ita coactus Amyntas illas assidere jussit. Quae quum obtemperarent, illoco Persae mamillas illarum tractare, utpote plusculo vino temulenti, non nemo etiam tentare suaviari.

19. Haec Amyntas intuens etsi iniquo ferebat animo, tamen prae metu Persici nominis quiescere. Verum ejus filius Alexander quum adesset, atque haec aspiceret, utpote adolescens, et malorum inexpertus, nequaquam amplius tolerare posse. itaque graviter ferens, ad Amyntam inquit, ‘ Tu quidem pater cede aetati, abique hinc ad requiesendum, neque adesto potationi: ego vero hic remanens, omnia hospitibus quae oportet exhibebo.’ Amyntas eum juvenile ali-

μεν γυναικας εδμόρφυς, ἐλεγον πρὸς Αμύντην, Φάμενοι τὸ παιχθὲν τοῦτο, ωδὴν
εἶπαν σοφάν. χρέωτος γὰρ εἶναι ἀρχῆθεν μή
ἔλθειν τὰς γυναικας, η ἐλθόντας καὶ μὴ
παριζομένας, ἀντίας ἴζεσθαι, ἀλγηδάνας
σφι ὄφθαλμῶν. ἀναγκαζόμενος δὲ ὁ Αμύν-
της ἐκέλευε παρῆγειν. πεθομενέων δὲ τῶν
γυναικῶν, αὐτίκα οἱ Πέρσαι μαστῶν τε
ἀπτόντο, οἵα πλεύνως οἰνωμένοι, καὶ κου-
τις καὶ φιλέειν ἐπειράτο.

Δ'. Αμύντης μὲν δὴ ταῦτα ὅρέων, α-
τρέμας εἶχε, καὶ περ δυσφορέων, οἷα ὑπερ-
βειμάνων τὰς Πέρσας. Αλέξανδρος δὲ ὁ
Αμύντεω, παρεών τε καὶ ὅρέων ταῦτα, ἀτε-
νός τε ἐών καὶ κακῶν ἀπαθῆς, ωδαῖμῶς ἔτι
χατέχειν οἴος τ' ἦν. ὥστε δὲ βαρέως φέ-
ρων, εἶπε πρὸς Αμύντην τάδε, « Σὺ μὲν ὡς
πάτερ εἶχε τῇ ἡλικίῃ, ἀπιών τε ἀνα-
πάύσο, μηδὲ λιπάρεε τῇ πόσει. ἐγὼ δὲ
προσμένων αὐτῷ τῇδε, πάντα τὰ ἐπιτή-
δεα παρέξω τοῖσι ξείνοισι. » πρὸς ταῦτα

συνεῖς Αμύντης ὅτι νεώτερα πρήγματα πρῆ-
ζειν μέλλει Αλέξανδρος, λέγει, ‘Ω, πᾶς,
• χεδὸν γάρ σευ ἀνακαμψένου συνίημι τὰς
• λόγις, ὅτι ἐθέλεις ἐμὲ ἐκπέμψας ποιέ-
• ειν τι νεώτερον. ἐγὼ δὲ σευ χρήζω μη-
• δὲν νεοχμῶσαι κατ’ ἄνδρας^b τὰς, ἵνα
• μὴ ἔξεργασῃ ἡμέας. ἀλλὰ ἀνέχειν ὁρέων
• τὰ πειθέμενα. ἀμφὶ δὲ ἀπόδω τῇ ἐμῇ
• πείσομαι τοι.’

κ'. ‘Ως δὲ Αμύντης χρήσας τούτων
οὐχώκεε, λέγει δέ^c Αλέξανδρος πρὸς τὰς
Πέρσας, ‘Γυναικῶν τὰτέων δὲ ξεῖνοι πολ-
• λή ἐστι οὐμῖν^d εὐπετείη, καὶ εἰ πάσησ
• βάλεσθε μίσγεσθαι, καὶ ὀκόσησι ὃν αὐτέων.
• τάτη μὲν πέρι αὐτοὶ ἀποσημανέετε. νῦν
• δὲ (χεδὸν γάρ οὐδη τῆς κοίτης ὥρη
• προσέρχεται οὐμῖν, καὶ καλῶς ἔχοντας
• οὐμέας ὁρέω μέθης) γυναικας ταῦτας, εἰ
• οὐμῖν φίλον ἐστὶ, ἀφετε λούσασθαι. λα-
• σαμένας δὲ, ὅπισω προσδέκεσθε.’ εἶπας
ταῦτα (συγέπαινοι γάρ ἔσαν οἱ Πέρσας)

^b πρὸς ἄνδρας. ^c ἐλεγε δέ. ^d πολλά ισι οὐ οὐμῖν.

quid facturum animadvertis, ad haec re-
 spondit; ‘ Fili, inquiens, verba tua hinc
 ‘ me summoventis paene intelligo. ideo
 ‘ enim me dimittis, quod aliquid novi a-
 ‘ gere in animo habes. Quare nolo te
 ‘ quicquam novi in hos viros perpetrare,
 ‘ futurum in perniciem nostram: sed to-
 ‘ lera adspectans quae geruntur. nam
 ‘ quod ad discessum meum pertinet, pare-
 ‘ bo.’ His responsis Amyntas abiit.

20. Tum Alexander ad Persas, ‘ Vo-
 ‘ bis, inquit, hospites, cum his feminis
 ‘ vel omnibus, si libet, facilissime licet con-
 ‘ cumbatis: sed cum qua eatum concum-
 ‘ bere libeat indicate. Nunc enim ferē
 ‘ tempus cubandi adventat, et vos bene
 ‘ potos esse temulentosque video. Proin-
 ‘ de has feminas, si vobis cordi est, finite
 ‘ ire ad lavandum; lotas denuo exspectate.’
 Haec loquutus Alexander, approbantibus

Persis, egressas feminas in muliebre remittit conclave: ac totidem viros laeves malas habentes, muliebri veste exornat, traditisque pugionibus introducit: idque faciens Persis dixit, 'Vos vero, Persae, a nobis in convivium estis omni munificentia accepti: quippe quibus et quae habemus, atque insuper, quae invenire potuimus, ea omnia adsunt: et, quod omnium maximum est, etiam nostras ipsorum matres et forores liberaliter vobis exhibemus: ut prorsus universo honore affectos vos esse a nobis intelligatis quo digni estis: ac denique ut regi qui vos misit, a Graeco Macedonum principe vos et mensa et lecto bene acceptos esse renuncietis.'

Haec loquutus Alexander, singulos Macedonas quos feminas esse ajebat, assidere jussit singulis Persis. qui posteaquam a Persis attrectari coepere, illos obtruncavere.

γυναικας μὲν ἐξελθόσας ἀπέπεμπε ἐς τὴν
γυναικῶν· αὐτὸς δὲ ὁ Αλέξανδρος ἵστους
τῆσι γυναιξὶ ἀριθμὸν ἄνδρας λειουγενεῖςς τῇ
τῶν γυναικῶν ἐδῆτι σκευάσας, καὶ ἔγχει-
ρίδια δύο, ἥγε ^α εἴσω. παράγων δὲ τύτσι,
ἔλεγε τοῖσι Πέρσησι τάδε, ‘Ω Πέρσαι,
οἵκαλε πανδαισίη τελέη ἡσπᾶται ^β. τὸ
τε γάρ ἄλλα ὅσα εἴχομεν, καὶ πρὸς, τὰ
οἴα τε ἦν ἐξευρόντας παρέχειν, πάντα
ὑμῖν πάρεστι. καὶ δὴ καὶ τόδε τὸ πάντων
μέγιστον, τὰς τε ἐωὕτῶν μητέρας καὶ τὰς
ἀδελφας ἐπιδεξιλεύμεθα ^γ ὑμῖν. ὡς
παντελέως μάθητε τιμεώμενοι πρὸς ἡμέ-
ων τῶν περ ἐστὲ ἄξιοι. πρὸς δὲ, καὶ βασιλεῖς
τῷ πέμψαντι ἀπαγγείλητε, ὡς ἀνὴρ
‘Ελλην Μακεδῶν ὑπαρχος εὖ ὑμέας ἐ-
δέξαλο καὶ τραπέζη καὶ κοίτη.’ ταῦτα εἴ-
πας Αλέξανδρος, παρίζει Πέρσῃ ἄνδρι ἄν-
δρα Μακεδόνα, ὡς γυναικα τῷ λόγῳ. οἱ
δὲ, ἐπεί τέ σφεσιν οἱ Πέρσαι φαίειν ἐπει-
ρῶντο, διεργάζοντο αὐτός:

^α δύο, παρῆγε. ^β εἰσποσθαι. ^γ ἐπιδεξιλεύμεθα.

κα'. Καὶ ὅτοι μὲν τότῳ τῷ μόρῳ διεύ-
φθάρησαν, καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ Θεραπηίη αὐτέ-
ων. εἴπειο γὰρ δή σφι καὶ ὄχηματα, καὶ θε-
ράποντες, καὶ ἡ πᾶσα πολλὴ παρασκευή.
πάντα δὴ ταῦτα, ἀμα κείνοισι ^δ ἥφαντο.
μετὰ δὲ χρόνῳ πολλῷ ὕστερον, ζήτησις
τῶν ἀνδρῶν τυτέων μεγάλη ἐκ τῶν Περ-
σέων ἐγένετο· καὶ σφεας Αλέξανδρος κα-
τέλαβε σοφίη, χρήματά τε δι's πολλά,
καὶ τὴν ἐώὕτῳ ἀδελφεὴν, τῇ ὄνομα ἦν Γυ-
γαῖη. δι's δὲ ταῦτα κατέλαβε ὁ Αλέξαν-
δρος Βουβάρη ἀνδρὶ Πέρσῃ τῶν διζημένων
τὸς ἀπολομένυς τῶν σρατηγῶν. ὁ μέν νυν
τῶν Περσέων τυτέων θανάτος ὅτῳ κατα-
λαμφθεὶς ἐσγυήθη.

κβ'. "Ἐλλῆνας δὲ τύτυς εἶναι τὸς ἀπὸ
Περδίκκεω γεγονότας, καλάπερ αὐτοὶ λέ-
γουσι, αὐτός τε οὗτῳ τυγχάνω ἐπισά-
μενος, καὶ δὴ καὶ ἐν τοῖσι ὅπισθε λόγοισι ἀπο-
δέξω ὡς εἰσὶ" Ελλῆνες. πρὸς δὲ, καὶ οἱ τὸν
Ολυμπίη εἰδέποντες ἀγῶνα ἐλληνοδίκας

^δ ἀμα πᾶσι κείνοισι. ^ε τὸν ἐν Ολυμπίῃ.

21. Et hac quidem morte affecti sunt Persae ipsis et eorum comitatus. Comitabantur enim eos et vehicula, et famulitia, et omnis generis multus apparatus, quae cuncta cum illis omnibus pariter intercepta sunt. Non multo deinde interjecto tempore, quum magna horum virorum a Persis inquisitio fieret, Alexander illos prudentia occupavit, tum multas pecunias dando, tum fororem suam nomine Gygaeam. His datis Bubari, viro Persae, uni ex inquisitoribus interfectorum ducum rem disjecit. Et horum quidem Persarum caedes tali astu perfecta silentio suppressa est.

22. Esse autem Graecos hos qui a Perdicca progeniti sunt, quemadmodum ipsis ajunt, et ego scio, et esse tales ostendam in iis quae postea dicam. Quinetiam et ii qui in Olympia certamini Graeco-

rum praesunt, ita esse decreverunt. Nam quum Alexander certandi studio captus ad hoc ipsum descendisset, aemuli in cursu Graeci arcebant eum, quod negarent barbarorum id esse certamen, sed Graecorum. at ubi probavit sese Argivum, tum Graecus esse judicatus est; tum stadium certans, proximus primo extitit.

23. Et haec quidem ita gesta sunt. Megabazus autem Paeonas ducens, abiit ad Hellespontum: illo transmisso, pervenit Sardes. quum interim Histiaeus Milesius jam muris cingeret locum, quo a se petito donatus a Dario fuerat in pretium seryatae ratis, qui locus est ad flumen Strymonem nomine Myrcinus. At Megabazus, cognito quod siebat ab Histiaeo, quum primum venit Sardes ducens Paeonas, ita est Darium alloquutus, 'ō Rex, quidnam tu rei fecisti, dato loco

ὅτω ἔγνωσαν εἶναι. Αλεξανδρός γάρ αὐτοῦ
θλεόειν ἐλομένης, καὶ καταβάντος ἐπ' αὐτὸν
τῷτο, οἱ ἀντιθευσόμενοι Ἑλλήνων ἔξειρ-
γόν μιν, Φάμενοι δὲ βαρβάρων ἀγωνισέον εἶ-
ναι τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ Ἑλλήνων. Αλέξαν-
δρος δὲ, ἐπειδὴ ἀπέδεξε ως εἴη Αργεῖος,
ἐκρίθη τε εἶναι Ἑλλην, καὶ ἀγωνιζόμενος
σάδιον, συνεξέπιπλε τῷ πρώτῳ.

χγ'. Ταῦτα μέν νυν ὅτω κη ἔγένετο.
Μεγάβαζος δὲ ἄγων τοὺς Παιονας, ἀπί-
κετο ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. ἐνθεῦτεν δὲ
διαπερισθεὶς, ἀπίκετο ἐς Σάρδις. ἄτε δὲ
τερχέοντος ἦδη Ἰσιαὶς τῷ Μιλησίᾳ τὴν
παρὰ Δαρείᾳ αὐτήσας ἔτυχε μιαδὸν δω-
ρεὴν Φυλακῆς τῆς χεδίνης. ἔόντος δὲ τοῦ
χώρας τύττω παρὰ Στρυμόνα πολαμὸν, τῷ
ὅντος ἐσι Μύρκινος. μαθὼν δὲ ὁ Μεγάβα-
ζος τὸ ποιεύμενον ἐκ τῷ Ἰσιαίῃ, ως ἦλθε
τάχιστα ἐς τὰς Σάρδις ἄγων τὸς Παιο-
νας, ἐλεγε Δαρείῳ τάδε, «Ω βασιλεῦ,
κοῖσον τι β χρῆμα ἐποίησας, αὐδρὶ Ἐλ-
εύθευτεν. οἵον τι.

ληνι δεινῷ τε καὶ σοφῷ δός ἐγκτίσασθαι
 πόλιν ἐν Θρηίκῃ; ἵνα ἴδη τε ναυπηγή-
 σιμός ἐστι ἄφθονος, καὶ πολλοὶ κωπέες, καὶ
 μέταλλα ἀργύρεα· ὅμιλός τε πολλὸς
 μὲν "Ελλην περιοικέει, πολλὸς δὲ βάρ-
 Σαρος· οἵ προσάτεω ἐπιλαβόμενοι, ποι-
 ίσθοι τῦτο τὸ ἀν ἐκεῖνος ἐζηγένηται καὶ
 ἡμέρης καὶ νυκτός. σὺ τοίνυν τῦτον τὸν
 ἄνδρα παῦσον ταῦτα ποιεῦντα, ἵνα μὴ
 οἰκηίῳ πολέμῳ συνέχηται. τρόπῳ δὲ
 ἡπίῳ μεταπεμφάμενος, παῦσον. ἐπεὰν
 δὲ αὐτὸν περιλάβης, ποιέειν ὅκως μηκέτε
 κεῖνος ἐσ "Ελληνας ἀπιξῆται."

κδ. Ταῦτα λέγων ὁ Μεγάβαζος, εὐ-
 πετέως ἐπειθεὶ Δαρεῖον, ὃς εὖ προορέων τὰ
 μέλλον γίνεσθαι· μετὰ δὲ ἄγγελον πέμ-
 φασ ὁ Δαρεῖος ἐσ τὴν Μύρκινον, ἐλεγε τά-
 δε, "Ισιαῖε, βασιλεὺς Δαρεῖος τάδε λέ-
 γει, Εγὼ Φροντίζων εὐρίσκω ἐμοὶ τε καὶ
 τοῖσι ἐμοῖσι πρήγμασι ύδενα εἶναι σεῦ
 ἄνδρα εύνοεῖερον. τῦτο δὲ γλόγοισι ἀλλά"

ad urbem condendam in Thracia viro
 Graeco, eique solerti atque industrio?
 ubi affatim materiae est ad naves fabri-
 candas, multumque remigum, quin et
 aurifodinae? multis etiam cum Graecis,
 tum barbaris accolentibus? qui naucti du-
 cem, facient quicquid ille vel die vel
 nocte praeceperit. Nunc igitur tu virum
 hunc ita facientem inhibe, ne domesti-
 co bello afflicteris. Inhibe autem miti-
 modo arcessitum: quem quum accepe-
 ris, da operam nequando in Graeciam
 revertatur.

24. Haec loquutus Megabazus, fa-
 cile Dario persuasit, tanquam probe pro-
 spiciens quod esset eventurum. Darius
 misso in Myrcinum nuncio ad Histiae-
 um, haec inquit, ' Histiae, rex Darius
 haec dicit, Mihi rebusque meis melius
 consulentem quam te invenio neminem:

‘ quod non verbis, sed factis compertum
‘ habeo. proinde quum res magnas agere
‘ destinem, praesto mihi sis ut eas tibi a-
‘ periam.’ His verbis fidem habens Hi-
stiaeus, et simul magni faciens confiliari-
um regis fieri, Sardes profectus est. Cui ad-
venienti Darius, ‘ Histiae, ego (inquit) ea
‘ de caussa te arcessivi, simulatque ab Scy-
‘ this redii, et tu ab oculis meis abfuisti,
‘ nullius rei desiderium brevi tam me te-
‘ nuit, quam ut tu in aspectum et collo-
‘ quiū meum venires: quum sciam om-
‘ nium possessionum pretiosissimam esse
‘ virum amicum, solerterem, bene sentien-
‘ tem: quae tibi ambo ad res meas ad-
‘ esse ego testari possum. Quare tibi ego,
‘ qui fecisti probe quod veneris, haec of-
‘ fero, ut omissa Mileto, et recens condita
‘ in Thracia urbē, me sequaris Sufā, ea-
‘ dem quae ego habiturus, meusque con-

ἔργοισι οἵδα μαθών. νῦν δὲ (ἐπιτοέω γὰρ
 πρήγματα μεγάλα καὶ εργάσασθαι) ἀπί-
 κνέο μοι πάντως, ἵνα τοι αὐτὰ ὑπερθέ-
 ωμαι.’ τύτοισι τοῖσι ἐπεσι πισεύσας ὁ
 Ἰσιᾶς, καὶ ἄμα μέγα ποιεύμενος βασιλῆς
 σύμβολος γενέσθαι, ἀπίκετο ἐς Σάρδις.
 ἀπικομένῳ δέ οἱ ἐλεγε Δαρεῖος τάδε,
 ‘Ισιᾶς, ἐγώ σε μετεπεμψάμην τῶνδε
 εἶνεκεν. ἐπεί τε τάχισα ἐνόσησα ἀπὸ
 Σκυθέων, καὶ σύ μοι ἐγένεο ἐξ ὄφθαλμῶν,
 οὐδέν κω ἄλλο χρῆμα ὃτω ἐν βραχέῃ
 ἐπεζήτησα ώς σὲ ἰδέειν τε καὶ ἐς λόγους
 μοι ἀπικέσθαι. ἐγνωκὼς ὅτι κτημάτων
 πάντων ἐσὶ τιμιώτατον ἀνὴρ Φίλος, συνε-
 τός τε καὶ εὔνοος. τά ται ἐγώ καὶ ἀμφό-
 τερα συνειδῶς, ἔχω μαρτυρέειν ἐς πρήγ-
 ματα τὰ μά. νῦν δὲ (εὖ γὰρ ἐπαιησας
 ἀπικόμενος) ταδέ τοι ἐγώ προτείνομαι.
 Μίλητον μὲν ἔα, καὶ τὴν νεόκτιστον ἐν
 Θρηίκῃ πόλιν· σὺ δέ μοι ἐπόμενος ἐς Σά-
 ρδα, ἔχε τάπερ ἄν ἐγώ ἔχω, ἐμός τε

· σύσιτος ἐών καὶ σύμβουλος·

κε'. Ταῦτα Δαρεῖος ἔπιας, καὶ κατα-
σησάμενος Αρταφέρνεα ἀδελφεὸν ἐωὕτῳ δι-
μοπάτριον, ὑπαρχον εἶναι Σαρδίων, ἀπή-
λαινε ἐς Σῆσα, ἀμα ἀγομένος Ἰσιᾶον·
Οτάνεα δὲ ἀποδέξας σρατηγὸν εἶναι τῶν
παραθαλασίων ἀκδρῶν, τῷ τὸν πατέρα
Σισάμνην βασιλεὺς Καμβύσης, γενόμενον
τῶν βασιληίων δικασέων, ὅτι ἐπὶ χρήμασι
δίκην ἀδίκον ἐδίκασε, σφάξας, ἀπέδειρε πᾶ-
σαν τὴν ἀνθρωπηίην. σπαδίξας δὲ αὐτῷ
τὸ δέρμα ιμάντας ἐξ αὐτῷ ἐταμε, καὶ ἐνέ-
τεινε τὸν θρόνοκ ἐς τὸν Ἡζων ἐδίκαζε. ἐν-
τανύσας δὲ ὁ Καμβύσης, ἀπέδεξε δικασήν
εἶναι ἀντὶ τῷ Σισάμνεω, τὸν ἀποκτείνας
ἀπέδειρε, τὸν παῦδα τῷ Σισάμνεω, ἐντει-
λάμενός οἱ μεμνῆσαι ἐν τῷ κατίζων θρό-
νῳ δικάζει.

κε'. Οὗτος ὦν ὁ Οτάνης ὁ ἐγκατίζο-
μενος ἐς τῷ τὸν θρόνον, τότε διάδοχος
γενόμενος Μεγαθάζω τῆς σρατηγίας, Βυ-

‘victor ac consiliarius futurus.’

25. Haec loquutus Darius, una secum Histiaeuni ducens, Susa versus iter intendit, praefecto Sardibus Artapherne, fratre suo ex eodem patre: item praefecto Otane orae maritimae; cuius patrem Sisamnem, unum e regiis judicibus, quod injuste ob pecuniariū judicasset, rex Cambyses quum macerasset, pellem humanam totam detraxit, eamque in lora concidit, illisque tribunal in quo ille sedens judicarat, intendit; ibidem ejus filium Otanem pro Sisamne patre deglupto esse judicem praecipiens, atque in memoria habere in quo tribunali sedens judicaret.

26. Hic igitur Otanes in eo tribunali sedere jussus, tunc Megabazi in ducatu successor, Byzantios ac Calchedonios cepit: cepit item Antandrum, quae est in-

terra Troade; cepit quoque Lamponium: Sumpta etiam a Lesbiis classe, cepit Lemnum et Imbrum, a Pelasgis tunc adhuc utramque habitatam.

27. Sed Lemnii quoniam egregie repugniaverant, etiam aliquamdiu se defensentes, mala perpessi sunt: quorum qui superfuere, iis praefectum Persae impo-
suere Lycarettum, Maeandrii ejus qui Sami regnavit, germanum. Hic Lycaretus quum Lemno praeesset, hac de caussa mortem oppetiit, quod omnes in captivitatem redigebat, atque evertebat, alias insimulans desertores Scythicae expeditio-
nis, alias vexatores copiarum Darii a Scy-
this revertentium. Haec iste in sua praefectura perpetrabat: sed non diu post ma-
lis fuit resolutus.

28. Et coepertunt iterum e Naxo at-
que Mileto calamitates Ionibus afferri. e
Naxo quidem, quod inter insulas felici-

χαρτίς τε εἶλε καὶ Καλχηδονίς. εἶλε δὲ Αντανδρον, τὴν ἐν τῇ Γρωάδι γῆ· εἶλε δὲ λαμπώνιον. λαβὼν δὲ παρὰ Λεσβίων νέας, ἔλε Λῆμνόν τε καὶ Ιμβρον, ἀμφοτέρας ἔτι τότε ὑπὸ Πελασγῶν οἰκεομένας.

κύ'. Οἱ μὲν δὲ Λήμνιοι καὶ ἐμαχέσαντο ἦν, καὶ ἀμυνόμενοι ἀντὶ χρόνου, ἐκακώθησαν. τοῖσι δὲ περιεῖστοι αὐτέων οἱ Πέρσαι ὑπαρχόντες ἐπιστᾶσι Λυκάρηλον, τὸν Μακαρίον τῷ βασιλεύσαντος Σάμῳ ἀδελφεόν. οὗτος ὁ Λυκάρηλος ἄρχων ἐν Λήμνῳ, τελευτᾷ. αὐτὶν δὲ τότε ἦδε· πάντας ἤδραποδίζετο καὶ κατεστρέφειο· τὸν μὲν, λειποριατίντος ἐπὶ Σκύθας αἰτιώμενος, τὸν δὲ, σίνεαδαι τὸν Δαρείον σραλὸν τὸν ἀπὸ Σκύθεων ὅπισσω ἀποκομιζόμενον. ὃτος μέν νυν τοσαῦτα² ἐξεργυδσαῖο σρατηγήσας. μεία δὲ ἡ πολλὸν χρόνον ἄνεως κακῶν ἦν.

κη'. Καὶ ἥρχετο τοδεύτερον ἐκ Νάξου τε καὶ Μιλήτῳ Ιωσὶ γίνεαδαι κακά. τότε μὲν γάρ, ή Νάξος εὐδαιμονίη τῶν νήσων

² Μ. οὗτος δὲ τοσαῦτα.

προέφερε· τἜτο δὲ, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἡ Μίλητος αὐτῇ τε ἐωὕτης μάλιστα δὴ τότε ἀκμάσασα, καὶ δὴ καὶ τῆς Ιωνίης ἣν πρόχημα. κατόπερθε δὲ τύτεων, ἐπὶ δύο γενεὰς ἀνδρῶν νοσήσασα ἐσ ταμάλισσα σάσει, μέχρι ὧ μιν Πάριοι κατηρτίσαυτο. τύτες γὰρ καταρτισῆρας ἐκ πάντων τῶν Ἐλλήνων εἴλοντο οἱ Μιλήσιοι.

κθ'. Κατήλλαξαν δέ σφεας ὅδε Πάριοι· ὡς ἀπίκουτο αὐτέων ἀνδρες ἄριστοι ἐσ τὴν Μίλητον (ῷρεον γὰρ δή σφεας δεινῶς οἰκοφθορημένυς) ἔφασαν αὐτέων βούλεαθαι διεξελθεῖν τὴν χώρην. ποιεῦντες δὲ ταῦτα, καὶ διεξιόντες πᾶσαν τὴν Μιλησίην, ὥκως τινὰ ἴδοιεν ἀνεστηκύη τῇ χώρῃ ἀγρὸν εὖ ἔξεργασμένον, ἀπεγραφέατο τύνομα τῷ δεσπότεω τῷ ἀγρῷ. διεξελάσαντες δὲ πᾶσαν τὴν χώρην, καὶ σπανίσσεις εὔροντες τύτες; ὡς τάχιστα κατέβησαν ἐσ τὸ ἄσυ, ἀλίην ποιησάμενοι, ἀπέδεξαν τύτες μὲν τὴν πόλιν νέμειν τῶν εὗρον τὸν ἀγρὸν εὖ ἔξερ-

tate praestabat: e Mileto autem, quod ea tempestate prope seipsa superata maxime florebat, eratque Ioniae praetextum: quum aegrotavisset duabus superioribus aetatibus seditione, donec eam Parii sedaverunt, ex omnibus Graecis restitutores a Milesiis delecti.

29. Hunc autem in modum eos Parii conciliaverunt: quum Miletum venissent viri ex illis praestantissimi, cernerentque eos domi vehementer labefactatos, dixerunt velle se regionem ipsorum peragrare, Id facientes, et omnem agrum Milesium lustrantes, ut quemque fundum acclivi regione animadvertebant bene cultum, conscribebant domini nomen. Peragrata omni regione, quum paucos hujusmodi fundos comperissent, simulatque ad urbem descenderunt: coactoque populo, decreverunt urbem ab iis esse admi-

nistrandam, quorum fundos bene cultos invenissent. videri enim illos ita curaturos publica ut sua ipsorum curavissent. Ceteros Milesios, qui prius seditionem movissent, jusserunt his dicto audientes esse. Ita Milesios Parii correxerunt.

30. Ex his tunc urbibus hoc modo coeperunt Ioniae mala contingere : ex Naxo quidam locupletes a plebe in exilium missi, Miletum se contulerunt. Miletum autem procurabat Aristagoras, Molpagorae filius, idemque gener ac consobrinus Histiae, Lysagorae filii, quem Darius Susis detinebat. nam Histiaeus Miletii erat tyrannus, et per id tempus Susis degebat, quum Naxii venere iampridem Histiae hospites. Quum autem Miletum Naxii advenere, obsecrarunt Aristagoram, ut aliquantulum copiarum ipsis praestaret ad redendum in patriam. Ille colligens,

γασμένης. δοκέειν γὰρ ἔφασαν καὶ τῶν δημοσίων ὅτω δή σφεας ἐπιμελήσεαται ὡσπερ τῶν ^α σφειέρων. τὸς δὲ ἄλλης Μιλησίους τὸς πρὶν σασιάζοντας, τύτοις ἔταξαν πείθεαται. Πάριοι μέν νυν ὅτω Μιλησίους κατήρθισαν.

λ'. Τότε δὲ ἐκ τυτέων τῶν πολίων ὁδε ἥρχειο κακὰ γίνεαται τῇ Ιωνίῃ. ἐκ Νάξου ἔφυγον ἄνδρες τῶν παχέων ὑπὸ τῆς δήμου. Φυγόντες δὲ ἀπίκοιτο ἐς Μίλητον. τῆς δὲ Μιλήτου ἐτύγχανε ἐπίτροπος ἐών Αρισταγόρης ὁ Μολπαγόρεω, γαμβρός τε ἐών καὶ ἀνεψιὸς Ἰσιαίς τῷ Λυσαγόρεω, τὸν ὁ Δαρεῖος ἐν Σάροισι κατεῖχε. ὁ γὰρ Ἰσιαῖος, τύραννος ἦν Μιλήτου, καὶ ἐτύγχανε τῶν τὸν χρόνον ἐών ἐν Σάροισι ὅτε οἱ Νάξιοι ἥλθον, ξεῖνοι πρὶν ἐόντες τῷ Ἰσιαίῳ. ἀπικόμενοι δὲ οἱ Νάξιοι ἐς τὴν Μίλητον, ἐδέοντο τῷ Αρισταγόρεω, εἴ κως αὐτοῖσι παράχω δύναμίν τινα, καὶ κατέλθοιεν ἐς τὴν ἐωὕτων. ὁ δὲ, ἐπιλεξάμενος ὡς ἦν δι' ἐωὕ-

^α ὥσπερ καὶ τὸν.

τῷ κατέλθωσι ἐς τὴν πόλιν, ἀρξεῖ τῆς
 Νάξου· σκῆψιν δὲ ποιεύμενος τὴν ζεινίην
 τὴν Ἰγιαίου, τονδέ σφι λόγον προσέφερε,
 • Αὐτὸς μὲν ὑμῖν ὁ Φερέγγυος εἴμι δύνα-
 • μιν τοσαύτην παραχθῆν, ὡς εἰ κατάγειν
 • αἰκόνιλων τῶν τὴν πόλιν ἔχοντων Νάξι-
 • ων. πυνθάνομαι γὰρ ὄκλακιχιλίην ἀσπί-
 • δα Νάξιοισι ἔιναι, καὶ πλοῖα μακρὰ πολ-
 • λά· μηχανήσομαι δὲ, πᾶσαν σπουδὴν
 • ποιεύμενος. ἐπινοέω δὲ τῇδε· Αρταφέρ-
 • νης μοι τυγχάνει ἐών φίλος. ὁ δὲ Αρτα-
 • φέρνης, 'Υσάσπεος μέν ἔστι πάις, Δαρείς
 • δὲ τῷ βασιλῆος ἀδελφεός· τῶν δ' ἐπιθά-
 • λασίων τῶν ἐν τῇ Ασίῃ ἀρχεῖ πάντων,
 • ἔχων σραῖην τε πολλὴν καὶ πολλὰς νέ-
 • ασ. τούτον ὧν δοκέω τὸν ἄνδρα ποιήσειν
 • τῶν ἀντρῶν χρήζωμεν.' ταῦτα ἀκόσαντες οἱ
 Νάξιοι, προσέθεσαν ^b τῷ Αρισαγόρῃ πρήσ-
 σειν ἥ δύναυτο ἀριστα· καὶ ὑπίχεισαν δῶρα
 ἐκέλευον, καὶ δαπάνην τῇ σρατῇ, ὡς αὐ-
 τοὶ διαλύσοντες· ἐλπίδας πολλὰς ἔχοντες,

^b προσιθεντο.

si per eum isti in patriam redirent, fore
 ut Naxo imperaret, tamen praetendens
 Histiae hospitium, ita eos est alloquutus,
 ' Meae quidem vires ad tantum copiarum
 ' praebendum non suppetunt, ut invitatis
 ' iis qui Naxum tenent, vos possim redu-
 ' cere; quum audiam octo millia scutato-
 ' rum Naxiis esse ac multas longas na-
 ' ves: tamen omne studium ad istud effi-
 ' ciendum adhibebo, hoc scilicet in ani-
 ' mo versans: Est mihi amicus Artapher-
 ' nes, Hystraspis filius, Darii regis frater,
 ' qui praeses est omnium in Asia litora-
 ' lium, multo exercitu instruētus ac mul-
 ' ta classe: hunc ego virum opinor fac-
 ' turum omnia ex animi nostri sententia.'
 His auditis Naxii tradiderunt Aristagorae
 negotium, ut quamoptime posset confisce-
 ret: utque munera homini polliceretur,
 jubent, et exercitui sumptum, utpote ipsis

suppeditaturis ; magnam videlicet spem habentes, quum ipsi in Naxo apparuerint, Naxios omnia quae ipsi juberent esse facturos, atque adeo ceteros insulanos. nulladum enim Cycladum insularum sub Dario erat.

31. Profectus Sardes Aristagoras, ait Artapherni esse insulam Naxum, non spatiösam illam quidem, sed pulchram alioqui et bonam, Ioniaeque vicinam, multis praeterea et pecuniis et mancipiis refertam. ‘ Proinde tu adversus hanc regi-
‘ onem ducito exercitum, ejus exules illuc
‘ reducens. Quod ubi feceris; partim
‘ magnae tibi sunt penes me in expedito
‘ pecuniae, praeter illas quae in exercitum
‘ erogabuntur ; has enim aequum est nos
‘ praebere, qui ducimus : partim insulas
‘ regi acquires, ipsam Naxum et quae ex
‘ hac pendent, Parum et Andrum, etc-

ὅταν ἐπιφανέωσι ἐς τὴν Νάξον, πάντα πομόσειν τὰς Ναξίας τὰ ἄν αὐτοὶ χελεύ-
ωσι· ὡς δὲ καὶ τὰς ἄλλας νησιώτας. τῶν γὰρ νήσων τυτέων τῶν Κυκλαδῶν ὕδεμίη
καὶ ἦν οὗποτε Δαρείω.

λα'. Απικόμενος δὲ ὁ Αρισαγόρης ἐς τὰς Σάρδις, λέγει πρὸς τὸν Αρταφέρνεα,
ὡς Νάξος εἴη νῆσος ^c μεγάθει μὲν ὃ μεγά-
λη, ἄλλως δὲ, καλή τε καὶ ἀγαθὴ, καὶ ἀγ-
χῆ Ιωνίης· χρήματα δὲ ἔνι πολλὰ ^d, καὶ
ἀνδράποδα. ‘Σὺ ὦν ἐπὶ ταύτην τὴν
‘χώρην σρατηλάτεε, κατάγων ἐς αὐτὴν
‘τὰς Φυγάδας ἐξ αὐτῆς. καί τοι ταῦτα
‘πομόσαι θέτο μέν εἰς ἐτοῖμα παρ' ἐμοὶ
‘χρήματα μεγάλα πάρεξ τῶν ἀναισιμω-
‘μάτων τῆς σρατῆς ταῦτα μὲν γὰρ δί-
‘καιον ^e ἡμέας τὰς ἄγονιας παρέχειν
‘εῖσι· τῆτο ^f δὲ, νήσους προσκήνεαι βασι-
‘λεῖ, αὐτὴν τε Νάξον καὶ τὰς ἐκ ταύτης
‘ἡρτημένας, Πάρον τε καὶ Ανδρον καὶ ἄλ-

^c Haec vox νῆσος non est in MS. ^d χρήματα δὲ οἱ χοι πολλα. ^e δίκαια. ^f παρέχειν· τῦτο.

‘ λας τὰς Κυκλαδας καλευμένας. ἐνθεῦ-
 ‘ τεν δὲ ὁρμεώμενος, εὐπετέως ἐπιθήσεαι
 ‘ Εὔβοιη νήσῳ μεγάλῃ τε καὶ εὐδαίμονι,
 ‘ όχι ἐλάσσονι Κύπρῳ, καὶ κάρια εὐπετεῖ
 ‘ χειρωθῆναι. ἀποχρῶσι δὲ ἑκατὸν νέες
 ‘ ταῦτας πάσας χειρώσασθαι.’ ὁ δὲ, ἀμεί-
 βειο αὐτὸν τοῖσδε, ‘ Σὺ ἐσ oīκον τὸν βασι-
 ‘ λῆος ἔξηγηῆς γίνεαι πρηγμάτων ἀγα-
 ‘ θῶν, καὶ ταῦτα εὖ παρανέσις πάντα,
 ‘ πλὴν τῶν νεῶν τῷ ἀριθμῷ. ἀντὶ δὲ τῶν ^a
 ‘ ἐκατὸν νεῶν, διηκόσιαί τοι ἐτοῖμοι ἔσονται
 ‘ ἅμα τῷ ἔαρι. δεῖ δὲ τέτοισι καὶ αὐτὸν ^b
 ‘ βασιλῆα συνέπαντον γίνεσθαι.’

λβ'. ‘Ο μὲν δὴ Αρισταγόρης ὡς ταῦτα
 ἔκγει, περιχαρῆς ἐὼν, ἀπήιε ^c ἐσ Μίλη-
 τον. ὁ δὲ Αρίαφέργης, ὡς οἱ πέμψαντι ἐσ
 Σῦσα, καὶ ὑπερθέντι τὰ ἐκ τῷ Αρισταγόρεω
 λεγόμενα, συνέπαντος καὶ αὐτὸς Δαρεῖος
 ἐγένετο, παρεσκευάσατο μὲν διηκοσίας τρι-
 ἴτρεας, πολλὸν δὲ κάρια ὄμιλον Περσέων
 τε καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων. σραῖγγὸν

^a ἀντὶ γάρ τῶν. ^b καὶ τὸν. ^c ἀπήιε.

‘rasque quae Cyclades nominantur. Un-
‘de progressus, haud difficulter invades
‘Euboeam, insulam magnam ac beatam,
‘nec inferiorem Cypro, ac facilem sane
‘ad capiendum, centum omnino navibus
‘ad has omnes occupandas sufficiunturis.’

Huic respondens Artaphernes, ‘Tu ve-
‘ro, inquit, quae sunt ex utilitate regiae
‘domus exponis, et probe ista suades om-
‘nia, praeterquam de numero navium.
‘nam pro centum navibus, ducentae tibi
‘ineunte statim vere in promptu erunt.
‘Oportet tamen in his rebus auctoritatem
‘quoque regis accedere.’

32. His auditis Aristagoras laetus
Miletum rediit. Artaphernes autem mis-
so Susa ad Darium nuncio, per quem de
rebus ab Aristagora dictis eum certiorem
faceret, ubi ille rem approbavit, ducentas
triremes instruxit, tum Persarum, tum a-
liorum sociorum magna sane multitudi-

ne, praefecto eis duce Megabate, viro Persa, e familia Achaemenidarum, suo ac Darii consanguineo: cuius (si vera sunt quae dicuntur) posteriore tempore filia paecta fuit Pausaniae Lacedaemonio, Cleombroti filio, Graeciae tyrannidem affectanti. Delecto itaque duce Megabate, exercitum Artaphernes ad Aristagoram misit.

33.. Megabates ex Mileto Aristagora assumpto atque Ionom exercitu cum Naxiis, navigavit simulans ire in Hellespontum. Atque ubi Chium pervenit, classem continuit apud Caucafa, ut illinc vento aquilone trajiceret in Naxum. Sed quoniam non erat fatale Naxios ea classe deleri, hoc contigit: Megabates in circum-eundis navium excubiis offendit navem Myndiam a nemine custodiri. quam rem indigne ferens, jussit satellites inventum

δὲ τουτέων ἀπέδεξε Μεγαβάτην, ἄνδρα
Πέρσην τῶν Αχαιμενιδέων, ἐωὕτῷ τε καὶ
Δαρείς ἀνεψιόν· τῷ Παυσανίης ὁ Κλε-
ομερότε Λακεδαιμόνιος, εἰ δὴ ἀλήθης γε ὁ
λόγος, ὡς ερώ χρόνῳ τύλεων ἡρμόσατο Νυ-
γάλέρα, ἔρωτα ω̄ν τῆς Ἑλλάδος τύραν-
νος γενέσθαι. ἀποδέξας δὲ Μεγαβάτην
σφαῖτην Αρταφέρνης, ἀπέσειλε τὸν σφα-
τὸν παρὰ τὸν Αρισαγόρεα.

λγ'. Παραλαβὼν δὲ ὁ Μεγαβάτης ἐκ
τῆς Μιλήτου τὸν τε Αρισαγόρεα καὶ τὴν
Ιάδα σφαῖτην, καὶ τὸς Ναξίους, ἐπλεε πρό-
φασιν ἐπ' Ἑλλησπόντου· ἐπεί τε δὲ ἐγί-
νετο ἐν Χίῳ, ἔχε τὰς νέας ἐς Καύκασα⁴,
ὡς ἐνθεῦτεν βορέη ἀνέμῳ ἐς τὴν Νάξου δια-
βάλοι. καὶ (ἢ γὰρ ἔδεε τύτῳ τῷ σόλῳ
Ναξίους ἀπολέσθαι) πρῆγμα τοιόνδε συνη-
νίχθη γενέσθαι· περιόντος Μεγαβάτεω
τὰς ἐπὶ τῶν νεῶν Φυλακὰς, ἐπὶ νεὸς Μυν-
δίης ἔτυχε ψόδεῖς Φυλάσσων· ὁ δὲ, δεινόν
τι ποιησάμενος, ἐκέλευσε τὸς δορυφόρους

⁴ Καύκασον.

έξευρόντας τὸν ἄρχοντα ταύτης τῆς νεὸς,
 τῷ οὐνομα ἦν Σκύλαξ, τύπτον δῆσαι διὰ Να-
 λαμίης διελόντας τῆς νεὸς καὶ τῷ τύπτο· ἔξω
 μὲν κεφαλὴν ποιεῦντας, ἔσω δὲ τὸ σῶμα.
 δεθέντος δὲ τῷ Σκύλακος, ἔξαγγέλλει τὶς
 τῷ Αρισταγόρῃ ὅτι τὸν ξεῖνόν οἱ τὸν Μύν-
 διον Μεγαβάτης δήσας λυμάνοιο. ὁ δὲ ἐλ-
 θών παρατέλει τὸν Πέρσην. τυγχάνων δὲ
 γδενὸς τῶν ἐδέειο, αὐτὸς ἐλθὼν ἐλυσε· πυ-
 θόμενος δὲ, κάρτα δεινὸν ἐποιήσατο ὁ Με-
 γαβάτης, καὶ ἐσπέρχειο τῷ Αρισταγόρῃ. ὁ
 δὲ εἶπε, « Σοὶ δὲ καὶ τύποισι τοῖσι πρήγ-
 μασι τί ἔστι; ὃ σὲ ἀπέστειλε Αρταφέρ-
 νης ἐμέο πείθεαμι, καὶ πλέειν τῇ ἀντί ἐγώ
 κελεύω; τί πολλὰ πρήσεις; » ταῦτα
 εἶπε Αρισταγόρης. ὁ δὲ, θυμωθεὶς τύποι-
 σι, ὡς νὺξ ἐγένετο, ἐπεμπεῖσ Νάξον πλοίῳ
 ἄνδρας Φράσοντας τοῖσι Νάξιοισι πάντα
 τὰ παρεόντα σφι πρήγματα.

λδ'. Οἱ γὰρ ὧν Νάξιοι οὐδὲν πάντως
 προσεδέκοντο ἐπὶ σφέας τὸν σόλον τοῦτον
^{οὐδὲν.}

ejus navis rectorem, nomine Scylacem, vincire trajectum per thalamiam navis, *id est*, foramen per quod infimi remi extant: ita ut caput extaret, corpus intus esset. Aristagoras autem a quodam factus certior, hospitem suum Myndium a Megabate vincitum afflictari, Persam adit et hominem excusans reposcit: quum nihil exoraret, ipse accedens Scylacem solvit. Id ubi rescivit Megabates, graviter admodum ferens, Aristagoram vituperavit. Cui Aristagoras, ‘Quid tibi, inquit, ‘est cum ipsis negociosis? nonne te misit Ar- ‘taphernes ut me sequereris, atque eo na- ‘vigares quoconque ego juberem? quid ‘multa agis?’ His verbis indignatus Me- gabates, ubi nox adfuit, misit Naxum quosdam cum navi, ad rem Naxiis quae impenderet exponendam.

34. Naxii, ut qui nihil minus quam hanc adversus se classem venturam ex-

pectabant, ubi tamen id audierunt, omnia confestim ex agris in urbem comportare; et se, ut qui obsidendi essent, instruere cibariis, potu, murorum refectione. Et isti quidem tanquam instantे sibi bello sese apparabant: illi vero, posteaquam e Chio in Naxum trajecerunt, jam praemunitos aggressi sunt; consumptisque quatuor in oppugnando mensibus, absumptaque a Persis quam secum attulerant pecunia, et magna etiam ab ipso Aristagora, quum plus desideraret obsidio, ubi castella Naxiis exulibus exstruxerunt, in continentem reverterunt male affecti.

35. Aristagoras ita nec quod Artapherni receperat praestare poterat, et simul angebat eum militiae impensa quae exigebatur, etiam timebat ob exercitum male affectum, praesertim Megabate insimulante, verebaturque practerea ne reg-

δρμήσεαται. ἐπεὶ μέν τοι ἐπύθοντο, αὐτίκα μὲν ἐσενείκαντο τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ τεῖχος, παρεσκευάσαντο δὲ, ὡς πολιορκηόμενοι, καὶ σῆτα εἰκῇ πολὰ, καὶ τεῖχος ἐσάξαντο. καὶ οὗτοι μὲν παρεσκευάδαλο ὡς παρεσομένους σφι πολέμου· οἱ δὲ ἐπεί τε διέβαλον ἐκ τῆς Χίου τὰς νέας ἐς τὴν Νάξον, πρὸς πεφραγμένους προσεφέροντο, καὶ ἐπολιόρκεον μῆνας τέσσερας. ὡς δὲ τά τε ἔχοντες ἥλθον χρήματα οἱ Πέρσαι, ταῦτα κατεδεδαπάνητό σφι, καὶ αὐτῷ τῷ Αρισαγόρῃ προσανασιμώτῳ πολλὰ, τῷ πλεῦνός τε ἐδέετο ἡ πολιορκίη, ἐνθαῦτα τείχεα τοῖσι Φυγάσι τῶν Νάξιων οἰκοδομήσαντες, ἀπαλλάσσαντο ^ε ἐς τὴν ἥπειρον, κακῶς πρήσαντες.

λέ. Αρισαγόρης δὲ ὃν ἔτιχε τὴν ὑπόχεσιν τῷ Αριαφέρνεϊ ἐκπληρῶσαι· ἄμα δὲ ἐπίεζε μιν ἡ δαπάνη τῆς σραΐτης ἀπατεομένη, ἀρρώδεε τε, τῷ σραΐτῃ πρήξαντος κακῶς· καὶ Μεγαθάτη διαβεβλημένος, ἐδό-

^ε σιτία. ^ε ἀπαλλάσσοντο.

κεέ τε τὴν βασιληίην τῆς Μιλήτου ἀπαιρθήσεσθαι². ἀρρώδεων τε τυτέων ἔκαστα,
ἔγελεύειο ἀπόστασιν. συνέπιπτε γάρ καὶ
τὸν ἐστρυμένον τὴν κεφαλὴν ἀπῖχθαι ἐκ
Σασέων παρ' Ἰσιάς, σημαίνοντα ἀπίστα-
σθαι Αρισαγόρην ἀπὸ βασιλῆος. ὁ γάρ
Ἰσιάος βλασφημεῖται τῷ Αρισαγόρῃ σημῆναι
ἀποσῆναι, ἄλλως μὲν ψδαμῶς εἶχε ἀσφα-
λέως σημῆναι, ὡσεὶ Φυλασσομενέων τῶν
ὅδῶν· ὁ δὲ, τῶν δύλων τὸν πιστότατον ἀπο-
ξυρήσας τὴν κεφαλὴν, ἔσιξε, καὶ ἀνέμεινε
ἀναφῦναι τὰς τρίχας. ὡς δὲ ἀνέφυσαν,
τάχιστα ἀπέπεμπε ἐς Μίλητον, ἐνιειλά-
μενος αὐτῷ ἄλλο μὲν ψδέν· ἐπεὰν δὲ ἀ-
πίκηλαι ἐς Μίλητον, κελεύειν Αρισαγόρην
ξυρήσαντά μιν τὰς τρίχας, κατιδέσθαι
ἐς τὴν κεφαλήν. τὰ δὲ σίγματα ἐσήμανε
(ὡς καὶ πρότερον μοι εἴρηται) ἀπόστασιν.
ταῦτα δὲ ὁ Ἰσιάος ἐποίεε, συμφορὴν ποτε
εὔμενος μεγάλην τὴν ἐωὕτῳ κατοχὴν τὴν
ἐν Σάσοισι. ἀποσάσιος ὥν γινομένης, πολ-

² αἰκαρνήσθαι.

no Miletii fraudaretur, his de cœussis trepidus, de defectione cogitabat. Contigit enim quoque e Susis ab Histiaeo venire quendam compuncto notis capite, quibus Histiaeus Aristagoram commonefaciebat ut ab rege deficeret. Id namque volens Histiaeus Aristagorae indicare, quia alia ratione secure facere non poterat, utpote itineribus custoditis, fidelissimo e servis caput abrasum notis signavit, et hominem retinens quoad capilli renascerentur, ubi illi renati sunt, raptissime dimisit Miletum, nihil aliud mandans nisi ut quum Miletum pervenisset, juberet Aristagoram erafo suo capite inspicere. Ea autem stigmata significabant (ut a me superius dictum est) defectionem. Haec ideo Histiaeus faciebat quod magnam calamitatem ducebat se Susis detineri: etiam atque etiam sperans fore ut si ab Aristagora re-

bellaretur ad mare proficiseretur: si in Miletus nil novi moliretur, nullam sibi viam amplius esse ad eam revertendi intelligebat.

36. Eum quidem nuncium Histiaeus haec considerans mittebat. Aristagoras autem, quem ei haec omnia consentanea per idem tempus contigissent, retulit ad suae factionis homines tam de sua sententia quam de Histiaei mandatis. Cui quum ceteri omnes assensissent, jubentes ut rebellaret, Hecataeus tamen historiographus initio dissuadere bellum sumi adversus regem Persarum, enumerans cunctas nationes quibus Darius imperaret, illiusque potentiam: sed quum hoc persuadere non posset, secundo loco fudere, ut classe mare occuparent, negasse videre qua alia ratione id esset eventum. Scire enim se Milesiorum vires esse imbecillas: si tamen pecuniae e templo

λα's εἶχε ἐλπίδας μείζεσθαι ἐπὶ Δά-
λασαν, μηδὲ νεώτερόν τι ποιεύστης τῆς
Μιλήτου, οὐδαμᾶ ἐς αὐτὴν ἦξειν ἔτι ἐλπ-
γίζετο.

λς'. Ισιᾶς μὲν νυν ταῦτα διανοεύμε-
νος, ἀπέπεμπε τὸν ἄγγελον· Αρισαγόρῃ δὲ
συνέπιπλε τῷ αὐτῷ χρόνῳ πάντα ταῦτα
συνελθόντα. ἐβλεψέντος δὲ τῶν σασι-
ωτέων, ἐκφήνας τὴν τε ἐώütῳ γνώμην καὶ
τὰ παρὰ τῷ Ισιᾷς ἀπιγμένα. οἱ μὲν δὴ
ἄλλοι πάντες γνώμην κατὰ τῷτὸ ἔξεφέ-
ροτο, κελεύοντες ἀπίσασθαι· Ἐκατᾶς
δὲ ὁ λογοποιὸς πρῶτα μὲν ὡς ἐς πόλεμον
βασιλέϊ τῶν Περσέων ἀναρρέεσθαι, κατα-
λέγων τά τε ἔθνα πάντα τῶν ἥρχε Δα-
ρεῖος, καὶ τὴν δύναμιν αὐτῷ· ἐπεὶ τε δὲ ὡς
ἐπείθε, δεύτερα συνεβούλευε ποιέειν ὅκως
ταυτάτεες τῆς Δαλάσιης ἔσονται· ἄλλως
μὲν νυν ὃδαμῶς ἐφη λέγων ἐνορᾶν ἐσόμενον
τῦτο. ἐπίσασθαι γὰρ τὴν δύναμιν τὴν
Μιλησίων² ἐγγαγέαδενέα· εἰ δὲ τὰ χρή-

² δύναμις τῶν Μιλησίων.

ματα καταμεθείη τὰ ἐκ τῷ ἱρῷ τῷ ἐν
Βραγχίδησι, τὰ Κροῖσος ὁ Λυδὸς ἀνέθηκε,
πολλὰς εἴχε ἐλπίδας ἐπικρατήσειν τῆς
Ναλάσσης· καὶ ὅτῳ αὐτές τε ἔξειν χρή-
μασι χρᾶσθαι, καὶ τὸς πολεμίγς ἢ συλή-
σειν αὐτά. τὰ δὲ χρήματα ἦν ταῦτα με-
γάλα, ὡς δεδήλωται μοι ἐν τῷ προτέρῳ
τῶν λόγων. αὗτη μὲν δὴ ὥκ ἐνίκα ἡ γνώ-
μη. ἐδόκεε δὲ δύμας ἀπίσασθαι· ἔνα τε
αὐτέων πλώσαντα ἐς Μυτήνα ἐς τὸ σρα-
τόπεδον τὸ ἀπὸ τῆς Νάξου ἀπελθόν, ἐὸν
ἐνθαῦτα, συλλαμβάνειν πειρᾶσθαι τοὺς
ἐπὶ τῶν νεῶν ἐπιπλέοντας σρατηγύς.

λγ'. Αποπεμφθέντος δὲ Ιητραγόρεω
κατ' αὐτὸ τῷτο, καὶ συλλαβόντος δόλῳ Ο-
λίαλον Ιεανώλιος Μυλασέα, καὶ Ἰσιαῖον
Τύμνεω Τερμενέα, καὶ Κώην Ερξάνδρο, τῷ
Δαρεῖος Μιτυλήνην ἐδωρήσατο, καὶ Αρισα-
γόρην Ἡρακλείδεω Κυμαῖον, καὶ ἄλλους
συχνάς· ὅτῳ δὴ ἐκ τῷ ἐμφανέος ὁ Αρισα-
γόρης ἀπεισήκεε, πᾶν ἐπὶ Δαρείῳ μηχα-

quod est in Branchidis tollerentur, quas Croesus Lydus dedicavisset, multum spei recipere maris potundi, atque ita pecuniam et ipsos habituros ad utendum, nec hostes eum spoliaturos. Erant autem hae ingentes pecuniae, quemadmodum a me in primo libro declaratum est. Verum ne haec quidem sententia vicit; et nihilominus placuit, ut omnino rebellaretur: utque unus eorum Myuntem navigaret ad exercitum qui e Naxo reversus illic agebat, ut conaretur duces classiariorum comprehendere.

37. Missus autem ad hoc ipsum Iatragoras, dolo cepit Oliatum Ibanolis filium Mylassensem, et Histiaeum Tymnis Termenensem, et Coëm Erxandi filium, quem Darius Mitylene donaverat, et Aristagoram Heraclidis filium Cymaeum, compluresque alios. Ita ex professo Aristagoras defecit, omnia in Darium com-

miniscens: et primum quidem, verbo
duntaxat tyrannidem deferens, statum rei-
publicae Miletii constituit, ut secum liben-
ter Milesii deficerent. Idem dehinc quo-
que in reliqua Ionia fecit, tyrannorum
alios ejiciens, ex aliis autem quos tyran-
nos ceperat e navibus iis, quae adversus
Naxum una ierant, ut civitatibus grati-
ficaretur, dedidit alium in aliam urbem
tradens, ex qua quisque illorum erat.

38. Quorum Coëm Mitylenaei ut
acceperunt, sine mora productum lapidi-
bus interemerunt: Cymaei suum dimise-
runt. Posteaquam autem et alii complures
tyranni fuga solum vertere, passim per ci-
vitates eorum abdicatio facta est. Tyran-
nis summotis, Aristagoras Milesius singu-
los jussit in singulis civitatibus constituere
magistratus: quod secundum fuit, ipse
Lacedaemonem triremi navigavit. opus
enim erat magnam aliquam comparare
societatem,

τώμενος. καὶ πρῶτα μὲν λόγω μετεῖς τὴν τυραννίδα, ἴσονομίην ἐποίεε τῇ Μιλήτῳ, ὡς ἂν ἔκόντες αὐτῷ οἱ Μιλήσιοι συναπικά-
ατο^b. μετὰ δὲ, καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ Ιωνίῃ τῷ-
τὸ τότε ἐποίεε, τὺς μὲν ἔξελαύνων τῶν
τυράννων, τὺς δὲ ἐλαύνεις αἴροντας τῶν
τέλων τῶν συμπλευσασέων ἐπὶ Ναέζου, τύ-
τυς δὲ φίλα βιβλόμενος ποιέασθαι τῇσι πό-
λισι, ἔξεδίδε, ἄλλον ἐσ ἄλλῳ πόλιν παρα-
δίδει, διθεν εἴη ἔκαστος.

λη'. Κώην μέν τυν Μίλυληνάσι, ἐπεί τέ
τάχιστα παρέλαβον, ἔξαγαγόντες κατέλευ-
σαν· Κυριαῖοι δὲ τὸν οφέτερον αὐτέων ἀπ-
ῆκαν. ὡς δὲ καὶ ἄλλοι οἱ πλεῦνες αὐτῶν ἀπί-
εσσαν, τυράννων μέν τυν κατάπτωσις ἐγένετο
ἄντας πόλιας· Αρισταγόρης δὲ ὁ Μιλήσι-
ος ὡς τὺς τυράννους κατέπτωσε, σφαίρηγος
ἐν ἱκάσῃ τῶν πολίων κελεύσας ἐκάστυς κα-
τασῆσαν, δεύτερα αὐτὸς ἐσ Λακεδαιμονα
τριήρει ἀπέστολος ἐγίνετο. ἐδει γὰρ δὴ συμ-
μαχίης τινός οἱ μεγάλης ἔξευρεθῆναι.

^b ευανατίστετο.

λθ'. Τῆς δὲ Σπάρτης Αναξανδρίδης μὲν
ὁ Δέοντος όχετι περιεών ἔβασιλευε, ἀλλὰ
ἐτετελευτήκεε. Κλεομένης δὲ ὁ Αναξαν-
δρίδεω εἶχε τὴν βασιληῖν, ω̄ καὶ ἀνδρα-
γαθίνη χών, ἀλλὰ καὶ γένος. Αναξαν-
δρίδη γάρ ἔχοντι γυναικα ἀδελφεῖς ἐώὕτῳ
θυγατέρᾳ, καὶ ἐόστις ταύτης οἱ καταθυμίης
παῖδες ω̄κ ἐγίνοντο. τότε δὲ τοιότε οὐκ-
πος, οἵ ἐφοροὶ εἴπαν, ἐπικαλεσάμενοι αὐ-
τὸν, ‘Εἴ τι σύ γε σεωὕτῳ μὴ προορᾶς,
· ἀλλ’ ήμīν τῷτ’ ἐσὶ ω̄ περιοπλέον, γένος
· τὸ Εύρυαθένεος γενέσθαι ἐξίτηλον. σύ
· νῦν τὴν μὲν ἔχεις γυναικα, ἐπεί τέ τας
· ω̄ τίκλει ἐκ σέο, ἀπει^d, ἀλλην δὲ γῆ-
· μον· καὶ ποιέων ταῦτα, Σπαρτιήτησι ἀ-
· δίσεις,’ ὁ δὲ ἀμείβετο, Φάσ τοτέων ω̄-
δέτερα ποιήσειν ἐκείνης τε ω̄ καλῶς συμ-
βολεύειν, παρουνέοντας, τὴν ἔχει γυναι-
κα, ἐθαν ἀναμάρτητον ἐώὕτῳ, ταύτην
ἀπέντα, ἀλλην ἐσαγαγέσθαι· ω̄δέ φη πείτε
ρεσθαι.

^f Εύρυαθέος. ^d Verbum hoc æri; non exstat in MS.

39. Spartae regnum jam non tenebat Anaxandrides, Leontis filius, quia non superstes erat, sed ejus obitu filius Cleomenes regnabat; non ille quidem propter virtutis specimen, sed propter genus. Etenim Anaxandrides duxerat in matrimonium sororis suae filiam, quae etsi cordi erat, tamen ex ea liberos non suscipiebat. Id quum ita esset, ephori his cum verbis hortati sunt: ‘Si tu tibi non prospicis, at certe nobis hoc non est despiciendum, Eurysthenis genus intercidere. Tu igitur quandoquidem uxorem habes quae ex te non parit, ea repudiata aliam ducito, gratissimam rem in hoc Spartiatis facturus.’ His ille respondens, negat se earum rerum alterutram esse facturum: et hos non recte consulebat, qui ipsum hortentur repudiata quam habeat uxore innoxia, alteram inducere: coque se non esse paritum.

40. Cui ephori atque seniores consilio habito retulerunt: 'Quoniam te certimus amore conjugis quam habes implicitum, facito quod dicemus, ac noli repugnare, nequid de te Spartiatae gravius consulant. Conjugem quam habes ut repudies non postulamus: quaecunque ei praestas nunc, ea omnino prae statio: alteram tamen ducito praeter hanc uxorem, quae sit secunda.' Haec dicentibus assensus est Anaxandrides: qui duas dehinc uxores habens, binis aedibus habitabat, haudquaquam Spartana faciens.

41. Non longo interjecto tempore, uxor quae posterius ducta est parit hunc Cleomenem, et ipsa successorem regni Spartiarum protulit. At uxor prior quae praecedente tempore sterilis fuerat, et ipsa tunc concepit, hoc fato usq;: quae quum revera praegnans esset, consanguinei ta-

μ'. Πρὸς ταῦτα οἱ ἔφοροι καὶ οἱ γέροντες
βλευσάμενοι ^ε, προσέφερον Αναξανδρίδη
τάδε, ‘Επεὶ τοίνυν τοι περιεχόμενόν σε
‘όρέομεν τῆς ἔχεις γυναικὸς, σὺ δὲ ταῦ-
‘τα ποίεε, καὶ μὴ ἀντίβανε τότοις, ἵνα
‘μή τι ἄλλοιν περὶ σεῦ οἱ Σπαρτῖται
‘βλεψώνται. γυναικὸς μὲν τῆς ἔχεις ς
‘προσθεόμεθά σευ τῆς ἐξέσιος· σὺ δὲ ταῦ-
‘τη τε πάντα ὅσα νῦν παρέχεις πάρεχε,
‘καὶ ἄλλην πρὸς ταύτη ἐσάγαγε γυναικὰ
‘τεκνοποιόν.’ ταῦτά κη λεγόντων, συνε-
χώρησε ὁ Αναξανδρίδης. μελά δὲ, γυναι-
κας ἔχων δύο, διξάς ισίας οἴκεε, ποιέων
ὑδαμῶς ^ϛ Σπαρτίτικά.

μα'. Χρόνις δὲ ς πολλῷ διελθόντος, ή
ἐνυσέρον ἐπελθοῦσα γυνὴ τίκτει τὸν δὴ
Κλεομένεα τῆτον. καὶ αὐτῇ τε ἔφεδρον βα-
σιλέα Σπαρτίτησι ἀπέφανε· καὶ ή προτέ-
ρη γυνὴ τὸν πρότερον χρόνον ἀτοκος ἐγόσα,
τότε κως ἐκύησε, συντυχίῃ ταύτη χρη-
σαμένη. ἔχοσαν δὲ αὐτὴν ἀληθεῖ λόγῳ,

^ε συμβιωτάμενοι. ^ϛ ὑδαμᾶ.

οἱ τῆς ἐπελθόσης γυναικὸς οἰκήιοι πυθόμενοι ὥχλεον, Φάμενοι αὐτὴν κομπέειν ἄλλως, βουλομένην ὑποβαλέσθαι. δεινὰ δὲ ποιεύνιων αὐτέων, τῷ χρόνῳ συντάμνοντος, ὑπ' ἀπιστίνοι ἔφοροι τίκλισαν τὴν γυναικα περιζόμενοι ἐφύλαξαν. ή δὲ ὡς ἐτεχε Δωριέα, ιθέως ἵχει Λεωνίδην· καὶ μετὰ τῶν, ιθέως ἵχει Κλεόμβρολον. οἱ δὲ καὶ διδύμοις λέγοντο Κλεόμβρολον καὶ Λεωνίδην γενέσθαι. ή δὲ, Κλεομένεα τεκχόσα, καὶ τοδεύτερον ἐπελθοῦσα γυνὴ, ἐγσα Θυγάτηρ Πρινηίαδεω^α τῷ Δημαρμένῳ, ὥκέτι ἐτίκλε τοδεύτερον.

μβ'. 'Ο μὲν δὴ Κλεομένης, ὡς λέγεται, ἦν τε ὁ Φρενήρης, ἀκρομανής τε. ὁ δὲ Δωριέως ἦν τῶν ηλίκων πάντων πρῶτος· εὖ τε ἐπίσαλο κατ' ἀνδραγαθίην αὐτὸς χήσω τὴν βασιληίην. ὥσε ὧν ὅτω Φρονέων, ἐπειδὴ ὅ, τε Αναξανδρίδης ἀπέθανε, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι χρεώμενοι τῷ νόμῳ, ἐσήσαντο βασιλῆα τὸν πρεσβύταλον Κλεομένεα,

^α περιπτάδιο.

men posterioris uxoris id audientes, ac moleste ferentes, dicere, jactari hoc ab illa animo subjiciendi sibi partum. Itaque his indigne fermentibus, exacto tempore ephori increduli feminam parientem circumfidentes observarunt: quae Dorieum peperit, moxque Leonidem, et post hunc recta Cleombrotum. Sunt etiam qui dicant Cleombrotum atque Leonidem fuisse geminos. At quae Cleomenem peperit, secundo loco in matrimonium ducita, filia Prinetadae, neptis Demarmeni, alium filium praeterea non genuit.

42. Et Cleomenes quidem mentis non compos (ut fertur) sed admodum furens, Dorieus autem inter aequales omnes primus erat, meritoque putans se ob virilitatem regno potiturum. hoc ita opinione praesumens, defuncto Anaxandrida quum Lacedaemonii Cleomenem ex lege, quod maximus natu esset, creas-

fent, indigne id tulit, sibi a Cleomene imperari. Igitur petita a Spartiatis plebe, coloniam duxit, neque Delphico usus oraculo, in quam terram ad urbem condendam tenderet, neque quippiam legitime aut ex more exequutus: adeo rem indigne ferebat. In Africam autem navigans ducibus Theraeis ad Cinypen delatus, locum incoluit totius Africae pulcherrimum, juxta flumen. Sed illinc tertio ejectus anno a Macis et Afris et Carthaginiensibus, in Peloponnesum abiit.

43. Ubi Antichates vir Eleonius ei consilium dedit ex Laii oraculis, ut Heracliam in Sicilia conderet, affirmans Erycis regionem omnem esse Heraclidarum, ab ipso Hercule possessam. Hoc ille auditio Delphos se contulit ad oraculum consulendum numquid regione ad quam proficiscebatur potitus esset. Pythia e-

δ Δωριεὺς δεῖνόν τε ποιεύμενος, καὶ ὃκ αὖτις
ὑπὸ Κλεομένεος βασιλεύεσθαι, αὐτίσας
ληὸν ^b, Σπαρτιῆτας ἦγε ^c ἐσ ἀποικίην.
Ἐτε τῷ ἐν Δελφοῖσι χρηστηρίῳ χρησάμε-
νος, ἐσ ἥντινα γῆς κλίσων ἵη, ὅτε ποιήσας
ψὲν τῶν νομοῦ ομένων, οἵα βαρέως Φέρων,
ἀπίει ἐσ τὴν Διδύμην τὰ πλοῖα· κατηγέ-
ντο δέ οἱ ἄνδρες Θηραῖοι ^d. ἀποικίηνος
δὲ ἐσ Κίρυπα, αἰκησε χῶρον κάλλιστον τῶν
Διδύμων παρὰ πολαμόν. ἐξελαθεῖσ δὲ ἐν-
θεῦτεν τρίτῳ ἔτει ὑπὸ Μαχέων τε καὶ
Διδύμων καὶ Καρχηδονίων, ἀπίκειται ἐσ Πε-
λοπόννυπον.

μν'. Εὐθαῦτα δὲ οἱ Αγλιχάρης, ἀνὴρ
Ελεάνιος, συνεβόλευσε οἱ ἐκ τῶν Δαῖς
χρησμῶν, Ἡρακληῖην τὴν ἐν Σπελίῃ κλί-
ζειν, φὰς τὴν Ερυκος χώρην πᾶσαν εἶναι
Ἡρακληῖδεων, αὐτῷ Ἡρακλέος κλησαμέ-
να. ἀδὲ, αἰκάστας ταῦτα, ἐσ Δελφὸς οἴχε-
το χρησάμενος τῷ χρηστηρίῳ, εἰ αἱρέσι ἐπ'
ἥν σέλλεται χώρη. ή δὲ ΙΙυθίη οἱ χρᾷ-

^b λαὸν. ^c ἄγε. ^d Θηραῖοι.

αιρήσειν. παραλαβὼν δὲ ὁ Δωριεὺς τὸν σόλον τὸν καὶ ἐς Λιβύην ἦγε, ἐκομίζετο παρὰ τὴν Ιταλίην.

μδ. Τὸν χρόνον δὲ τότου, ὡς λέγεται Σιβαρῖται, σφέας τε αὐτὸς, καὶ Τῆλυς τὸν ἔωϋτῶν βασιλῆα ἐπὶ Κρότωνα μέλλει στρατεύεσθαι· τὸς δὲ Κροτωνίτας περιδέέας γενομένας, δεηθῆναι Δωριέος σφίσι τιμωρῆσαι, καὶ τυχῆν δεηθέντας. συστρατεύεσθαι τε δὴ ἐπὶ Σιβαρίν Δωριέα, καὶ συνελεῖν τὴν Σιβαρίν. ταῦτα μέν νυν Σιβαρῖται λέγουσι ποιῆσαι Δωριέα τε καὶ τὸς μετ' αὐτοῦ. Κροτωνίται δὲ οὐδένα σφίσι φασὶ ξεῖνον προσεπιλαβέσθαι τοῦ πρὸς Σιβαρῖτας πολέμου, εἰ μὴ Καλλίη τῶν Ιαμιδέων μάντιν Ηλεῖον μῆνον· καὶ τότου τρόπῳ τοιῶδε· παρὰ Τῆλυος τῷ Σιβαρίτεων τυράννῳ ἀποδράντα ἀπικέσθαι παρὰ σφέας, ἐπεὶ τε οἱ τὰ ἵρα ὧ προσχώρεε ἔχρηστα θυομένῳ ἐπὶ Κρότωνας ταῦτα δὲ όχι οὕτοι λέγεται.

^c προσεχόρεε.

um potiturum respondit. Sumptaque Dorieus classe quam et in Africam duxerat, Italiam praetervehebatur.

44. Ea tempestate (ut ferunt) Sybaritae cum Tely rege suo bellum Crotoniatis erant illaturi: id metuentes Crotoniatae Dorieum ut sibi opem ferret oravere. Hic precibus inductus, una cum illis adversus Sybarin contendit, eamque cepit. Haec Sybaritae Dorieum et qui cum illo erant fecisse ajunt. at Crotoniatae negant quempiam sibi adjutorem peregrinum fuisse belli aduersus Sybaritas, practer unum Calliam Eleum ex familia Iamidarum vatem: et hunc a Tely Sybaritarum tyranno ad ipsos transfugisse, hoc modo, quod sacrificans de eundo aduersus Crotonem, non litaret. Haec isti non ajunt.

45. Harum rerum utriusque testimonia haec adferunt ; Sybaritae quidem, partim fanum ac templum prope siccum flumen Craftin, quod Dorieum capta urbe ajunt extruxisse Minervae cognomine Craftiae : partim ipsius Doriei necem, quam volunt esse maximum testimonium, quoniam contra vaticinia agens interemptus fuit. Si enim nihil nisi id ad quod proficiscebatur fecisset, nec transgressus esset, Erycinam regionem obtinuisse, et obtentam possedisset, non ipse cum exercitu consumptus esset. At Crotoniatae multa monstrant eximie donata Calliae Eleo in agro Crotoniensi, quae etiam ad meam usque memoriam prognati Calliae colebant : Dorieo autem et ejus posteris nihil. cui tamen, si in bello Sybaritano fuisset Crotoniatis auxilio, multo plura quam Calliae fuissent donata. hanc pro se utriusque eorum testimonia referunt,

μέ. Μαρτύρια δὲ τυτέων ἐκάτεροι ἀπό-
δεκανύσσοι τάδε. Συβαρῖται μὲν τέμενός τε
καὶ πλὸν ἔοντα παρὰ τὸν Ξηρὸν Κράσιν, τὸν
ἰδρύσασθαι συνελόντα τὴν πόλιν Δωριέα-
λέγουσι Αθηναίη ἐπιωνύμω Κρασίη. τῦτο
δέ, αὐτῷ Δωριέος τὸν Θάνατον μαρτύριον
μέγιστον ποιεῦνται, ὅτι παρὰ τὰ μεμα-
τευμένα ποιέων διεφθάρη. εἰ γὰρ δὴ μὴ
παρέπρηξε μηδὲν, ἐπ' ὧ δὲ ἐσάλη ἐποίεε,
ἔλε ἄν τὴν Ερυκίνην χώρην, καὶ ἐλῶν κα-
τέχε, οὐδὲ ἄν αὐτός τε καὶ ἡ σραῖτὴ διε-
φθάρη. οἱ δὲ αὖ Κροτωνῖται ἀπό-
δεκανύσσοι Καλλίη μὲν τῷ Ηλείῳ ἐξαιρε-
τα ἐν γῇ τῇ Κροτωνίτιδι πολλὰ δοθέν-
τα, τὰ καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι ἐνέμοντο οἱ Καλ-
λίεω ἀπόγονοι· Δωριέϊ δέ καὶ τοῖσι Δω-
ριέος ἀπογόνοισι, οὐδέν. καίτοι εἴ συνε-
πελάσσετο γε τῷ ^α Συβαριτικοῦ πολέμου
Δωριέὺς, δοθῆναι ἄν οἱ πολλαπλάσια ἡ
Καλλίη. ταῦτα μέν νυν ἐκάτεροι αὐτέ-
ων μαρτύρια ἀποφαίνονται· καὶ πάρεστι

^a συντιλάσσονται.

όκοτέροισι τις πείθεται αὐτέων, τούτοισι προχωρέειν.

μξ'. Συνέπλεον δὲ Δωριέϊ καὶ ἄλλοι συγκτίσαι Σπαριηλέων, Θεοσαλὸς καὶ Παραβάτης καὶ Κελέης καὶ Εὔρυλέων. οἱ ἐπει τε ἀπίκουο πανί σόλω ἐσ τὴν Σικελίην, ἀπέθανον μάχῃ ἑασωθέντες ὑπό τε Φοινίκων καὶ Αἰγεσαίων ^{β.} μῆνος δέ γε Εύρυλέων τῶν συγκτισέων περιεγένετο τούτῳ τῷ πάθεος. συλλαβὼν δὲ ὅτος τῆς σρατῖς τὸς περιγενομένων, ἔχε Μινωὴν τὴν Σελινοσίων ἀποκίην καὶ συνελευθέρων Σελινοσίων τῷ μνάρχῳ Πειθαγόρεω ^{γ.} μετὰ δὲ, ὡς τῶν κατεῖλε, αὐτὸς τυραννίδι ἐπεχείρησε Σελινῶντος, καὶ ἐμμνάρχησε χρόνον ἐπ' ὄλιγον. οἱ γάρ μιν Σελινόσιοι ἐπανασάντες ἀπέκτειναν καταφυγόντα ἐπὶ Διὸς ἀγοραίς βωμόν.

μζ'. Συνέσπειο δὲ Δωριέϊ καὶ συναπέθανε Φίλιππος ὁ Βυτακίδεω, Κροτωνίτης ἀνήρ ὃς ἀρμοσάμενος Τήλυος τῷ Συβα-

^β ms. Εγιγκίω, tum hic, tum infra. ^γ Πιθαγόρεω.

quorum utris accedere quisque mavult, his
accedat licet.

46. Navigarunt autem cum Dorieo
et alii Spartiarum, deducendae coloniae
socii, Thessalus et Paraebates et Celees et
Euryleon: qui quum omni classe Sicili-
am tenuerunt, superati a Phoenicibus at-
que Aegestanis, in proelio occubuerunt,
uno tantum ex hac adversa pugna super-
stite Euryleonte: qui collectis eorum re-
liquiis, occupavit Minoam Selinusiorum
coloniam, Selinusiosque liberavit monar-
chia Pithagorae. Hunc quum sustulisset,
ipse tyrannidem Selinuntis invasit. Sed
ad breve tempus eum obtinuit. nam Se-
linusii impetu in eum facto, quum ad Jo-
vis forensis aram confugisset, obtrunca-
runt.

47. Dorico et viae et mortis socius
fuit Philippus Butacidae filius, vir Cro-
toniata, qui desponsa sibi filia Telyos Sy-

baritae, Crotone profugerat, abnegatoque matrimonio transmisit Cyrenen. Ex hac discedens, secessatus est propria trireme, ac proprio virorum sumptu, qui erat et Olympionices, et omnium sui temporis Graecorum pulcherrimus. Ob quam corporis speciem ab Aegestanis ea quae nemo aliis reportavit. nam ad sepulchrum ejus monumento extructo, sacrificiis eum placant.

48. Hunc in modum Dorieus vita funetus est. qui si in animum induxisset ferre Cleomenis regnum, et in Sparta permansisset, regno fuisset Lacedaemoniorum potitus. Neque enim diu Cleomenes imperavit: ac sine liberis decessit, una duntaxat relicta filia, cui nomen Gorgo.

49. Cleomene igitur imperium tenuente, Spartam venit Aristagoras Miletii tyrannus: cui etiam in sermonem venit,

ρίτεω Νυγαλέρα, ἔφυγε ἐκ Κρότωνος· φευ-
δεῖς δὲ τῷ γάμῳ εἶχετο πλέων ἐς Κυρή-
την· ἐκ ταύτης δὲ ὁρμεώμενος συνέσπειτο
οἰκηī τε τριήρει καὶ οἰκηī ἀνδρῶν δαπά-
νη, ἐών τε Ολυμπιονίκης καὶ κάλλισος
Ἐλλήνων τῶν κατ' ἑωὕτον· διὰ δὲ τὸ ἑω-
ὕτοῦ κάλλος ἐνείκατο παρὰ Αἴγεσαιν
τὰ ὃδεῖς ἄλλος. ἐπὶ γὰρ τῷ τάφῳ αὐ-
τῷ ἥρων ιδρυσάμενοι, Νυσίησι αὐτὸν ἱλά-
σκουται.

μή. Δοριεὺς μὲν τον τρόπῳ τοιότῳ ἐ-
τελεύτησε. εἰ δὲ ἤνεχετο βασιλευόμενος
ὑπὸ Κλεομένεος, καὶ κατέμενε ἐν Σπάρτῃ,
ἔβασίλευε ἀν Λακεδαιμονος. οὐ γάρ τινα
πολλὸν χρόνον ἥρξε ὁ Κλεομένης, ἀλλ'
ἀπέθανε ἀπας, Νυγατέρα μάνη λιπὼν
τῇ θρόνα τὴν Γοργώ.

μθ'. Απικνέεται δι' ᾧ ὁ Αρισταγόρης
ὁ Μιλήτιος τύραννος ἐσ τὴν Σπάρτην, Κλε-
ομένεος ἔχοντος τὴν ἀρχὴν. τῷ δὴ ἐσ λό-
γος ἦν, ὡς Λακεδαιμόνιοι λέγοσι, ἔχων

χάλκεον πίνακα, ἐν τῷ γῆς ἀπάσης πέριοδος ἐνετέμηλο, καὶ Θαλασσά τε πᾶσα καὶ ποταμοὶ πάντες. ἀπικνεόμενος δὲ ἐσ λόγυς ἡ Αρισταγόρης, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν τάδε ^δ, « Κλεόμενες, σπουδὴν μὲν τὴν ἐμὴν
 • μὴ θωρακάσης τῆς ἐνθαῦτα ἀπίξιος τὰ
 • κατήκοντα γάρ ἐστι τοιῶτα. Ιώνων πάντας δύλως εἶναι ἀντ' ἐλευθέρων, ὄνειδος
 • καὶ ἄλγος μέγιστον μὲν αὐτοῖσι ήμῖν,
 • ἔτι δὲ τῶν λοιπῶν ὑμῖν, ὅσῳ προεσέστη
 • τε ^ε τῆς Ἑλλάδος. νῦν ὧν πρὸς θεῶν
 • τῶν Ἑλληνίων ρύσαδε Ιωνας ἐκ τῆς
 • δυλοσύνης, ἄνδρας διμάρτυρας. εὔπετέως
 • δὲ ὑμῖν ταῦτα χωρέειν οἴδα τε ἐστι. Υπε
 • γάρ οἱ βάρβαροι ἄλκιμοι εἰσι, ὑμεῖς τε τὰ
 • ἐς τὸν πόλεμον, ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκετε
 • ἀρετῆς πέρι. Ήτε μάχη αὐτέων, ἐστι τοι
 • ἡδε, τόξα, καὶ αὐχμὴ βραχέα. ἀναξυρίδας
 • δὲ ἔχοντες ἔρχονται ἐς τὰς μάχας, καὶ
 • κυρβασίας ἐπὶ τῆσι κεφαλῆσι. Υπὼ εὐ-
 • πετέες χειρωθῆναι εἰσι. ἐστι δὲ καὶ ἀγαθὰ

^δ τοιάδε. ^ε MS. προέστη.

habens (ut Lacedaemonii ajunt) aeream
tabellam, in qua totius terrae ambitus e-
rat incisus, cunctumque mare, atque om-
nia flumina. Accedens igitur in colloqui-
um Aristagoras, ita ad eum inquit: ‘Stu-
‘ dium meum, Cleomenes, qui huc adve-
‘ nerim, ne mireris. officia enim sunt ta-
‘ lia. Ionas pro liberis servos esse, dedecus
‘ dolorque maximus est cum nobis ipsis,
‘ tum vero inter caeteros yobis, quanto
‘ praestis Graeciae. proinde igitur, per
‘ Deos Graecos, eripite Iones a servitute,
‘ consanguineos vestros. quod facile est
‘ ad praestandum: nam neque barbari
‘ sunt viri strenui, et vos in summum rei
‘ bellicae per virtutem evasistis, et pugna
‘ eorum hujuscemodi est; arcus ac breve
‘ spiculum, bracataque induti veniunt ad
‘ pugnas, et in capitibus pileos. sic faciles
‘ capti sunt. Ad haec tantum bonorum est
‘ iis qui eam incolunt continentem, quan-

‘ tum non est ceteris universis, tum auri,
‘ (ut ab hoc incipiamus) tum argenti,
‘ tum aeris, tum variae vestis, tum jumen-
‘ torum, tum mancipiorum: quibus vos,
‘ si potiri libuerit, potiemini. Sunt quo-
‘ que inter se confines, ut ego differam ; his
‘ quidem Ionibus sunt Lydi, qui terram
‘ incolunt bonam, et circumfluunt argen-
‘ to.’ Haec autem dicebat, ostendens in
ambitu terrae inciso tabellae quam fere-
bat. ‘ Lydis vero (dicebat Aristagoras)
‘ confines sunt hi Phryges, auroram ver-
‘ fus, pecorum copia et fructuum uber-
‘ tate, omnium quos ego novi longe bea-
‘ tissimi. Phrygibus annexi sunt Cappa-
‘ doces, quos nos Syrios appellamus. His
‘ proximi sunt Cilices, hujus maris acco-
‘ lae, ubi haec Cyprus insula est sita : qui
‘ tributum annum regi pendunt quin-
‘ gena talenta. His Cilicibus confines

τῶισι τὴν ἡπειρον ἔκείνην νεμομένοισι,
 ὅσα δὲ τῶισι συνάπτασι ἄλλοισι ἀπὸ
 χρυσῆς ἀργαμένοισι, ἀργυρος, καὶ χαλκὸς,
 καὶ ἐσθῆς ποσὶλη, καὶ ὑποζύγια τε καὶ ἀν-
 δράποδα. τὰ θυμῷ βιλόμενοι, αὐτοὶ δὲ
 ἔχοιτε. κατοίκηνται δὲ ἄλλήλων ἔχόμε-
 ναι, ὡς ἐγὼ Φράσω. Ιώνων μὲν τῶιδε οἱ-
 δε Λυδοὶ, οἰκέοντές τε χώρην ἀγαθὴν καὶ
 πολυαργυρώτατοι ἔοντες. δεικνὺς δὲ ἐλε-
 γε τῶιτα ἐς τὴν τῆς γῆς περίοδον, τὴν
 ἐφέρετο ἐν τῷ πίνακι ἐντετμημένην. Λυ-
 δῶν δὲ (ἔφη λέγων ὁ Αρισαγόρης) οἵδε
 ἔχονται Φρύγες οἱ πρὸς τὴν ἥδη, πολυ-
 προσατώτατοι τε ἔοντες ἀπάντων τῶν
 ἐγὼ οἶδα καὶ πολυκαρπότατοι. Φρυγῶν
 δὲ ἔχονται Καππαδόκαι, τὰς ἡμεῖς Συ-
 ρίας καλέομεν. τέτοιοι δὲ πρόσφροι Κι-
 λίκες, κατήκοντες ἐπὶ Νάλασαν τήνδε,
 ἐν ᾧ ἡ ἥδη Κύπρος νῆσος κέεται· οἱ πεντα-
 κόσια τάλαντα βασιλέϊ τὸν ἐπέτειον φό-
 ρον ἐπιβελεῦσι, Κιλίκων δὲ τῶιδε ἔχοντ'

• Αρμένιοι οἴδε, καὶ ὅτοι ἔόντες πολυπρόσω-
 • τοι· Αρμενίων δὲ, Μαίηνοι, χώρην τήν-
 • δε ἔχοντες. ἔχεται δὲ τούτων γῆ ἥδε
 • Κιασίν, ἐν τῇ δὴ παρὰ ποταμὸν τόνδε
 • Χαάσπεα κείμενά ἔστι τὰ Σῦσα ταῦ-
 • τα, ἐνθα βασιλεὺς τε μέγας διαταν-
 • ποιέεται, καὶ τῶν χρημάτων οἱ Θησαυροὶ
 • ἐνθαῦτά εἰσι. ἐλόντες δὲ ταύτην τὴν πό-
 • λιν, Ναρσέοντες ἥδη τῷ Διὶ πλάτη πέρι
 • ἐρίζετε. ἀλλὰ περὶ μὲν χώρης ἄρα οὐ
 • πολλῆς, ψδὲ ὅτῳ χρηστῆς, καὶ ὅρων σμι-
 • κρῶν, χρεών ἔστι ὑμέας μάχας ἀναβάλ-
 • λεσθαι πρός τε Μεσηνίας ἔόντας ισα-
 • πάλεας, καὶ Αρκάδας τε καὶ Αργείας.
 • τοῖσι ὅτε χρυσῷ ἔχόμενόν ἔστι ψδὲν, ὅτε
 • ἀργύρῳ, τῶν πέρι καί τινα ἐνάγει προ-
 • θυμίη μαχόμενον ἀποθνήσκειν. παρεὸν
 • δὲ τῆς Ασίης πάσης ἄρχειν εὔπετέως,
 • ἄλλό τι αἴρησεσθε; Αρισταγόρης μὲν
 ταῦτα ἐλεῖ. Κλεομένης δὲ ἀμείβειο τοῖσ-
 δε, ‘Ωξεῖνε Μιλήσιε, ἀναβάλδομαί τοι

‘ sunt hi Armenii, et ipsi re pecuaria a-
‘ bundantes. Armeniis his Matieni, istam
‘ regionem tenentes, quorum terrae Cif-
‘ sia haec adhaeret: in qua juxta fluvium
‘ hunc Choaspem sita sunt haec Susa, ubi
‘ rex magnus domicilium habet, atque
‘ hic pecuniarum thesauri sunt. Hanc vos
‘ urbem si ceperitis, bona fide jam cum
‘ Jove de divitiis licet certetis. Verum de
‘ terra neque multa neque ita feraci, et
‘ pro exiguis finibus oportet vos rejicere
‘ bella adversus Messenios vobis pares; et
‘ Arcades et Argivos, quibus nihil est ne-
‘ que auri neque argenti, quarum rerum
‘ cupiditate quis inducitur ad mortem pe-
‘ riclitandam: at quum offeratur occasio
‘ facile potiundi tota Asia, aliudne quip-
‘ piām praeoptabitis?’ Haec Aristago-
ras dicebat. Cui respondens Cleomenes,
‘ Milesie, inquit, hospes, in triduum tibi

‘ differo respondere.’

50. Tunc quidem haec tenus processum est. ubi vero dies responsioni praestituta adfuit, et ad locum de quo convererant, ventum est, interrogavit Aristagoram Cleomenes, quot dierum ab Ionum mari ad regem esset iter. Aristagoras, aliqui solers, et illum praeclare decipiens prudentia, in hoc tamen lapsus est: qui quum non deberet rem ut se habebat illi aperire, volens Spartias in Asiam educere, dixit trium mensium esse adscensum. Cleomenes, interpellata hujus quam ordiri instituerat oratione de itinere, inquit, ‘ Hospes Milesie, abscede e Sparta ante solem occidentem. nec enim sermonem auditu gratum dicis Lacedaemoniis, volens eos trimestri itinere abducere a mari. Haec loquutus Cleomenes domum abiit.

51. Aristagoras, sumpto oleae ramo

· ἐσ τρίτην ἡμέρην ἀποκρινέεσθαι·'

γ'. Τότε μὲν ἐσ τοσῦτον ἥλασαν. ἐπείτε δὲ ἡ χυρὶν ἡμέρη ἐγένετο τῆς ἀποκρισίου, καὶ ἥλθον ἐσ τὸ συγχείμενον, εἴρετο ὁ Κλεομένης τὸν Αρισταγόρην ὄχοσέων ἡμέρων ἀπὸ Ναλάσιης τῆς Ιώνων ὅδος εἴη παρὰ Βασιλῆα· ὁ δὲ Αρισταγόρης, τἄλλα εἰν σοφὸς, καὶ διαβάλλων ἔκεινον εὖ, ἐν τῷ τῷ ἐσφάλῃ. χρεῶν γάρ μιν μὴ λέγειν τὸ ἔον, βελόμενόν γε Σπαρτίτας ἔξαγαγεῖν ἐσ τὴν Ασίην, λέγει δι' ὧν, τριῶν μηνῶν φασ εἶναι τὴν ἄνοδον. ὁ δὲ, ὑπαρπάσας τὸν ἐπίλαιπον λόγον, τὸν ὁ Αρισταγόρης ὠρμητο λέγειν περὶ τῆς ὁδοῦ, εἶπε, 'Ω 'ξεῖνε Μιλήσιε, αὐταλλάσσεο ἐκ Σπάρτης πρὸ δύντος ἥλις· ὃδένα γάρ λόγον ' εὐεπέα λέγεις Δακεδαιμονίοισι, ἐθέλων ' σφέας ἀπὸ Ναλάσιης τριῶν μηνῶν ὁδὸν ' ἀγαγεῖν.' ὁ μὲν δὴ Κλεομένης ταῦτα εἶπας, οἵτε ἐσ τὰ οἰκία.

να'. 'Ο δὲ Αρισταγόρης λαβὼν ἰχετηρί-

ην, ἥιε ἐς τῷ Κλεομένεος ἐσελθὼν δὲ εἶσω,
ἄτε ἵκειεύων, ἐπακόσας, ἐκέλευε τὸν Κλε-
ομένεα ἀποπέμψαι τὸ παιδίον. προεσή-
κεε γὰρ δὴ τῷ Κλεομένεϊ ἡ Θυγάτηρ τῇ
ὄνομα ἦν Γοργώ· τῷτο δέ οἱ καὶ μῆνον τέκ-
νου ἔτύγχανε, ἐὸν ἔτέων ὅκτω ἦ ἐννέα ἡ-
λικίην. Κλεομένης δὲ λέγειν μιν ἐκέλευε
τὰ βάλειαι, μηδὲ ἐπιχεῖν τῷ παιδίῳ εἴ-
νεκα· ἐνθαῦτα δὴ ὁ Αρισταγόρης ἀρχεῖο ἐξ
δέκα ταλάνιων ὑπικρινεόμενος, ἦν οἱ ἐπιτε-
λέση τῷρ ἐδέειο. ἀνανεύοντος δὲ τῷ Κλεο-
μένεος, προέβαινε τοῖσι χρήμασι ὑπέρβαλ-
λων ὁ Αρισταγόρης· ἐσ οὖ πεντήκοντά τε
τάλαντα ὑποδέδειλο^a, καὶ τὸ παιδίον ηύ-
δάξατο, ‘Πάτερ, διαφθερέει σε ὁ ξεῖνος,
· ἦν μὴ ἀποστὰς ἦν.’ ὁ τε δὴ Κλεομένης
ἡσθεῖς τῷ παιδίῳ τῇ παραμέστει, ἥιε ἐς ἔ-
τερον οἴκημα· καὶ ὁ Αρισταγόρης ἀπαλλάσ-
σειο τοπαράπταν ἐκ τῆς Σπάρτης, ψόει οἱ
ἔξεγένειο ἐπιπλέον ἔτι σημῆναι περὶ τῆς
ἀνόδου τῆς παρὰ βασιλῆα.

^a ὑπεδίδειλο.

instar supplicis ad domum Cleomenis se contulit, eamque ingressus ut supplex, jubebat ad se audiendum dimitti illius filiam. Stabat enim ante Cleomenem filia cui nomen erat Gorgo, unica illius proles, eaque octo aut novem annos nata. Cleomene jubente eum dicere quae vellet, neque reticere filiolae gratia, tunc Aristagoras incepit polliceri illi ab decem talentis, si precibus suis annueret; abnunte Cleomene, subinde adjiciendo illuc pervenit, ut quinquaginta talenta pollicetur. Ad quod puella, ‘Pater, inquit, ‘hospes te corrumpet, nisi hinc abis.’ Prudenti monito puellae delectatus Cleomenes, in aliud conclave abiit: et Aristagoras e Sparta prorsus abscessit, non facta ei amplius potestate indicandi adscensus ad regem.

52. Ea namque istius itineris ratio ita
habet. Ubique sunt regii stathmi, *id est*,
mansiones, ac diversoria pulcherrima. I-
ter omne per loca culta, ac tuta. Et per
Lydiam quidem et Phrygiam, stathmi vel
mansiones tendunt viginti, parafangae
nonaginta quatuor et dimidiatus. E Phry-
gia excipit fluvius Halys, cui imminent
portae, quas transire omnino necesse, at-
que ita fluvium trasmittere. est et custo-
dia magna ad illum. Transgresso in Cap-
padociam, et eam permetienti usque ad
fines Cilicios, duodetriginta stathmi sunt,
parafangae centum quatuor. In horum
finibus positas duplices portas ac totidem
custodias pertransis. Has transgresso, et
per Ciliciam iter facienti, tres stathmi sunt,
parafangae quindecim ac dimidiatus. Ter-
minus Ciliciae et Armeniae est flumen
quod navibus transitur, nomine Euphra-

ιδ'. Εχει γάρ ἀμφὶ τῇ ὁδῷ ταύτῃ
ῶδε· σαθμοὶ τε πανταχῆ εἰσὶ βασιλήιοι,
καὶ καταλύσιες κάλλισαι· διὰ οἰκεομένης τε
ἡ ὁδὸς ἄπασα καὶ ἀσφαλέος· διὰ μέν γε Λυ-
δίης καὶ Φρυγίης σαθμοὶ τείνοντες εἴκοσι
εῖσι, παρασάγγαι δὲ τέσσερες καὶ ἐννενή-
κοντα καὶ ἥμισυ. ἐκδέκεται δὲ ἐκ τῆς Φρυ-
γίης ὁ "Αλυς ποταμὸς, ἐπ' ὧ πύλαι τε
ἐπεισι, τὰς διεξελάσαι πᾶσα ἀνάγκη, καὶ
ὕτω διεκπερᾶν τὸν πολαμόν· καὶ Φυλακῆ-
ριον μέγα ἐπ' αὐτῷ. διαβάντι δὲ ἐς τὴν
Καππαδοκίην, καὶ ταύτη πορευομένῳ μέ-
χρι ὕρων τῶν Κιλικίων, σαθμοὶ δυῶν δέον-
τες εἰσὶ τρίκοντα, παρασάγγαι δὲ τέσσε-
ρες καὶ ἑκατόν. ἐπὶ δὲ τοῖσι τύτων ὕροισι δι-
ξάς τε πύλας διεξελᾶς, καὶ διξά Φυλακῆ-
ρια παραμείψεαι. ταῦτα δὲ διεξελάσαντι,
καὶ διὰ τῆς Κιλικίης ὁδὸν ποιευμένῳ, τρεῖς
εἰσὶ σαθμοὶ, παρασάγγαι δὲ πεντεκαΐδεκα,
καὶ ἥμισυ. ὕρος δὲ Κιλικίης καὶ τῆς Αρμενί-
ης ἔστι ποταμὸς μησὶ περηφλὸς, τῷ ὕνομα

Εύφρητης. ἐν δὲ τῇ Αρμενίῃ σαθμοὶ μέν
εἰσι καλαγωγέων πεντεκαίδεκα, παρασάγ-
γαι δὲ ἔξ καὶ πεντήκοντα, καὶ ἥμισυ· καὶ Φυ-
λακήριον ἐν αὐτοῖσι. ποταμοὶ δὲ νησὶ
περηφοροῦσι τέσσερες διὰ ταύτης ρέεσι, τοὺς
πᾶσα ἀνάγκη διαπορθμεῦσαι ἐστι· πρῶτος
μὲν, Τίγρης· μείᾳ δὲ, δεύτερός τε καὶ τρί-
τος ὡὗτὸς ὄνομα Ζόμενος· ὃκ τούτος ἐών πο-
ταμὸς, γέδε ἐκ τῷ αὐτῷ ρέων. ὁ μὲν γάρ
πρότερος αὐτέων καλαλεχθεὶς, ἔξ Αρμενί-
ων ρέει· ὁ δὲ Ὕσερον, ἐκ Ματιηνῶν. ὁ δὲ
τέταρτος τῶν ποταμῶν, γνομαὶ ἔχει Γύν-
δης, τὸν Κύρος διέλαβε κοτε ἐσ δικώρυχας
ἔξηκοντα καὶ τριηκοσίας. ἐκ δὲ ταύτης τῆς
Αρμενίης ἐσβάλλοντες [‡] ἐσ τὴν Ματιηνὴν
γῆν, σαθμοὶ εἰσι τέσσερες. ἐκ δὲ ταύτης
ἐσ τὴν Κιασίνην χώρην μεταβαίνοντι, ἔνδεκα
σαθμοὶ, παρασάγγαι δὲ δύο καὶ τεσσερά-
κοντα καὶ ἥμισυ ἐστὶ ἐπὶ πολαμὸν Χοάσπην,
ἔοντα καὶ τῷτον νησὶ περηφορῶν· ἐπ' ὅ Σὔσα
πόλις πεπόλισται. οὗτοι οἱ πάντες σαθμοὶ

[‡] ισβάλλοντος.

tes. In Armenia stathmi sunt diversiorum quindecini, parasangae quinquaginta sex et dimidiatus, in quibus et custodia est. Eam fluvii qui navibus transcurrentur quatuor perfluunt, quos transmittere prorsus necessarium est: primus, Tigris: secundus dehinc ac tertius ejusdem nominis, etsi non idem fluvius, nec ex eodem fluens loco. nam horum quos enumeraui primus ex Armeniis fluit, alter ex Matienis. quartus fluvius nominatur Gyndes, quem Cyrus aliquando in trecentos ac sexaginta diduxit alveos. Ex hac Armenia in terram Matienam tendentes stathmi sunt quatuor: unde in regionem Cissiam transcurrenti sunt undecim stathmi, parasangae vero quadraginta duo et dimidiatus, ad flumen Choaspem, qui et ipse navibus transmittitur. supra quem urbs Susa est sita. Omnes hi stathmi,

sunt centum undecim. diversoria igitur stathmorum tot sunt adscendentibus Sardibus Susa.

53. Quod si iter regium recte metiamur parafangis, et parafanga valet triginta stadia, (ut valet) sunt e Sardibus ad regiam quae dicitur Memnonia, tredecim millia stadiorum et quingenta: quum sint parafangae quadringenti quinquaginta. Itaque peragrando singulis diebus centena et quinquagena stadia, consumuntur solidi nonaginta dies.

54. Hunc in modum ab Aristagora Milesio apud Cleomenem Lacedaemonium dicente trium mensium adscensum esse ad regem recte dicebatur. Quod si quis exploratius ista inquirat, hoc quoque ego indicabo. nam iter ab Epheso ad Sardis huic rationi decet apponi in computando. A Gracco igitur mari ad

εἰσὶ ἔνδεκα καὶ ἑκατόν. καλαγωγαὶ μέν νυν
ςαθμῶν τοσαῦταί εἰσι ἐκ Σαρδίων ἐς Σῆσα
ἀναβαίνοντι.

ηγ'. Εἰ δὲ ὁρθῶς μεμέτρηται ἡ ὁδὸς ἡ
βασιλήη τοῖσι παρασάγγησι, καὶ ὁ παρα-
σάγγης δύναται τριήκοντα σάδια, (ὥσπερ
ὅτις γε δύναται ταῦτα) ἐκ Σαρδίων σά-
διά ἐστι ἐς τὰ βασιλήια τὰ Μεμνόνεια κα-
λεόμενα, πεντακόσια καὶ τριχίλια καὶ μύρια,
παρασάγγέων ἔοντων πεντήκοντα καὶ τε-
τρακοσίων. πεντήκοντα δὲ καὶ ἑκατὸν σά-
δια ἐπ' ἡμέρῃ ἐκάση διεξιθσι, ἀνασιμῆνται
ἡμέραι ἀπαρτί ἐννενήκοντα.

ηδ'. Οὕτω τῷ Μιλησίῳ Αρισαγόρῃ, εἴ-
παντι πρὸς Κλεομένεα τὸν Δακεδαιμόνιον,
εἶναι τριῶν μηνῶν τὴν ἄνοδον τὴν παρὰ
βασιλῆα, ὁρθῶς εἴρητο. εἰ δέ τις τὸ ἀτρε-
κέσερον τυτέων ἔτι διζηται, ἐγὼ καὶ τύ-
το σημανέω. τὴν γὰρ ἐξ Εφέσου ἐς Σάρδις
ὁδὸν δεῖ προσλογίσασθαι ταύτη. καὶ δὴ
λέγω σαδίς εἶναι τὰς πάντας ἀπὸ Να-

λάσης τῆς Ἑλληνικῆς μέχρι Σάσων (τῷ-
το γὰρ Μεμόνειον ἀσυ καλέεται) τεοιε-
ράκοντα καὶ τετρακισιλίσ καὶ μυρίους. οἱ
γὰρ ἐξ Εφέσου ἐς Σάρδις εἰσὶ τεοιεράκον-
τα καὶ πεντακόσιοι σάδιοι· καὶ ὅτῳ τρισὶ η-
μέρησι μηκύνεται ἡ τρίμηνος ὁδός.

νέ'. Απελαυνόμενος δὲ ὁ Αρισταγόρης
ἐκ τῆς Σπάρτης, ἦπι ἐς τὰς Αθήνας, γε-
νομένας ὥδε τυράννον ἐλευθέρας· ἐπεὶ "Ιπ-
παρχον τὸν Πεισιράτη, 'Ιππίεω δὲ τῷ
τυράννῳ ἀδελφεὸν, ἴδοντα ὄψιν ἐνυπνίας τῷ
ἔωὕτῳ πάθει ἐναργεσάτην, κλείνοι Αρισ-
γείτων καὶ Ἀρμόδιος, γένος ἔοντες τὰ ἀνέ-
καθεν Γεφυρῶν, μετὰ ταῦτα ἐτυραννεύ-
οντο Αθηναῖοι ἐπ' ἐτεα τέοιερα, ὃδὲν ἥσ-
σον, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἢ προτῷ.

νξ'. Ἡ μέν νυν ὄψις τῷ 'Ιππάρχῳ ἐν-
υπνίᾳ ἦν ὥδε· ἐν τῇ προτέρῃ νυκτὶ τῶν
Παναθηναίων ἐδόκεε ὁ "Ιππαρχος ἀνδράοι
ἐπισάντα μέγαν καὶ εὐειδέα αἰνίασεσθαι τά-
δε τὰ ἐπεα.

Susa (haec enim urbs Memnonia vocatur) dico esse quatuordecim millia stadiorum et quadraginta. Ex Epheso enim ad Sardes, quingenta et quadraginta stadia: atque ita tribus omnino diebus augetur spatium itineris trimestris.

55. Digressus e Sparta Aristagoras Athenas contendit, tyrannis liberatas, hoc modo: Postquam Hipparchum Pisistrati filium, Hippiae tyranni fratrem, qui in somnis visionem cladis suae evidentissimam viderat, interficere Aristogiton et Harmodius, prisca origine Gephyraei; post haec nihilominus Athenienses, imo magis quam prius, tyrannidem quadriennio pertulerunt.

56. Visio autem insomnii Hipparchi haec erat: Nocte quae antecessit Panathenaea videbatur Hipparchus cernere virum adesse sibi procerum atque speciosum, hos versus per aenigma dicentem,

Intoleranda leo tolera, tolerans animo aegro.

Nemo hominum iustus non solvit tempore poenam.

Haec simulatque dies illuxit, palam referebat ad somniorum conjectores: sed mox spreta visione, celebravit pompam, ubi mortem oppetiit.

57. Gephyraei autem e quibus erant percussores Hipparchi, fuere a principio ex Eretria oriundi, ut ipsi ajunt: verum, ut ego interrogando comperio, fuere Phoenices, ex iis qui cum Cadmo in terram quae nunc vocatur Boeotia venere, atque eam incoluere, fortiti Tanagricum tractum. unde Cadmaeis prius per Argivos exactis, iterum per Boeotos hi Gephyraei expulsi, Athenas diverterunt. Athenienses autem receperunt sub conditionibus, ut inter suos cives essent, multis quibusdam nec memoratu dignis abstinerentur jubentes.

58. Phoenices isti qui cum Cadmo

Τλῆθι λέων ἄτλητα παθὼν τετληότι θυμῷ.

Οὐδεὶς ἀνθρώπων αδίκων τίσιν ὑκ ἀποίσει.

ταῦτα δὲ, ὡς ἡμέρη ἐγένετο τάχισα, Φα-
νερὸς ἦν ὑπερτιθέμενος ὄνειροπόλοισι. μέλα
δὲ, ἀπειπάμενος τὴν ὄψιν, ἔπειπε τὴν
πομπὴν ἐν τῇ δὴ τελευτᾷ.

νζ. Οἱ δὲ Γεφυρᾶιοι, τῶν ἔσαν οἱ Φο-
νέες Ἰππάρχαι, ὡς μὲν αὐτοὶ λέγοσι, ἐγε-
γόνεσαν ἐξ Ερετρίης τὴν ἀρχήν· ὡς δὲ ἐγὼ
ἀναπυνθανόμενος εὑρίσκω, ἔσαν Φοίνικες
τῶν σὺν Κάδμῳ ἀπικομένων Φοινίκων ἐς
γῆν τὴν νῦν Βοιωτίην καλεομένην. οἴχεον
δὲ τῆς χώρης ταύτης ἀπολαχόντες τὴν
Ταναγρικὴν μοίρην. ἐνθεῦτεν δὲ Καδμείων
πρότερον ἔξανασάνιων ὑπ' Αργείων, οἱ
Γεφυρᾶιοι οὗτοι δεύτερα ὑπὸ Βοιωτῶν ἔξα-
νασάντες ἐτράποντο ἐπ' Αθηνέων ^b. Α-
θηναῖοι δέ σφεας ἐπὶ ῥητοῖσι ἐδέξαντο, σφέ-
ων αὐτῶν εἶναι πολιῆτας, πολλῶν τέων
καὶ ὑκ ἀξιαπηγήτων ἐπιτάξαντες ἔργεοδαι.

νή. Οἱ δὲ Φοίνικες οὗτοι οἱ σὺν Κάδ-

^b Αθηναῖων.

μω ἀπικόμενοι, τῶν ἔσαν οἱ Γεφυρᾶιοι,
ἄλλα τε πολλὰ, οἰκήσαντες ταύτην τὴν
χώρην, ἐστήγαγον διδασκάλια ἐς τὰς "Ἐλ-
ληνας, καὶ δὴ καὶ γράμματα, όπου ἔοντα πρὶν
"Ἐλλησι, ὡς ἐμοὶ δοκέειν^c. πρῶτα μὲν,
τοῖσι καὶ ἄπαντες χρέωνται Φοίνικες· με-
τὰ δὲ, χρόνος προσαίνοντος, ἅμα τῇ Φωνῇ
μετέβαλον καὶ τὸν ρύθμον τῶν γραμμάτων.
περιοίκεον δέ σφεας τὰ πολλὰ τῶν χώ-
ρων τοῦτον τὸν χρόνον Ἐλλήνων Ιωνες·
οἵ παραλαβόντες διδαχὴν παρὰ τῶν Φοίνι-
κων τὰ γράμματα, μεταρρύθμισαντες σφε-
αν ὄλιγα, ἔχρεωντο. χρεώμενοι δὲ, ἐφά-
τισαν, ὥσπερ καὶ τὸ δίκαιον ἔφερε, ἐσαγα-
γόντων Φοίνικων ἐς τὴν Ἐλλάδα, Φοίνι-
κηία κεκληθαί. καὶ τὰς βίβλους διφθέρας
καλέυσι ἀπὸ τῆς παλαιᾶς Ιωνες, ὅτι κοτὲ
ἐν σπάνει βίβλων ἔχρεωντο διφθέρησι αὐ-
γέησί τε^d καὶ οἰένσι. ἔτι δὲ καὶ τὸ κατ'
ἔμε πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἐς τοιαύτας
διφθέρας γράφουσι.

^c δοκίν. ^d αἰγεῖησί τε.

advenerunt, quorum Gephyraei fuere, dum hanc regionem incolunt, cum alias multas doctrinas in Graeciam induxere, tum vero litteras, quae apud Graecos, ut mihi videtur, antea non fuerant. Et primas quidem illas, quibus omnes etiam Phoenices utuntur: sed progressu temporis, una cum sono mutaverunt et modulum litterarum. Et quum ea tempestate in plerisque circa locis eorum accolae ex Graecis essent Iones, qui quum litteras a Phoenicibus discendo accepissent, earum illi pauca commutantes, in usu habuerunt: et utentes confessi sunt, ut aequitas ferebat, vocari Phoenicias, quod essent a Phoenicibus in Graeciam illatae: prisca que consuetudine biblos Iones appellant pelles, quod aliquando penuria bibliorum Aegypti et Syriae, pellibus caprinis ovilisque utebantur: adhuc quoque ad meam usque memoriam multi barbarorum talibus in pellibus scribunt.

59. Quin ipse vidi apud Thebas Boeotias in Ismenii Apollinis templo, litteras Cadmeas in tripodibus quibusdam incisas, magna ex parte consimiles Ionicis. quorum tripodum unus habet hoc epigramma,

Obtulit Amphitryon me gentis Teleboarum.

Haec fuere circa aetatem Laii, qui fuit filius Labdacis, nepos Polydori, pronepos Cadmi.

60. Alter tripus hexametro carmine ait,

Scaeus in assueto pugilum certamine victor,
Me tibi sacravit speciosum munus, Apollo.

Scaeus autem hic Hippocoontis filius fuerit: si quidem hic est qui tripodem ducavit, et non aliis idem Hippocoontis filii nomen habens circa aetatem Oedipi Laio geniti.

61. Tertius tripus, et is hexametro carmine, ait,

Laodamas ipsum tripodem sua in urbe monarchus,
Hoc insigne decus tibi magne dicavit Apollo.

ιθ'. Ιδον δὲ καὶ αὐτὸς Καδμῆια γράμματα ἐν τῷ ἴρῳ τῷ Απόλλωνος τῷ Ισμηνίῳ ἐν Θήρησι τῇσι Βοιωτῶν, ἐπὶ τρίποσι τισι ἐγκεκολαμμένα, τὰ πολλὰ ὄμοια ἐόντα τοῖσι Ιωνικοῖσι· ὁ μὲν δὴ εἰς τῶν τριπόδων ἐπίγραμμα ἔχει,

Αμφιτρύων μὲν ἀνέθηκεν, εἰὼν ἀπὸ Τιλεβοσάωρ.
ταῦτα ἡλικίην ἂν εἴη κατὰ Λάιον τὸν
Λάβδακα τῷ Πολυδώρῳ τῷ Κάδμῳ.

ξ'. Ἔτερος δὲ τρίποσ ἐν ἐξαμέτρῳ τῷ
νῷ λέγει,

Σκαρὸς πυγμαχέων με ἐκπόλω Απόλλωνι
Νικήσας ἀνέθηκε τέϊν περικαλλὲς ἄγαλμα.

Σκαρὸς δὴ ἂν εἴη ὁ Ἰπποκόωντος· εἰ δὴ
οὗτός γ' ἐσὶ ὁ ἀναθεῖσ, καὶ μὴ ἄλλος τῷ
ὕτο ζνομα ἔχων τῷ Ἰπποκόωντος, ἡλικίην
καὶ Οἰδίπον τὸν Λαῖγ.

ξά. Τρίτος δὲ τρίποσ λέγει καὶ οὗτος
ἐν ἐξαμέτρῳ,

Λαοδάμας τρίποδος αὐτὸγ ἐϋσκόπῳ Απόλλωνι
Μυταρχέων ἀνέθηκε τέϊν περικαλλὲς ἄγαλμα.

ἐπὶ τότε δὴ τῷ Λαοδάμαντος τῷ Ετεοκλέος μυναρχέοντος ἐξανισέαλαι Καδμεῖοι ὑπ' Αργείων, καὶ τρέπονται ἐς τὸν Εγχέλεας. οἱ δὲ Γεφυρῶν ὑπολειφθέντες ὑσερον. ὑπὸ Βοιωτῶν, ἀναχωρέουσι ἐς Αἴθηνα. καὶ σφι ἵρα ἔσι ἐν Αθήνησι ἴδρυμένα, τῶν οὐδὲν μέτα τοῖσι λοιποῖσι Αἰθηναῖσι, ἄλλα τε κεχωρισμένα τῶν ἄλλων ἱρῶν, καὶ δὴ καὶ Αχαιοῖς Δήμητρος ἵρον τε καὶ ὄργια.

Ἐξε'. Ή μὲν δὴ ὁ φίσ τῷ Ἰππάρχῳ ἐνηπνίγ, καὶ οἱ Γεφυρῶν ὅθεν ἐγεγόνεσαν, τῶν ἦσαν οἱ Ἰππάρχοι Φονέες, ἀπήγυηται μοι. δεῖ δὲ πρὸς τότοισι ἔτι ἀναλαβεῖν τὸν κατ' ἀρχὰς ἥϊα λέξων λόγον, ώς τυράννων ἐλευθερώθησαν οἱ Αἰθηναῖοι. Ἰππίεω τυράννεύοντος, καὶ ἐμπικρανομένων Αἰθηναῖοι διὰ τὸν Ἰππάρχον Νάναλον, Αλκμανίδας, γένος ἐόντες Αἰθηναῖοι, καὶ Φεύγοντες Πεισισρατίδας, ἐπεὶ τέ σφι ἄμα τοῖσι ἄλλοισι Αἰθηναίων φυγάσι πειρωμένοισι

Sub hoc Laodamante Eteoclis filio, qui solus imperavit, ejecti sunt Cadmei ab Argivis, et se ad Encheleas contulerunt. Gephyraei autem derelicti postea ab Boeotis recedunt Athenas: ubi sunt ab eis tempла extructа, cum quibus nihil est ceteris Atheniensibus, et cum alia separata ab aliis templis, tum quoque Cereris Achaeiae et templum et orgia.

62. Quod igitur fuerit visum Hipparchi in somnis, et unde fuerint oriundi Gephyraei, ex quibus fuere percussores Hipparchi, a me commemoratum est. Super ista oportet adhuc altius repetere sermonem quem a principio institueram, qua ratione sint Athenienses liberati tyrannis. Hippia tyrannidem obtinente, et exacerbato Atheniensibus propter caedem Hipparchi, Alcmaeonidae, qui genere sunt Athenienses, profugi patria propter Pisistratidas, quoniam ipsis una

cum ceteris exilibus res de redeundo tentata omni ope infeliciter cedebat, conati-que Athenas reverti et liberare, vehemen-ter spe deciderunt, Lipsydrium super Pae-oniam communierunt: dehinc omnia ad-versus Pisistratidas comminiscendo, mer-cede conduxerunt ab Amphictyonibus templum Delphis aedicandum, id quod nunc est, tunc autem non erat. Enim-vero quum divitiis abundantaret, ac viri spectati forent jam inde a suis majoribus, extruxerunt templum exemplari pulchrius. Inter cetera etiam quum ex lapide Porino conventum esset ut illud facerent, tamen anteriora ejus Pario lapide effecerunt.

63. Ut igitur Athenienses ajunt, hi viri Delphis sedentes, Pythiam pecunia induxerunt, ut et quoties viri Spartiatae venirent, sive privato sive publico missu, petentes oraculum, proponeret ipsis libe-rare Athenas. Lacedaemonii autem, quum sibi idem semper diceretur, mittunt An-

κατὰ τὸ ιχυρὸν όπερε χώρες κάτοδος, ἀλλὰ προσέπλασεν μεγάλως, πειρώμενοι κατέκεντε τε καὶ ἐλευθεροῦν τὰς Αθήνας, Λινούδριον τὸ ὑπέρ Παιονίης τερχίσταντες, ἐν θαῦτα οἱ Αλκμαεωνίδαι πᾶν ἐπὶ τῶισι Πεισιρατίδησι μηχανώμενοι, παρ' Αμφικτυόνων τὸν νηὸν μαθῆνται τὸν ἐν Δελφοῖσι, τὸν νῦν ἔοντα, τότε δὲ ὅκω, τῶτον ἔξοικοδομῆσαν. οἵα δὲ χρημάτων εὗ ἦκουτες, καὶ ἔοντες ἄνδρες δόκιμοι ἀνέκαθεν ἔτι, τὸν τε νηὸν ἔξεργυάσαντο τῷ παραδείγματος κάλλιον, τά τε ἄλλα, καὶ ξυγχειμένη σφι Πωρίνα λίθος ποιέειν τὸν νηὸν, Παρίς τὰ ἐμπροσθεν αὐτῷ ἔξεποιησαν.

Ἐγί. Ως ὅν δὴ οἱ Αθηναῖοι λέγοσι, οὕτοι οἱ ἄνδρες ἐν Δελφοῖστι κατήμενοι ἀνέπειθον τὴν Πυθίην χρήμασι, ὅκως ἐλθαίει Σπαρτιητέων ἄνδρες, εἴ τε ἴοιώ σόλω εἴτε δημοσίω χρησόμενοι, προφέρειν σφι τὰς Αθήνας ἐλευθερῶν. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ὡς σφι αἰεὶ τώπυτὸ πρόφανοι ἐγένετο, πέμ-

πύσι Αγχιμόλιον τὸν Αἰγέρος, ἐόντα τῷ
ἀσῶν ἄνδρα δόκιμον, σὺν σρατῷ, ἐξελῶντα
Πεισισραΐδας ἐξ Αθηνέων^α, ὅμως καὶ ξενίς
σφι ἐόντας ταμάλισα. τὰ γὰρ τῷ θεῷ
πρεσβύτερα ἐποιεῦντο ἢ τὰ τῶν ἀνδρῶν.
πέμπυσι δὲ τύτχες καὶ θάλασσαν πλοί-
οισι. ὁ μὲν δὴ προρχών ἐς Φάληρον τὴν
σρατιὴν ἀπέβησε. οἱ δὲ Πεισισρατίδαι
προπυνθανόμενοι ταῦτα, ἐπεκαλέοντο ἐκ
Θεαταλίης ἐπικυρίην· ἐπεποίησο γάρ σφι
συμμαχίη πρὸς αὐτάς. Θεαταλοὶ δέ σφι
δεομένοισι ἀπέπεμψαν, κοινῇ γνώμῃ χρε-
ώμενοι, χιλίην τε ἵππου, καὶ τὸν βασιλῆα
τὸν σφέτερον Κινέην, ἄνδρα Κονιᾶτον. τύ-
χεί τε ἔχον συμμάχους οἱ Πεισισρατί-
δαι, ἐμηχανέατο τοιάδε· κείραντες τῷ
Φαληρέων τὸ πεδίον, καὶ ἵππασιμον πομή-
σαντες τύτχον τὸν χῶρον, ἐπῆκαν τῷ σρα-
τοπέδῳ τὴν ἵππου. ἐμπεσθεῖσε
ἄλλας τε πολλάς τῶν Λακεδαιμονίων,
καὶ δὴ καὶ τὸν Αγχιμόλιον. τύς δὲ περγυενο-

^α Αθηναῖων.

chimolium, Asteris filium, inter populares eximum, cum exercitu ad expellendos Athenis Pisistratidas, tametsi hospites suos in primis: antiquiora enim duxerunt quae ad deum quam quae ad homines pertinent. Hos itaque mari navibus miserunt: cum quibus Anchimolus ad Phalerum appulsus, copias exposuit. Id praesciscentes Pisistratidae auxilia ex Thessalia evocaverunt. societatem enim armorum cum Thessalis fecerant. quibus rogantibus, communi decreto Thessali miserunt mille equites cum suo rege Cinea, viro Coniae. Hos socios ubi habuere Pisistratidae, hoc excogitare: planitiem campi Phalereorum detondent, cumque locum equitando habilem reddunt, atque illac equitatum in castra immittunt. Equitatus in Lacedaemonios irruens, cum alios multos, tum vero Anchimolium interemit: ceteros qui su-

persuere, ad naves repulit. Hunc in modum prima ex Lacedaemone classis discessit. Extantque Alopecis Atticae se pulchra Anchimolii, juxta Herculis templum quod est in Cynosargi.

64. Postea vero Lacedaemonii maiores copias contra Athenas miserunt, non mari, sed terra, praefecto illis rege Cleomene Anaxandridae filio: cum quibus regionem Atticam invadentibus congressus primum Thessalorum equitatus, non diu post in fugam versus est, caesis supra quadraginta e suis. qui superfuere, ut erant, recta in Thessaliā rediere. Cleomenes ad urbem pergens, una cum iis Atheniensibus qui liberi esse cupiebant, obsedit tyrannos intra murum Perlaicum redactos.

65. Nec tamen omnino Pisistratidas

μέντος αὐτέων ἐστὶ νέας κατέρχαν. ὁ μὲν δὴ πρῶτος σόλος ἐκ Λακεδαιμονος ὥτῳ ἀπήλλαξε· καὶ Αγχιμολίς εἰσὶ ταφαὶ τῆς Αττικῆς Αλωπεκῆσι, ἀγχῷ τῷ Ἡρακληίου τῷ ἐν Κυνοτάργυῃ.

Ξδ'. Μετὰ δὲ, Λακεδαιμόνιοι μέζω σόλοι σείλαντες, ἀπέπεμψαν ἐπὶ τὰς Αθήνας, σρατηγὸν τῆς σρατῖς ἀποδέξαντες βασιλῆα Κλεομένεα τὸν Αναξανδρίδεω, ὃκέτι κατὰ Δάλασαν σείλαντες, ἀλλὰ κατ' ἥπειρον. τοῖσι δὲ ἐσβαλλόσι ἐστὶ τὴν Αττικὴν χώρην ἡ τῶν Θεοσαλέων ἵππος πρώτη προσέμιξε, καὶ ὃ μετὰ πολὺ ἐτράπετο. καὶ σφεων ἐπεσον ὑπὲρ τεοσεράκοντα ἄνδρες· οἱ δὲ περγυενόμενοι, ἀπαλλάσσοντο ὡς εἶχον θύεις ἐπὶ Θεοσαλίης. Κλεομένης δὲ ἀπικόμενος ἐστὶ τὸ ἄσυ ἄμα Αθηναίων τοῖσι βιλομένοισι εἴναι ἐλευθέροισι, ἐπολιόρκεε τὸς τυράννων, ἀπεργμένων ἐν τῷ Πελασγικῷ τείχεϊ.

Ξε'. Καὶ γάρ τι πάντως ἀνέξειλον τὸς

Πεισιρατίδας οἱ Λακεδαιμόνιοι· ὅτε γὰρ
 ἐπέδρην ἐπενόεν ποίησασθαι, οἵ τε Πει-
 σιρατίδαι σίτοισι καὶ ποτῶισι εὗ παρεσκευ-
 ἀδαῖο· πολιορκήσαντές τε ἄν ήμέρας ὅλι-
 γας, ἀπαλλάξαντο ἐς τὴν Σπάρτην. νῦν
 δὲ συνίυχίη τοῖσι μὲν κακὴ ἐπεγένετο, τοῖσι
 δὲ, ἡ αὐτὴ αὖτη σύμμαχος. ὑπεκτιθέμε-
 νοι γὰρ ἔξω τῆς χώρης οἱ παῖδες τῶν Πει-
 σιρατιδέων ἥλωσαν. τότο δὲ ὡς ἐγένετο,
 πάντη αὐτέων τὰ πρήγματα συνετεά-
 γακτο. παρέστησαν δὲ ἐπὶ μισθῷ τοῖσι τέκ-
 νοισι, ἐπ' οἷσι ἐβόλοιο οἱ Αθηναῖοι, ὡς εἴ
 πέντε ήμέρησι ἐκχωρῆσαι ἐκ τῆς Αττικῆς.
 μετὰ δὲ, ἔξεχώρησαν ἐς Σίγειον τὸ ἐπὶ¹
 τῷ Σχαμάνδρῳ, ἀρξαντες μὲν Αθηναίων ἐπ'
 ἔτεα ἔξ καὶ τριήκοντα, ἔοντες δὲ καὶ οὗτοι
 ἀνέκαθεν Πύλιοι τε καὶ Νηλεῖδαι, ἐκ τῶν
 αὐτέων γεγονότες καὶ οἱ ἀμφὶ Κόδρον τε καὶ
 Μέλανθον· οἵ πρότερον ἐπήλυδες ἔοντες,
 ἐγένοντο Αθηναίων βασιλῆες. ἐπὶ τότε δὲ
 καὶ τῷοῦτῷ ὄνομα ἀπεμνημόνευσε Ἰπποκρά-

ejecissent Lacedaemonii, quippe qui de obsidione paranda non cogitabant, et Pisistratidae cibo potuque bene instructi erant. Itaque quum paucos dies Lacedaemonii tyrannos obsedissent, Spartam abidere. Nunc tamen qui casus aliis infaustus extitit, aliis idem iste commilito fuit. nam filii Pisistratarum qui clam extra regionem educebantur, capti sunt. Quo ex facto omnes eorum res perturbatae sunt, et pro redimendis filiis ad voluntatem Atheniensium transegerunt, ut intra quinque dies ex Attica excederent. Moxque in Sigeum quod est supra Scamandrum concesserunt, quum sex et triginta annos regnassent, oriundi e Pylo atque a Neleo, ex eisdem prognati etiam Codrus ac Melanthus, qui prius adventitiis, Atheniensium reges evasere. Eaque de re Hippocrates Pisistrati pater, repetita memoria

Pisistrati filii Nestoris, idem nomen filio suo imposuit. Hoc Athenienses modo tyrannis liberati sunt. Qui recepta libertate, quaecumque aut fecere aut passi sunt memoratu digna, antequam Ionia defecerit a Dario, et Aristagoras Milesius Athenas oratum auxilia venerit, haec prius edisseram.

66. Athenae, quum magnae fuissent antea, tunc tamen tyrannis liberatae, extitere majores. in quibus duo viri praepollebant, Clisthenes, vir Alcmaeonides, qui (ut fama fert) Pythiam induxerat: et Isagoras, Tisandri filius, illustri quidem familia, sed anteriora non queo affirmare: ejus tamen cognati Jovi Cario immolant. Hi viri per factiones de opibus in republica contendebant. Clisthenes, quum vinceretur, populum conciliavit; et ex quatuor tribubus mox decem effecit, cog-

της τῷ παιδὶ θέαται τὸν Πεισίρατον,
ἐπὶ τῷ Νέσορος Πεισιράτῳ ποιεύμενος
τὴν ἐπωνυμίην. ὃτω μὲν Αθηναῖοι τυράν-
νων ἀπηλλάχθησαν. ὅστις δὲ ἐλευθερωθέν-
τες ἔρξαν ἢ ἐπάθον αξιόχρεα ἢ ἀπηγότιος,
πρὶν ἢ Ιωνίην τε ^c ἀποσῆκαι αἴπο Δαρείς,
καὶ Αρισαγόρει τὸν Μιλήσιον ἀπικόμενον
ἢ Αθήνας χρῆσαι σφέων βοηθέειν, ταῦτα
πρῶτα Φράσω.

ξ'. Αδηναί, ἐθσαι καὶ πρὶν μεγάλαι,
τότε ἀπαλλαχθεῖσαι τυράννων, ἐγένοντο
μέζονες. ἐν δὲ αὐτῷς ^d δύο ἄνδρες ἐδυνά-
σευον, Κλειδένης τε, ἀνὴρ Αλκμαιωνίδης,
ὅσπερ δὴ λόγον ἔχει τὴν Πυθίην ἀν-
πεῖσαι· καὶ Ισαγόρης ὁ Τιτάνδρος, οἰκίης
μὲν ἐών δοκίμιος, ἀτὰρ τὰ ἀνέκαθεν γένεται
ἔχω Φράσαι. Σύστι δὲ οἱ συγενέες αὐτῷ
Διὸς Καρίω. ὃτοι οἱ ἄνδρες ἐσασίασαν περὸς
δυνάμιος· ἐαυτόμενος δὲ ὁ Κλειδένης τὸν
δῆμον προσεταρίζειται· μετὰ δὲ, τετραφύ-
λαξ ἐόντας Αθηναίους, δεκαφύλαξ ἐποίησε,

^b αξιόχρεω. ^c πρὶν Ιωνίην τε. ^d αὐτοῖσι.

τῶν Ιωνος παιδῶν Τελέοντος καὶ Αἰγυπτόρεος καὶ Αργάδεω καὶ "Οπλητος, ἀπαλλάξας τὰς ἐπωνυμίας· ἐπιχωρίων δὲ ἐτέρων ἥρων ἐπωνυμίας ἔξευρὼν, πάρεξ Αἴαντος. τἜτον δὲ, ἅτε ἀσυγείτονα καὶ σύμμαχον ξεῖνον ἔόντα, προσέθεντο.

ΞΖ. Ταῦτα δὲ, δοκέειν ἐμοὶ, ἐμιμέετο ὁ Κλειαδένης ὃτος τὸν ἐωὕτῳ μητροπάτορα Κλειαδένεα τὸν Σικυώνος τύραννον. Κλειαδένης γάρ Αργείοισι πολεμήσας, τῷτο μὲν, φανταδὸς ἐπαυσε ἐν Σικυῶνι ἀγωνίζεσθαι τῶν Ομηρίων ἐπέων εἴνεκα, ὅτι Αργεῖοι τε καὶ Αργος τὰ πολλὰ πάντων ὄμνεαται. τῷτο δὲ, ἥρων γάρ ἦν καὶ ἐστιν ἐν αὐτῇ τῇ ἀγορῇ τῶν Σικυωνίων Αδρήσθαι τῷ Ταλαῖ, τῷτον ἐπεθύμησε ὁ Κλειαδένης ἔόντα Αργεῖον, ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς χώρης. ἐλθὼν δὲ ἐς Δελφὸς, ἐχρησηριάζετο εἰς ἐκβάλοι τὸν Αδρησον. ή δέ γε Πυθίη χρᾷ οἱ Φᾶσα, Αδρησον μὲν εἶναι Σικυωνίων βασιλῆα, ἐκεῖνον δὲ λευσῆρα. ἐπεὶ

nominibus Ionis filiorum, Teleontis et Aegicoris et Argadei et Hopletis, in alia commutatis quae ipse invenit, aliorum heroum indigenarum, praeterquam Ajaxis: quem etsi peregrinum, tamen adjectit, utpote finitimum ac socium.

67. Qua in re videtur mihi Clisthenes hic avum suum maternum Clisthenem Sicyonis tyrannum fuisse imitatus. ille enim, quum bellum gessisset cum Argivis, tum summovit e Sicyone certamina rhapsodorum canentium poëmata, ob Homeri carmina, in quibus Argos atque Argivi tantopere celebrantur; tum etiam cupivit monumentum Adrasti, Talai filii, quod erat in ipso Sicyoniorum foro, quia fuerat Argivus, exterminare: ideoque Delphos adiit ad oraculum consulendum numquid Adraustum ejiceret. Cui Pythia respondens, inquit, Adraustum quidem Sicyonium regem esse, ipsum vero lapida-

torem. Id non concedente sibi deo, Clisthenes domum reversus excogitabat modum, quo Adrastrus ipse demigraret. Quem ubi excogitasse sibi visus est, misit ad Boeotias Thebas, dicens velle se reducere Sicyonem Melanippum Astaci filium: eumque tribuentibus Thebanis postquam reduxit, ei fanum in ipso prytaneio designavit, eumque locavit munitissimo in loco. Reduxit autem Clisthenes Melanippum (nam id oportet narrari) ut imicissimum Adrasto, quod et Mecistem fratrem ejus et Tydeum generum Melanippus interfecisset. Clisthenes ubi fannum extruxit, sacrificia et dies festos Melanippo dedit Adrasto ablatos, quibus illum Sicyonii magnifice admodum honoreare consueverant. Etenim regio ista Polybi fuerat, qui quum sine liberis decederet, imperium Adrastro legavit nepoti suo ex filia. Hunc igitur Sicyonii cum aliis

δε δέ θεός τῦτο γε ς παρεδίδει, ἀπελθῶν
όπισω, ἐβλεύετο μηχανὴν τῇ αὐτὸς δέ
Αδρητος ἀπαλλάξειαι. ως δέ οἱ ἔξευρη-
δαι ἐδόκεε, πέμψας ἐς Θῆβας τὰς Βοιω-
τίας, ἔφη Νέλειν ἐπαγαγέαται Μελά-
νιππον τὸν Ασακῆ^ε. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐδο-
σαν. ἐπαγαγόμενος δὲ δέ οἱ Κλειαθέντης τὸν
Μελάνιππον, τέμενός οἱ ἀπέδεξε ἐν αὐτῷ
τῷ πρυτανηῖ, καί μιν ἴδρυσε ἐνθαῦτα ἐν
τῷ ιχυροτάτῳ. ἐπτυγάγειο δὲ τὸν Με-
λάνιππον οἱ Κλειαθέντης (καὶ γάρ τῦτο δεῖ
ἀπτυγήσασθαι) ως ἔχθιστον ἔόντα Αδρήσω
ὅς τὸν τε αδελφεόν οἱ Μηχισέα ἀπεκλόνεε,
καὶ τὸν γαμβρὸν Τυδέα. ἐπεί τε δέ οἱ τὸ
τέμενος ἀπέδεξε, Νυσίας τε καὶ ὄρτας Α-
δρήσω ἀπελόμενος, ἐδώκε τῷ Μελανίππῳ.
οἱ δὲ Σικυώνιοι ἐώθεσαν ^ε μεγαλωσὶ κάρια
τιμᾶν τὸν Αδρητον. ή γάρ χώρη ἦν αὖ-
τη Πολύβη· δέ οἱ Αδρητος ἦν Πολύβη Νυ-
γατριδέος· ἀπαῖς δὲ Πόλυβος τελευτῶν
διδοῖ Αδρήσω τὴν ἀρχήν. τά τε δὴ ἄλλα

^ε Μ. Οσακῆ. ^ε ἴδιαστος.

οἱ Σικυώνιοι ἐτίμων τὸν Αδρησόν, καὶ δὴ πρὸς, τὰ πάθεα αὐτῷ τραγικῶσι χοροῖσι ἐγέραιρον· τὸν μὲν Διόνυσον ὃ τιμέωντες, τὸν δὲ Αδρησόν. Κλεισθένης δὲ χορὸς μὲν τῷ Διονύσῳ ἀπέδωκε, τὴν δὲ ἄλλην Νυσίν τῷ Μελανίππῳ. ταῦτα μὲν ἐς Αδρησόν οἱ ἐπεποίησαν.

Ἐντοτε. Φυλᾶς δὲ τὰς Δωριέων, ἵνα δὴ μὴ αἱ αὐταὶ ἔωσι τοῖσι Σικυωνίοισι καὶ τοῖσι Αργείοισι, μετέβαλε ἐς ἄλλα ὄνόματα. ἔνθα καὶ πλεῖστον καλεγέλασε τῶν Σικυωνίων. ἐπὶ γὰρ ὅσ τε καὶ ὅντες τὰς ἐπωνυμίας μετατίθεισι, αὐτὰ τὰ τελευταῖα ἐπέθηκε, πλὴν τῆς ἐωὕτῳ Φυλῆς. ταύτη δὲ τὸν μαρτυρὸν τῆς ἐωὕτῳ ἀρχῆς ἔθειο. Ὅτοι μὲν δὴ Αρχέλαιοι ἐκαλέοντο· ἔτεροι δὲ, Υπάται· ἄλλοι δὲ, Ονεᾶται· ἔτεροι δὲ, Χοιράται. τότοισι τοῖσι ὄνόμασι τῶν Φυλέων ἐχρέωντο οἱ Σικυώνιοι, καὶ ἐπὶ Κλεισθένεος ἀρχοῦσαν, καὶ ἐκείνῃ τεθνεῶτος, ἔτι ἐπ' ἔτεα ἐζήκουντα. μετέπειτα μέντοι λόγοι

honoribus prosequebantur, insuper vero tragicis choris casus ejus venerabantur, ita ut non Bacchum, sed Adraustum colerent. at Clisthenes choros quidem Libero, reliquam vero solennitatem Melanippo dicavit. Haec quidem ille in Adraustum egit.

68. Tribus autem Dorienium ne forent eaedem Sicyoniis quae Argivis, in alia nomina trajecit, ita ut Sicyonios plurimum ridiculos redderet. quippe ab *hyos et onou* vel sue et asino cognomina transponens, partes ultimas apposuit praeter quam in tribu sua, cui a sua *arche*, vel imperio, nomen indidit. itaque hi tribules Archelai vocabantur: ceterorum autem alii Hyatae ab suibus: alii Oneatae, ab asinis: alii Choereatae ab porcis. His tribuum nominibus Sicyonii, et Clisthene imperante, et eo defuncto, ad sexaginta annos usi sunt; attamen postea inter se consilio habito transstulerunt in Hyl-

leas, Pamphylos, Dymanatas: quartam tribum adjecerunt ab Aegialeo Adrasti filio imponentes cognomen, ut vocarentur Aegialenses.

69. Haec Sicyonius Clisthenes fecerat. Atheniensis autem Clisthenes, quum hujus Sicyonii esset ex filia nepos, et ab eo nomen haberet, et ipse, ut mihi videtur, prae contemptu Ionum, ne tribus forent eaedem ipsis et Ionibus, Clisthenem sibi cognominem imitatus est. Postquam enim populum Athenensem antea alienatum, tunc omnem ad suam unius autoritatem rededit, tum tribuum nomina immutavit, et plures ex paucioribus fecit, decem phylarchos pro quatuor, atque etiam decem demos, *id est*, populos distribuit in tribus: atque ita populum augebat multo ut esset superior contraria facione.

70. Vicissim superatus Isagoras, haec

σφίσι δάκτες, μετέβαλον ἐς τὸς Υλλέας καὶ
Παμφύλας καὶ Δυμανάτας· τετάρτης δὲ
αὐτῶισι προσέθεντο ἐπὶ τῷ Αδρίην παιδὸς.
Αἴγιαλέος, τὴν ἐπωνυμίην ποιεύμενοι κε-
κλῆσας Αἴγιαλέας.

ξθ'. Ταῦτα μέν νυν ὁ Σικυώνιος Κλει-
δένης ἐπεποήκεε. ὁ δὲ δὴ Αθηναῖος Κλει-
δένης, ἐὼν τῷ Σικυωνίᾳ τότε θυγατρι-
δεὸς, καὶ τὸ ὄνομα ἐπὶ τότε ἔχων, δοκέειν
ἔμοι, καὶ ὅτος ὑπεριδῶν Ιωνας, ἵνα μή σφισι
αἱ αὐταὶ ἔωσι Φυλαὶ καὶ Ιωνι, τὸν ὄμωνυ-
μον Κλειδένεια ἐμμήτατο. ὡς γὰρ δὴ τὸν
Αθηναῖων δῆμον πρότερον ἀπωσμένον, τό-
τε πάντων πρὸς τὴν ἑωὕτῳ μοίρην προσε-
θήκατο, τὰς Φυλὰς μετωνόμασε, καὶ ἐποί-
ησε πλεῦνας ἐξ ἐλασσάνων. δέκα τε δὴ Φυ-
λάρχους αὐτὶ τεωτέρων ἐποίησε, δέκα δὲ καὶ
τὸς δήμους κατένεμε ἐς τὰς Φυλάς· ἦν τε
τὸν δῆμον προσδέμενος πολλῷ κατύπερθε
τῶν ἀντιστασιωτέων.

ο'. Εν τῷ μέρεϊ δὲ ἑαυτόμενος ὁ Ισα-

γόρης ἀντίτεχνάται τάδε· ἐπικαλέεται
Κλεομένεα τὸν Λακεδαιμόνιον, γενόμενον
ἐωὕτῳ ξεῖνον ἀπὸ τῆς Πεισιρατίδέων πο-
λιορκίης. τὸν δὴ Κλεομένεα εἶχε αὐτὶν
Φοιτᾶν παρὰ τῷ Ισαγόρεω τὴν γυναικα.
τὰ μὲν δὴ πρῶτα πέμπων ὁ Κλεομένης ἐς
τὰς Αθήνας κήρυχα; ἔξεβαλε Κλεισθένεα,
καὶ μετ' αὐτῷ ἄλλος πολλὸς Αθηναίων,
τὸς ἐναγέας ἐπιλέγων. ταῦτα δὲ πέμ-
πων, ἔλεγε ἐκ διδαχῆς τῷ Ισαγόρεω. οἱ
μὲν γὰρ Αλκμαωνίδαι καὶ οἱ συζασιῶται
αὐτέων εἶχον αὐτίην τῷ Φόνῳ τύτῳ· αὐ-
τὸς δὲ όμετεῖχε, όδοι οἱ φίλοι αὐτῷ.

οα'. Οἱ δὲ ἐναγέες Αθηναίων ὡδε ὠνο-
μάσθησαν· ἦρ Κύλων τῶν Αθηναίων ἀνὴρ
Ολυμπιονίκης· οὗτος ἐπὶ τυραννίδι ἐκό-
μησε· προσποτσάμενος δὲ ἐταρητὴν τῶν
ἡλικιωτέων, καταλαβεῖν τὴν ἀκρόπολιν
ἐπειρήθη· όμοιος δὲ ἐπικρατῆσαι, ίκέ-
της Ἰζετο πρὸς τῶγαλμα. τύτῳς ἀνισέ-
αστ μὲν οἱ πρυτάνις τῶν Ναυκράρων, οἵ

contra molitus fuit, ut Cleomenem Lacedaemonium advocaret, jam inde ab ob-
sidione Pisistratidarum sibi hospitem fac-
tum : qui quidem culpabatur quod ad
uxorem Isagorae ventitaret. is misso pri-
mum Athenas caduceatore, Clisthenem
ejecit, et cum eo alios complures A-
thenienses, eos enageas insuper vocans,
q. d. piaculares. Haec autem mittens di-
cebat admonitu Isagorae. nam Alcmae-
onidae et qui horum sectam sequebantur
erant affines caedis hujus ; ipse autem et
amici ejus non erant participes.

71. Hi vero Atheniensium enagees
piaculo obstricti, ita nominabantur. Cy-
lon Atheniensis vir Olympicorum ludo-
rum victor, affectatae tyrannidis comper-
tus est. Conciliato namque aequalium
fodalitio arcem occupare conatus est. Id
quum efficere non potuisset, assedit si-
mulacro deae supplex, ipse ac socii. hos
illinc submoverunt quidem prytanes Nau-

erarorum, qui tunc Athenas regebant, data fide puniendi eos citra mortem: sed culpa horum mox interfectorum fuit penes Alcmaeonidas. Haec ante Pisistrati aetatem gesta sunt.

72. Ubi autem Cleomenes mittens ejecit Clisthenem atque piaculares, quamvis Clisthenes ipse profugisset, nihil scius Athenas venit, non magna cum manu, atque illinc septingentas familias Atheniensium, tanquam piaculo contaminatas, relegavit, quas ei suggerebat Isagoras. Hoc acto conabatur secundo loco senatum dissolvere, et magistratus trecentis Isagorae factionis sociis mandare: verum reluctante senatu, atque obtemperare nolente, Cleomenes Isagorasque cum suae factionis hominibus arcem occuparunt. quos ceteri Athenienses cum senatu sentientes, biduo obsederunt: tertio die accepta fide ex Attica discesserunt, quicunque Lacedaemonii ibi erant. Cleomeni

περ ἐνέμοντο τότε τὰς Αθίνας ὑπεγγύους, πλὴν Θαύτου. Φονεῦσαι δὲ αὐτοὺς αὐτὶν ἔχει Αλκμαιωνίδας. ταῦτα πρὸ τῆς Πειστράτου ήλικίns ἐγένετο.

οβ'. Κλεομένης δὲ ὡς πέμπων ἐξέβαλε Κλεισθένεα καὶ τὰς ἐναγέας, Κλεισθένης μὲν αὐτὸς ὑπεξέχει· μετὰ δὲ, ύδεν ἥσον παρῆν ἐς τὰς Αθίνας ὁ Κλεομένης, όσυν μεγάλῃ χειρὶ. ἀπικόμενος δὲ ἀγηλάτεει ἐπίλακόσια ἐπίσια Αθηναίων, τά οἱ ὑπέθετο ὁ Ισαγόρης. ταῦτα δὲ ποιήσας, δεύτερα τὴν βουλὴν καταλύειν ἐπειρᾶτο. τριτησίοισι δὲ τοῖσι Ισαγόρεω. σασιώτησι τὰς ἀρχὰς ἐνεχείριζε. αὐτισθείσης δὲ τῆς βουλῆς, καὶ ότι βουλομένης πείθεσθαι, ὁ, τε Κλεομένης καὶ ὁ Ισαγόρης καὶ οἱ σασιώται αὐτῷ καταλαμβάνοσι τὴν ἀκρόπολιν. Αθηναίων δὲ οἱ λοιποὶ τὰ αὐτὰ φρονήσαντες, ἐπολιόρκεον αὐτὰς ἡμέρας δύο. τῇ δὲ τρίτῃ ὑπόσπονδοι ἐξέρχονται ἐκ τῆς χώρης ὅσο ἔσαν αὐτέων Δακεδαιμόνοι.

ἐπετελέειο δὲ τῷ Κλεομένῃ ἡ Φήμη. ὡς
γὰρ ἀέβη ἐσ τὴν ἀκρόπολιν, μέλλων δὴ
αὐτὴν καταχῆσειν, τις ἐσ τὸ ἄδυτον τῆς
Θεᾶς, ὡς προσερέων. ἡ δὲ ἴρείη ἔξαναστα
ἐκ τῆς Θύρου, πρὶν ἢ τὰς Θύρας αὐτὸν
ἀμεῖψαι, εἶπε· ‘Ω ξεῖνε Δακεδαιμόνιε,
‘ πάλιν χώρει, μηδὲ ἔσθι ἐσ τὸ ἵρον.
‘ γὰρ Θεμιτὸν Δωριεῦσι παριέναι ἐν-
· θαῦτα.’ ὁ δὲ εἶπε, ‘Ω γύναι, ἀλλ’ εἰ
· ‘ Δωριεὺς εἰμι, ἀλλ’ Αχαιός.’ ὁ μὲν δὴ
τῇ κλεηδόνι 8δὲν χρεώμενος, ἐπεχείρησε
τε, καὶ τότε πάλιν ἔξεπιπλε μετὰ τῶν Δα-
κεδαιμονίων. τὸς δὲ ἄλλας Αθηναῖοι κα-
τέδησαν τὴν ἐπὶ Θανάτῳ. ἐν δὲ αὐτοῖσι,
καὶ Τιμητίθεον τὸν ἀδελφεὸν, τοῦ ἔργα
χειρῶν τε καὶ λήμματος ἔχοιμ’ ἄν μέγιστα
καταλέξαι. Ὅτοι μέν νυν δεδεμένοι ἐτελεύ-
τησαν.

οὐ. Αθηναῖοι δὲ μετὰ ταῦτα Κλε-
ομένεα καὶ τὰ ἐπίλακόσια ἐπίσια τὰ διωχ-
θέντα ὑπὸ Κλεομένεος μεταπεμψάμενοι,

autem peragebatur omen. nam ei ad occupandam arcem ascendentis, et ad deae penetrale alloquendi gratia eunti, exfurgens e sella sacerdos, antequam ille valvas referaret, ‘Lacedaemonie, inquit, hostis, retro redeas, neve templum intro-
‘eas. non enim Doriensibus huc intro-
‘ire fas est.’ Cui Cleomenes, ‘At ego,
‘inquit, ô mulier, Doriensis non sum, sed
‘Achaeus.’ Itaque admonitu uti nolens,
atque in conatu pergens, tunc quoque iterum cum Lacedaemoniis excidit. Ceteros autem ad necem vinxere Athenienses,
et in iis Timesitheum fratrem ejus, cuius manuum opera atque strenuitatem maximum referre possem. Atque hi quidem in vincula conjecti mortem oppetiere.

73. Athenienses autem post haec revocatis cum Clisthene septingentis familiis, quas Cleomenes exegerat, Sardes mit-

tunt ad contrahendam cum Persis societatem. intelligebant enim sibi cum Cleomenē atque Lacedaemoniis esse bellandum. Ut Sardes venere nuncii, mandataque exposuere, percontatus est eos Artaphernes Hystaspis filius, Sardium praetor, quinam homines essent, et ubi terram incolentes, qui socii Persarum fieri orarent. Ubi id ex nunciis audivit, haec eis in breve contracta obtulit, Si regi Dario terram Athenienses darent et aquam, se contratum cum eis societatem: si minus, illos abscedere praecepit. Nuncii inter se colloquuti, quod societatem facere cuperent, datus se esse dixerunt. quo nomine, ubi reversi sunt domum, vehementer accusati sunt.

74. Cleomenes intelligens ab Atheniensibus se et verbis et factis laedi, ex omni Peloponneso copias coëgit, dissimu-

πέμπτοι ἀγγέλοις ἐς Σάρδις, συμμαχίη
βιβλόμενοι ποιήσασθαι πρὸς Πέρσας. ἤπι-
γέατο γάρ σφι πρὸς Δακεδαιμονίους τούς
καὶ Κλεομένεα ἐκπεπολεμῶσθαι. ἀπικο-
μένων δὲ τῶν ἀγγέλων ἐς τὰς Σάρδις, καὶ
λεγόντων τὰ ἐντεταλμένα, Αρταφέρνης ὁ
Τζάσπεος, Σαρδίων ὥπαρχος, ἐπηρώτα
τίνες ἔόντες ἄνθρωποι, καὶ πῶi γῆς οἰκεόμε-
νοι, δεοίατο Περσέων σύμμαχοι γενέσθαι.
πιθόμενος δὲ πρὸς τῶν ἀγγέλων, ἀπεκο-
ρύφη σφι τάδε· εἴ μὲν διδέσθι βασιλέi Δα-
ρείω Αθηναῖοι γῆν τε καὶ ὄδωρ, οὐ δὲ συμ-
μαχίην σφι συνετίθετο· εἴ δὲ μὴ διδέσθι,
ἀπαλλάσσεσθαι αὐτὸς ἐκέλευε. οἱ δὲ ἀγ-
γελοι ἐπὶ σφεων αὐτέων βαλόμενοι, δι-
δόνται ἔφασαν, βιβλόμενοι τὴν συμμαχίην
ποιήσασθαι. οὗτοι μὲν δὴ ἀπελθόντες ἦ-
την ἐωὕτων, αὐτίας μεγάλας ἔχον.

οὐδ. Κλεομένης δὲ ἐπιτάμενος περιϋ-
βρίσθαι ἔπεστι καὶ ἔργοισι ὑπ' Αθηναίων,
συνέλεγε ἐκ πάσης Πελοποννήσου στρατὸν,

ἢ Φράζων ἐσ τὸ συλλέγει· τίσασθαί τε
ἐθέλων τὸν δῆμον τῶν Αθηναίων, καὶ Ι-
σαγόρεα βιβλόμενος τύραννον κατασῆσαι.
συνεξῆλθε γάρ οἱ οὗτος ἐκ τῆς ἀκροπόλι-
ος. Κλεομένης τε δὴ σόλω μεγάλῳ ἐσέ-
βαλε ἐσ τὴν Ελευσῖνα, καὶ οἱ Βοιωτοὶ ἀπὸ¹
συνθήματος Οἰνόην αἴρεσσι, καὶ Τσιας, δή-
μος τὸς ἔχατος τῆς Αττικῆς. Χαλκιδέες
τε ἐπὶ τὰ ἔτερα ἐσίνοντο, ἐπιόντες χώρους
τῆς Αττικῆς. Αθηναῖοι δὲ, καί περ ἀμφι-
βολῇ ἐχόμενοι, Βοιωτῶν μὲν καὶ Χαλκιδέ-
ων ἐσύσερον ἔμελλον μνήμην ποιήσεσθαι²,
Πελοποννησίοισι δὲ ἐώσι ἐν Ελευσῖνι ἀυτία
ἐθεντὸ τὰ ὅπλα.

οέ'. Μελλόντων δὲ συνάγειν τὰ σρα-
τόπεδα ἐσ μάχην, Κορίνθιοι μὲν πρῶται
σφι³ αὐτοῖσι δόντες λόγου ὡς ὃ ποιῶντεν τὰ
δίκαια, μετεβάλλοντε ⁴ καὶ ἀπαλλάσ-
σοντο· μετὰ δὲ, Δημάρητος, ὁ Αρίστωρ,
ἐών καὶ ὃς βασιλεὺς Σπαρτιῆτῶν, καὶ συν-
εξαγαγών τε τὴν σρατιὴν ἐκ Λακεδαίμο-

¹ ποιήσασθαι. ² πρῶτα σφι. ³ μετίβαλλον τε.

lans quem ad finem, quum haberet in animo tum populum Athenensem ulcisci, tum Isagoram constituere tyrannum, qui una cum eo ex arce decesserat. Comparato exercitu ingenti, ipse Eleusina invasit, et ex composito Boeoti Oenoën occuparunt et Hysias, ultimos Atticae populos: et ab altera parte Chalcidenses orae Atticae loca populabantur. Athenenses et si ancipiti bello districti, Boeotorum et Chalcidensium ultione dilata, arma contra Peloponneses in Eleusine agentes ferunt.

75. Dumque ambo exercitus conferti proelium essent, Corinthii, primi omnium secum reputantes injuste a se agi, averterunt se, atque abscesserunt: secundum hos Demaratus Aristonis filius, qui et ipse erat rex Spartiarum, et e Lacedaemone copias simul eduxerat, neo

a Cleomene superiori tempore dissenserat. Ob quam regum dissensionem lex apud Spartam lata est non licere utriusque regi sequi, exercitu progresso. nam prius sequebantur ambo. et altero horum vacante ab militia, alterum quoque e Tyn-daridis relinquunt; nam et isti antehac ab eis evocati ambo comitabantur. Porro tunc ceteri socii qui erant in Eleusine, cernentes non convenire inter reges, et Corinthios aciem deseruisse, etiam ipsis dilapsi abierunt.

76. Quartum istud Dorienses in Atticam profecti sunt, bis ad bellum ingressi, bis ob Atheniensium multitudinis commodum: Primo, quum et Megara coloniam deduxerunt, haec expeditio recte vocetur sub Codro Athenarum rege: iterum ac tertio, quum ad expellendos Pi-

νος, καὶ ὥκ ἐών δικόφορος ἐν τῷ περόσθετῳ χρόνῳ Κλεομένεϊ. ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς διχοσασίης, ἐτέθη νόμος ἐν Σπάρτῃ, μὴ εἰσεῖναι ἐπεοθαύ ἀμφοτέρους τύς βασιλῆας, εἰςθόντος τῆς σρατῆς. τέως γὰρ ἀμφότεροι εἴποντο. παραλυομένυ^ε δὲ τυτέων τῷ ἐτέρῳ, καταλείπεονται καὶ τῶν Τυνδαριδέων τὸν ἔτερον. προτῷ γὰρ δὴ καὶ ὅτοι ἀμφότεροι, ἐπίκλητοι σφι ἐόντες, εἴποντο. τότε δὴ ἐν τῇ Ελευσῖνι ὁρέωντες οἱ λαϊποὶ τῶν συμμάχων τούς τε βασιλῆας τῶν Δακεδαιμονίων ὥκ δικολογεόντας, καὶ Κορινθίους ἐκλιπόντας τὴν τάξιν, οἴχοντο καὶ αὐτοὶ ἀπαλλασσόμενοι.

ος'. Τέταρτον δὴ τῷτο ἐπὶ τὴν Αττικὴν ἀπικόμενοι Δωριέες, δισ τε ἐπὶ πολέμῳ ἐσβαλόντες, καὶ δισ ἐπ' ἀγαθῷ τῷ πλήθεος τῶν Αθηναίων· πρῶτον μὲν, ὅτε καὶ Μέγαρα καλοίχισαν, οὗτος ὁ σόλος ἐπὶ Κόδρῳ βασιλεύοντος Αθηναίων, ὅρθως ἀν καλέσιο· δεύτερον δὲ καὶ τρίτον, ὅτε ἐπὶ Πειραιῶν.

^ε Μ3. παραλυομένων.

σιςρατιδέων ἐξέλασιν ὅρμηθέντες, ἐκ Σπάρτης ἀπίκουλο· τέταρτον δὲ τότε, ὅτε ἐς Ελευσῖνα Κλεομένης ἄγων Πελοποννησίας ἐσέβαλε. οὗτῳ τέταρτον τότε Δωρίες ἐσέβαλον ἐς Αθήνας.

οὕτοις. Διαλυθέντος ὧν τῷ σάλῳ τύτῳ ἀχλεῶς, ἐνθαῦτα Αθηναῖοι τίννυσθαι βουλόμενοι, πρῶτα σρατηίην ποιεῦνται ἐπὶ Χαλκιδέας. Βοιωτοὶ δὲ τοῖσι Χαλκιδεῦσι βοηθέασι ἐπὶ τὸν Εὔριπον. Αθηναίοισι δὲ ἴδιοις τοῖσι Βοιωτίσι, ἐδοξε πρότερον τοῖσι Βοιωτοῖσι ἢ τοῖσι Χαλκιδεῦσι ἐπιχειρέειν συμβάλλοσι τε δὴ τοῖσι Βοιωτοῖσι οἱ Αθηναῖοι, καὶ πολλῷ ἐκράτησαν· κάρτα δὲ πολλὸς φονεύσαντες, ἐπίλαχοσίς αὐτέων ἐζώγρησαν. τῆς δὲ αὐτῆς ταύτης ἡμέρης οἱ Αθηναῖοι διαβάντες ἐς τὴν Εὔβοιαν, συμβάλλοσι καὶ τοῖσι Χαλκιδεῦσι. μηγίσαντες δὲ καὶ τύτῳς, τελρακιχιλίοις κληρόχοις ἐπὶ τῶν ἵπποβοτέων¹ τῇ χώρῃ λείπυσι· οἱ δὲ ἵπποβόται εἰκαλέοντο οἱ παχέες τῶν² ιπποβατίων. ³ ιπποβάται.

fistratidas ex Sparta ventum est: quarta vice, quum Cleomenes Peloponneses duces, Eleusina invasit. Ita quarto tunc Dorienses in Athenas irruerunt.

77. Dilapso igitur inglorie hoc exercitu, ibi Athenienses volentes ultum ire injurias, primam expeditionem fecerunt adversus Chalcidenses: quibus Boeoti ad Euripum iere suppetias. His conspectis Athenienses putarunt sibi cum eis prius quam cum Chalcidensibus pugnam conferendam. itaque congressi cum illis egregie superant, permultisque eorum caesis, septingentos vivos capiunt. Eodem die transgressi in Euboeam, cum Chalcidensibus conflixere: quibus etiam victis, quatuor millia colonorum in praediis hippobotarum reliquerunt. hippobotae autem apud Chalcidenses vocabantur locu-

pleteſ. Horum etiam quoscunq; vivos
ceperunt, una cum Boeotorum captivis
vinc̄tos compedibus in carcerem conje-
runt; quos aliquanto post binis mulcta-
tos minis solverunt: eorumque vincula
quibus alligati fuerant, in arce suspende-
runt, quae ad meam usque memoriam
extabant, pendentia e muris a Medo am-
bustis, e regione penetralis ad occasum
spectantis. Decimas quoque pretii redem-
ptionis consecrarunt, facta aerea quadri-
ga, quae ad sinistram manum intranti ſta-
tim in propylaea arcis stabat, cum hac
inſcriptione,

Attica perdomitis acri ſub marte juventus
Boeotūm populis Chalcidicaque manu,
Damna rependerunt vinclis et carcere caeco,
Quorum hae de decima ſtant tibi Pallas equae.

78. Et Athenienses quidem augelce-
bant. Juris autem aequabilitatem eſſe rem
feriam, non ex uno tantum, fed undique

Χαλκιδέων. ὅσυς δὲ καὶ τυτέων ἐζώγρησαν,
ἄμα τοῖσι Βοιωτῶν ἐζωγρημένοισι εἶχον εὐ^ε
Φυλακῆ, ἐς πέδας δήσαντες. Χρόνῳ δὲ ὃν
τερον ^α ἔλυσάν σφεας διμνέως ἀποτιμησά-
μενοι. τὰς δὲ πέδας αὐτέων, ἐν τῇσι ἐδε-
δέατο, ἀνεκρέμασαν ἐς τὴν ἀκρόπολιν, αἴ-
περ ἔτι καὶ ἐσ ἐμὲ ἔσται περιεῖσαι, κρεμά-
μεναι ἐκ τειχέων περιπεφλευσμένων πυρὶ
ὑπὸ τῷ Μήδῃ, ἀντίον δὲ τοῦ μεγάρου τοῦ
πρὸς ἐσπέρην τετραμμένης, καὶ τῶν λύτρων
τὴν δεκάτην ἀνέθηκαν, ποιησάμενοι τέθριπ-
πον χάλκεον· τὸ δὲ, ἀριστερῆς χερὸς ἐσηκε
πρῶτον ^β ἐσιόντι ἐς τὰ προπύλαια τὰ ἐν
τῇ ἀκροπόλι. ἐπιγέγραπται δέ οἱ τάδε,

Ἐθρεα Βοιωτῶν καὶ Χαλκιδέων δαμάσαντες

Παῖδες Αθηναίων ἔργυμασιν ἐν πολέμῳ,

Δεισμῷ ἐν ἀχλυσίῃ ^α σιδηρέῳ ἐσθεσαν ὕβριν.

Τῷ ἵππῳ δεκάτην Παλλαδί τάσδ' ἐθεσαν.

οη'. Αθηναῖοι μέν νυν ηὔξηντο. δηλοῦ δὲ
οὐ κατ' ἐν μοῦνον, ἀλλὰ πανταχῆ ήταν

^α Ήσσος υπερον non est in MS. ^β πρῶτα. ^ε ἀχρυσίντο
est in MS.

σηγορίη ὡς ἔστι χρῆμα σπεδαῖον, εἰ καὶ Αἴθηναι τυραννεύμενοι μὲν, οὐδὲ μῶν τῶν σφέας περιοικεόντων ἔσται τὰ πολέμια ἀμείνυσ, ἀπαλλαχθέντες δὲ τυράννων, μηρῷ πρῶτοι ἐγένοντο. δηλοῦ ὅν ταῦτα ὅτι κατεχόμενοι μὲν, ἐθελοκάκεον, ὡς δεσπότη ἐργαζόμενοι· ἐλευθερωθέντων δὲ, αὐτὸς ἔκαστος ἐωὕτῳ πρόθυμεῖστο κατεργάζεσθαι. οὗτοι μέν νυν ταῦτα ἐπρησον.

οθ'. Θηβαῖοι δὲ μετὰ ταῦτα ἐσ Θεὸν ἐπεμπον, βυλόμενοι τίσασθαι Αἴθηναίς. ή δὲ Πισθίη ἀπό σφεων μὲν αὐτέων όκος ἐφη αὐτοῖσι εἶναι τίσιν, ἐσ Πολύφημον δὲ ἐξενίκαντας ἐκέλευε τῶν ἄγχιστα δέεσθαι. ἀπελθόντων ὅν τῶν Θεοπρόπων, ἐξέφερον τὸ χρηστήριον, ἀλίην ποιησάμενοι. ὡς ἐπινθάνοντο δὲ λεγόντων αὐτέων τῶν ἄγχιστα δέεσθαι, εἶπαν οἱ Θηβαῖοι ἀκόσαντες τούτεων, ‘ Οὐκ ὅν ἄγχιστα ἡμέων οἰκέουσι ‘ Ταναγραῖοι τε καὶ Κορωναῖοι καὶ Θε- ‘ σπιέες, καὶ οὗτοί γε ἄμα ἡμῖν αὐτοὶ μα-

datur intelligi: siquidem Athenienses etiam quamdiu tyrannis subjecti fuerunt, nullis finitimorum in bello praestantiores erant; liberati vero tyrannis, multo primi extitere. Unde liquet, eos, dum continebantur, segnis propositi fuisse, tanquam domino laborantes: at libertate parta, sibi ipsi quisque rem gerere properabat. Athenienses ita agebant.

79. Thebani autem post haec ulciscendi illos cupidi, sciscitatum ad deum miserunt. Quibus respondens Pythia, negabat per se esse eos posse illos ulcisci, sed ad Polyphemum referentes jubebat ut rogarent proximos. Digressis igitur consularibus responsum vulgaverunt convocato populo Thebani. Ut vero sciscitati sunt dicentibus illis a proximis peti debere, auditis his dicebant; ‘ Numquid non proxime nos incolunt Tanagraei Coronaeique et Thespientes, qui nostri assidue commilitones, alaci atque concordi in

‘ partes animo bella nobiscum tolerant?
 ‘ quid hos rogari oportet? sed potius non
 ‘ hoc est oraculum.’

80. Haec illis sermocinantibus, quidam re audita, inquit, ‘ Ego quid nobis
 ‘ significare velit oraculum videor mihi
 ‘ intelligere. Asopi duae filiae fuisse tra-
 ‘ duntur, Thebe et Aegina; quae quo-
 ‘ niam sorores sunt, opinor deum respon-
 ‘ dere nobis, ut Aeginetas rogemus vi-
 ‘ cem nostram ulcisci.’ Thebani, quoni-
 ‘ am nulla quam haec visa est excogitari
 posse potior sententia, protinus misere ad
 Aeginetas orandos auxilia, tanquam pro-
 ximos, ex dei oraculo. Illi potentibus his
 auxilia dixerunt se mittere cum eis Ae-
 cidas.

81. Societate Aeacidarum freti The-
 bani, quum laceissent Athenienses, a-
 spcre ab iisdem excepti, iterum auxilia vi-
 torum remissis Aeacidis oraverunt. Quo-

χόμενοι, προθύμως συνδιαφέροντες τὸν πόλεμον; τί δεῖ τάτων γε δέεσθαι; ἀλλὰ μᾶλλον μὴ ὡς τῷτο ἢ τὸ χρηστήριον.

π'. Τοιαῦτα δὴ ἐπιλεγομένων, εἴπε δὴ κοτὲ μαθών τις, ‘Εγώ μοι δοκέω συνιέναι ^d τὸ ἐθέλει λέγεντον ἡμῖν τὸ χρηστήριον ^e. Ασωπῷ λέγονται γενέσθαι θυγατέρες Θήβης τε καὶ Αἴγινα. τατέων ἀδελφεῶν ἐγένετον, δοκέω ἡμῖν Αἰγινητέων δέεσθαι τὸν θεὸν χρῆσαι τιμωρητήρων γενέσθαι.’ καὶ, οὐ γάρ τις γνώμη ταύτης ἀμείνων ἔδοκε Φάίνεσθαι, αὐτίκα πέμψαντες ἔδευντο Αἰγινητέων, ἐπικαλεόμενοι κατὰ τὸ χρηστήριόν σφι βοηθέειν, ὡς ἔοντων ἀγχιστέων. οἱ δέ σφι αὐτέουσι ἐπικουρίην τοὺς Αἰακίδας συμπέμπειν ^f ἐφασαν.

πα'. Πειρησαμένων δὲ τῶν Θηβαίων καὶ τὴν συμμαχίην τῶν Αἰακιδέων, καὶ τρηχέως περιεφθέντων ὑπὸ τῶν Αἰγηαίων ^d συνέπαι. ^e ms. λίγην τὸ μαντίον, omissa etiam voce ἡμῖν. ^f ms. συμπάθειαν.

ων, αὖθις οἱ Θηβαῖοι πέμψαντες, τὰς μὲν
Αἰακίδας σφι ἀπεδίδοσαν, τῶν δὲ ἀνδρῶν
ἐδέοντο. Αἴγινῆται δὲ, εὐδαιμονίῃ τε με-
γάλῃ ἐπαρθέντες, καὶ ἔχθροις παλαιῆς ἀν-
μνησθέντες ἐόστις πρὸς Αθηναίς τότε Θη-
βαίων δεηθέντων, πόλεμον ἀκήρυκτον Αθη-
ναίοισι ἐπέφερον. ἐπικειμένων γὰρ αὐτέων
Βοιωτῶσι, ἐπιπλάσαντες μακρῆσιν ηυσὶ ἐς
τὴν Αττικὴν, κατὰ μὲν ἔσυραν Φάληρον,
κατὰ δὲ τῆς ἄλλης παραλίης πολλάκες δή-
μας. ποιεῦντες δὲ ταῦτα, μεγάλως Αθη-
ναίσσι ἐσινέοντο.

πε'. Ἡ δὲ ἔχθρη ἡ προφειλομένη ἐς
Αθηναίς ἐκ τῶν Αἴγινητέων, ἐγενέτο ἐξ
ἀρχῆς τοιόδε^a. Επιδαιρίοισι ἡ γῆ καρπὸν
ῳδένα ἐδίδε^b. περὶ ταῦτης ὥν τῆς συμφο-
ρῆς οἱ Επιδαύριοι ἔχρέωντο ἐν Δελφοῖσι.
ἡ δὲ Πυθίη σφέας ἐκέλευε Δαμίης τε καὶ
Αὔξησίης ἀγάλματα ἰδρύσασθαι· καὶ σφι
ἰδρυσαμένοισι ἅμεινον συνοίσεσθαι. ἐπηρώ-
τεον ὥν οἱ Επιδαύριοι κότερα χαλκῷ πα-

^a τοιόδε. ^b ἀπεδίδε.

rum prece moti Aeginetae, tum magnitudine opum inflati, tum pristinae inimicitiae quam gessere cum Atheniensibus memores, bellum illis haud indictum intulerunt. Nam quum Athenienses vertissent omnes vires adversus Boeotos, ipsi longis navibus in Atticam trajicientes, tum Phalerum diripuerunt, tum multos populos in cetera ora maritima, magnam ex hac re calamitatem Atheniensibus afferentes.

82. Inimicitia autem quae Aeginetas stimulabat adversus Athenienses, ab initio extitit talis: Epidaurii, quum sua ipsis terra nihil fructuum efferret, de hac calamitate Delphicum consuluere oraculum. Quos Pythia jussit Damiae et Auxefiae simulacra erigere; et postquam erexissent, melius actum iri. Sciscitantibus igitur Epidauriis utrum ex aere facerent illa an-

ex lapide, Pythia ex neutro permisit fieri, sed e ligno mitis oleae. Rogabantur ergo ab Epidauriis Athenienses ut sibi permitterent oleam caedere, oleas illas rati sacratissimas esse. Fertur etiam nusquam gentium nisi Athenis illa tempestate oleas fuisse. Athenienses se vero dixerunt concessuros, hac tamen lege, si quotannis illi sacra Minervae Urbicae et Erechtheo afferrent. Accepta conditione Epidaurii quae rogabant impetraverunt, et simulacra ex his oleis fabricata statuerunt: terraque sua fructum eis ferente, quod conveniat Atheniensibus persolvebant.

83. Eo adhuc tempore atque superiori Aeginetae Epidauriis parebant, tum in aliis, tum vero in litibus, quas Aeginetae inter se vel actores, vel rei, illuc transeuntes agebant: verum ex eo tempore fabricatis navibus, ad contumaciam versi,

έονται τὰ ἀγάλματα, ἢ λίθοι. ἡ δὲ Πυθίη
χθετέρα τότων ἔσται, ἀλλὰ ξύλος ημέρης ἐ-
λαῖς. ἐδέοντο δὲν οἱ Επιδαύριοι Αθηναίων
ἐλαῖην σφι δῶναι ταμέσθαι, ιρωτάτας δὴ
κείνας νομίζοντες εἶναι· λέγεται δὲ καὶ ὡς
ἐλαῖαι ἔσται ἄλλοθι γῆς ψδαμῷ κατ' ἐκεῖ-
νον τὸν χρόνον, ἢ Αθήνησι^c. οἱ δὲ ἐπὶ
ταῦτῃ δώσειν ἔφασαν, ἐπ' ὧ απάζουσι ἐ-
τεος ἐκάστου τῇ Αθηναίῃ τε τῇ Πολιάδι
ἰρά, καὶ τῷ Ερεχθεῖ. κατανέσαντες δὲ ἐπὶ
τότοισι οἱ Επιδαύριοι, τῶν τε ἐδέοντο ἐ-
τυχον, καὶ ἀγάλματα ἐκ τῶν ἐλαιέων τύ-
τεων ποιησάμενοι, ιδρύσαντο. καὶ ἡ τε γῆ
σφι ἔφερε^d, καὶ Αθηναίοισι ἐπετέλεον τὰ
συνέθεντο.

πγ'. Τύτον δὲ ἔτι τὸν χρόνον, καὶ τὸν
πρὸ τύτου, Αἰγινῆται Επιδαιρίων ἥκουον,
τὰ τε ἄλλα, καὶ δίκας, διαβαίνοντες ἐς Ε-
πιδαιρον, ἐδίδοσάν τε καὶ ἐλάμβανον παρ'
ἄλλήλων οἱ Αἰγινῆται, τότε δὲ^e ἀπὸ τύ-
του, νῆσός τε πηξάμενοι, καὶ ἀγνωμοσύνη χρη-

^c οὐ εἰς Αθήνας est in MS. ^d ἔφερε καρπὸν, γ. ^e τὸ δέ.

σάμενοι, ἀπέσησαν ἀπὸ τῶν Επιδαιρίων
ἄτε δὴ ἔόντες διάφοροι, ἐδηλέοντο αὐτούς.
ῶσε δὴ Ναλασοχράτορες ἔόντες, καὶ δὴ καὶ
τὰ ἀγάλματα ταῦτα τῆς τε Δαμίνης καὶ
τῆς Αὔξησίνης ὑπαρέονται αὐτέων. καὶ
σφεα ἐκομίσαντο ^α καὶ ἰδρύσαντο τῆς σφετέ-
ρης χώρης ἐσ τὴν μεσόγαιαν, τῇ Οἴη· μὲν
ἔσι θύνομα, σάδια δὲ μάλιστά κη ἀπὸ τῆς
πόλιος ὡς εἴκοσι ^β ἀπέχει. ἰδρυσάμενοι δὲ
ἐν τότῳ τῷ χώρῳ, Νυσίσι τέ σφεα καὶ
χοροῖσι γυναικηίοισι χερτόμοισι ἴλασκοντο,
χορτυῶν ἀποδεικνύμενων ἐκατέρῃ τῶν δαι-
μόνων δέκα ἄνδρῶν. κακῶς δὲ ἥγορευον οἱ
χοροὶ ἄνδρες μὲν θδένα, τὰς δὲ ἐπιχωρίας
γυναικας. ἔσαν δὲ καὶ τοῖσι Επιδαιρίοισι
αἱ τοιαῦται ἴροργιαι ^γ. εἰσὶ δέ σφι καὶ ἄρ-
ρητοι ἴροργιαι ^γ.

πδ'. Κλεφθέντων δὲ τῶνδε τῶν ἀγαλ-
μάτων, οἱ Επιδαιρίοι τοῖσι Αθηναίοισι τὰ
ξυνέθεντο, ὃκ ἐπετέλεον. πέμφαντες δὲ οἱ
Αθηναῖοι ἐμήνυον τοῖσι Επιδαιρίοισι. οἱ δὲ

^α ἐκομίσαντο τε γ. ^β ισ εἴκοσι. ^γ ιροργίαι bis.

ab Epidauriis desciverunt: et jam potentiores vastabant eos, quippe maris imperio potiti, tum quoque simulacra ista Damiae et Auxesiae surripuerunt: eaque asportata, in regionis suae mediterraneo loco statuerunt, cui nomen est Oeae, vigineti ferme procul ab urbe stadiis. Hoc in loco illis erectis supplicabant sacrificiis atque jocabundis choris mulierum, denis viris utrique daemonium assignatis, qui choris praecessent. Chori autem neminem virum jocis lacessebant, sed indigenas feminas: quae ceremoniae apud ipsos quoque Epidaurios fuerant.

84. Sunt illis etiam arcana sacra. Surreptis statuis, Epidaurii quod fuerant pacati Atheniensibus non solvebant: cuius rei quum a nunciis Atheniensium admonerentur, reddidere rationem cur injurii non

essent: se enim quamdiu apud se statuas habuissent, quod conventum erat exsolvisse, eisdem jam viduatos jure non debere exsolvere, sed Aeginetas, qui illas haberent; a quibus id exigi jubebant. **Hoc** responso accepto, ad eas repetendas Aeginam Athenienses misere. Aeginetae negare quicquam negotii esse sibi cum Atheniensibus.

85. Athenienses igitur ajunt, post repetitionem illam, triremi una huc navigavisse cives illos, qui ab republica missi Aeginam quum venerunt, simulacra illa, tanquam e suis lignis facta, conati sint suis sedibus emoliri ut asportarent: quumque eo pacto auferre nequirent, circumdati funibus trahere tentasse. Sed dum trahunt, tonitrum et cum tonitru terrae motum extitisse: eaque de re illos remiges qui trahebant simulacra, in amentiam

ἀπέφανον λόγῳ ὡς ὃς ἀδικοῖεν. δοσον μὲν γὰρ χρόνον εἶχον τὰ ἀγάλματα ἐν τῇ χώρῃ, ἐπιτελέειν τὰ συνέθεντο. ἐπεὶ δὲ ἐσερῆσθαι αὐτέων, ὃ δίκαιον εἴναι ἀποφέρειν ἔτι, ἀλλὰ τὸς ἔχοντος αὐτὰ Αἰγυπτίας πρήστασθαι ἐκέλευν. πρὸς ταῦτα Αθηναῖοι, ἐς Αἴγυπτον πέμψαντες, ἀπαίτεον τὰ ἀγάλματα· οἱ δὲ Αἰγυπτῖοι ἔφασαν σφίσι τε καὶ Αθηναίοισι εἴναι ὃδεν πρῆγμα.

πέ'. Αθηναῖοι μέν νυν λέγουσι, μετὰ τὴν ἀπαίτησιν ἀποσαλῆναι τριήρει μῆτ τῶν ἀσῶν τούτων, οἱ ἀποπεμφθέντες ἀπὸ τῶν κοινῶν, καὶ ἀπικόμενοι ἐς Αἴγυπτον τὰ ἀγάλματα ταῦτα, ὡς σφετέρων ξύλων ἐόντα, ἐπειρῶντο ^α ἐκ τῶν βάθρων ἐξανασπᾶν, ἵνα σφεα ἀνακομίσωνται· ὃ δυναμένους δὲ τούτω τῷ τρόπῳ αὐτέων κρατῆσαι, περβαλόντας χοινία ἐλκειν τὰ ἀγάλματα. καὶ σφι ἐλκύσαι, βροντήν τε, καὶ ἄμα τῇ βροντῇ σεισμὸν ἐπιγενέσθαι· τὸς δὲ τριηρίτας τὸς ἐλκοντας, ὑπὸ τουτέων ἀλλο-

^α Με. πῆρεν.

φρονῆσαι· παθόντας δὲ τότε, κτείνειν ἀλλήλων ἄτε πόλεμον· ἐσ δὲ ἐκ πάντων ἦν λειφθέντα, ἀνακομισθῆναι αὐτὸν ἐσ Φάληρον.

πεντατέτατη. Αθηναῖοι μὲν ὅτῳ εἰ λέγεται γενέσθαι· Αἰγινῆται δὲ, οὐ νηὶ μῆτραί πικέσθαι Αθηναῖς, (μίην μὲν γὰρ, καὶ ὀλίγῳ πλεῦνας μῆτρας, καὶ εἴ σφι μὴ ἔτυχον ἐθέσαι νέες, ἀπαμύνεσθαι ἀντιεπετέρως) ἀλλὰ πολλῆσι νηυσὶ ἐπιπλέειν σφι ἐπὶ τὴν χώρην· αὐτοὶ δέ σφι εἶχαν, καὶ ὁ ναυμαχῆσαι. ὃν ἔχεται δὲ τότε διασημῆναι ἀτρεκέως, οὔτε εἰ ἔστοις συγγινωσκόμενοι εἴναι τῇ ναυμαχίᾳ, κατὰ τότε εἶχαν, ὃτε εἰ βυλόμενοι ποιῆσαι οἷον τι καὶ ἐποίησαν. Αθηναῖς μέν νυν, ἐπεί τέ σφι ψδεῖς ἐσ μάχην κατίσαλο, ἀποβάντας ἀπὸ τῶν νεῶν, τραπέσθαι πρὸς τὰ ἀγάλματα· ὃ δυναμένους δὲ ἀνασπάσαι ἐκ τῶν βάθρων αὐτὰ, ὃτω δὴ περβαλλομένος χοινία, ἔλκειν, ἐσ οὐ ἐλκόμενα τὰ ἀγάλματα ἀμφότερα τῷ τούτῳ

^c μίν τον ὅτῳ.

esse conversos: et ex hoc morbo sese tanquam hostes mutuo trucidasse, donec unus ex omnibus relictus est, qui ad Phalerum se recepit.

86. Athenienses quidem ita rem gestam esse memorant: Aeginetae vero non illos una navi venisse, (facile etim se unam navim, atque etiam paulo plures unâ, etiam si sibi nullae fuissent naves, suisce propulsaturos) sed multis navibus in ipsorum terram invasisse, se vero cessisse, nec pugna navalii contendisse. Qui tamen planum facere nequeunt, an quia impares se esse ad pugnam navalem agnoscerent, cesserint; an volentes facere quod etiam fecerunt. Athenienses certe, quod nulli propugnatores obstante, egressos e navibus ad simulacra se convertisse: et quum ea e suis basibus amoliti nequirent, circumdati testibus trahere ita conatos, donec illic ambo simulacra, dum traherentur, fecere rem

eandem ; sed apud me fide carentem, ali-
eui forsan alteri credibilem. ajunt enim
illa procubuisse sibi in genua, atque ex eo
tempore semper in hoc gestu permanisi-
se. Et haec quidem Athenienses fecisse:
Se vero, quod audirent sibi bellum ab A-
theniensibus illatum iri, praeparasse Ar-
givos ; et quum Athenienses in Aeginam
exscendissent, Argivos illis adfuisse auxi-
lio, eosque, quum latuissent hostem in
trajiciendo ex Epidauro in insulam, in A-
thenienses, qui nihil praescisset, a navi-
bus disclusos irruisse : et interea tonitrum
ipsis terraeque motum extitisse.

87. Haec ab Argivis Aeginetisque
commemorantur. Athenienses quoque
confitentur unum omnino e suis incolu-
mem in Atticam revertisse, quem tamen
Argivi ajunt superstitem fuisse ipsis Atti-
cum exercitum profligantibus ; Atheni-
enses autem daemonio : nihilo secius ne-

παῖσαι· ἐμοὶ μὲν δὲ πιστὰ λέγαντες, ἄλλῳ
δέ τεω. ἐσγόνατα γάρ σφι αὐτὰ πεσέειν;
καὶ τὸν ἀπὸ τέττα χρόνον διατελέειν οὗτο
ἔχοντα. Αθηναίς μὲν δὴ ταῦτα ποιέειν.
σφέας δὲ Αἰγινῆται λέγυσι πυθομένας τὰς
Αθηναίς, ὡς μέλλοιεν ἐπὶ σφεας σφατεύ-
εσθαι, ἐτοίμας Αργείας ποιέεσθαι· τύς τε
δὴ Αθηναίς ἀποβεβανταί εἰς τὴν Αἰγιναί-
ην^a, καὶ ἥκειν^b βοηθέοντάς σφι τὰς Αργεί-
ας, καὶ λαθεῖν τε ἐξ Επιδαύρου διαβάντας
εἰς τὴν νῆσον, καὶ δὲ προακηκοσι τοῖσι Αθη-
ναίοισι ἐπιπεσέειν ὑποταμομένας τὸ ἀπὸ
τῶν νεῶν· ἅμα τε ἐν τέττω τὴν βρούλην τε
γενέονται καὶ τὸν σεισμὸν αὐτοῖσι.

πζ. Δέγεισι μὲν νυν ὑπὸ Αργείων τε
καὶ Αἰγινητέων ταῦτα· ὅμολογέεσθαι δὲ καὶ ὑπὸ^c
Αθηναίων ἔνα μῆνον τὸν ἀποσωθέντα αὐ-
τέων εἰς τὴν Αττικὴν γενέονται. πλὴν Αρ-
γεῖοι μὲν λέγυσι, αὐτέων τὸ Αττικὸν σφα-
τόπεδον διαφθειράντων, τὸν ἔνα τέττον πε-
ριγενέονται· Αθηναῖοι δὲ, τῷ δαιμονίῳ. πε-

^a Αἰγινην. ^b παρῆνται. ^c τυτίων.

ρηγενέσθαι μέντοι ψόδε τῶτον τὸν ἔνα, ἀλλ' ἀπολέσθαι τρόπῳ τοιῷδε. κομιδεῖς ἄρα^d ἐς τὰς Αθήνας, ἀπήγειλε τὸ πάθος· πυ-
θομένας δὲ τὰς γυναικας τῶν ἐπ' Αἴγιναν
σφρατευσαμένων ἀνδρῶν, δεινόν τι ποιησα-
μένας κεῖνον μοῦνον ἐξ ἀπάντων σωθῆναι,
πέριξ τὸν ἀνθρωπὸν τῦτον λαβούσας, καὶ
κεντεύσας τῇσι περόνησι τῶν ἴματίων, εἰ-
ρωτᾶν ἐκάσην αὐτέων ὥκχ^e εἴη ὁ ἐωϋτῆς
ἀνήρ. καὶ τῦτον μὲν οὕτω διαφθαρῆναι. Α-
θηναίοισι δὲ ἔτι τῷ πάθεος δεινότερόν τι δό-
ξαι εἶναι τὸ τῶν γυναικῶν ἔργον· ἀλλω
μὲν δὴ ψήχειν ὅτεω ζημιώσουσι τὰς γυ-
ναικας, τὴν δὲ ἐοδῆτα μετέβαλον αὐτέων
ἐς τὴν Ιάδα. ἐφόρεον γάρ δὴ προτῷ αἱ τῶν
Αθηναίων γυναικες ἐοδῆτα Δωρίδα, τῇ
Κορινθίων παραπλησιωτάτην· μετέβαλον
ῷδε ἐς τὸν λίνεον κιθῶνα, οἵα δὴ περόνησι
μὴ χρέωνται.

πτ'. Εσι δὲ, ἀληθεῖ λόγῳ χρεωμένα-
σι, ψήκας αὐτῇ ἡ ἐοδῆς τοπαλαιὸν, ἀλλα

* γαρ. * δη.

hunc quidem incolumem mansisse, sed perisse, hunc in modum: Quum Athenas se recepisset, clademque renunciasset, uxores eorum qui adversus Aeginam militatum profecti fuerant, indigne feren-tes unum istum ex omnibus esse reducem, circumfusas hominem prehendisse, ac fibulis vestimentorum pupugisse, percon-tantes singulas ubi suus vir esset, atque hoc modo hunc fuisse confectum. Idque factum mulierum visum esse Atheniensibus ipsa clade tristius. in quas quum alia ratione animadvertere non possent, vestem illarum in Ionicam mutaverunt. nam ante Doricam vestem gerebant Atheniensium feminae, simillimam Corinthiae: eam itaque mutaverunt in lineam, ne fibulis uterentur.

88. Quanquam si ex vero sermoci-nemur, non Ionica haec olim vestis fuit, sed Carica: quoniam omnis prisca vestis

feminarum Graecanica eadem erat, quam nunc Doricam appellamus. Argivos quod attinet, et Aeginetas, insuper adhuc id etiam fecisse, ut pro lege haberetur apud illorum utrosque, fibulas facere fesquialteras, quam erat mensura quae tunc obtinebat, et has praesertim ab feminis in eorum numinum templis consecrari: Atticum vero neque aliud quicquam ad templum offerre, ne urceum quidem, sed lege juberi ex ollis gentilibus in posterum ibidem potare. Eoque contentionis processere Argivorum atque Aeginetarum mulieres cum Atticis, ut ad meam usque aetatem fibulas gestaverint quam antea grandiores.

89. Inimicitiae principium ab Atheniensibus in Aeginetas ortum, hoc prout commemoratum est, extitit. Cujus rei circa statuas gestae memoriam retinentes, libenter Thebanorum rogatu auxilium tulere Boeotis Aeginetae. Qui quum ma-

Κάτειρα· ἐπεὶ δὲ τὸν Ἑλληνικὸν ἀδήστη πᾶσαν
ἀρχαίνη τῶν γυναικῶν, ηὔτὴ δὲ τὴν νῦν
Δωρίδα καλέσμεν. τοῖσι δὲ Αργείοισι καὶ τοῖ-
σι Αἰγινῆτησι, καὶ πρὸς ταῦτα ἔτι τόδε πολ-
ῆσαι νόμου εἶναι παρά σφι ἐκατέροισι, τὰς
περόνας ἡμοιλίας ποιέασαι τῷ τότε κατε-
σεῶτος μέτρῳ, καὶ ἐστὶ τὸ ἴρὸν τῶν θεῶν τα-
τέων περόνας μάλιστα ἀνατιθέναι τὰς γυ-
ναικας· Ατῆκὸν δὲ μήτε τι ἄλλο προσφέ-
ρειν πρὸς τὸ ἴρὸν, μήτε κέραμον, ἀλλ' ἐκ
χυτρίδων ἐπιχωριέων ^ε νόμου τολοιπὸν αὐ-
τόθι εἶναι πίνειν. Αργείων μέν νυν καὶ Αἰ-
γινῆτέων αἱ γυναικες ἐκ τε τάσκων κατ' ἔριν
τῶν Αθηναίων, περόνας ἔτι καὶ ἐστὶ ἐμὲ ἐφό-
ρεον μέζονας ηὔ προτῷ.

πθ'. Τῆς δὲ ἐχθρῆς τῆς πρὸς Αἰ-
γινῆτας ἐξ Αθηναίων γενομένης ^ε αρχὴ
κατὰ τὰ εἴρηται ἐγένετο· τότε δὴ Θησαί-
ων ἐπικαλεομένων προθύμως τῶν περὶ τὰ
ἄγαλματα γενομένων ἀναμιμησκόμενοι οἱ
Αἰγινῆται ἐβοήθεον τῶισι Βοιωτοῖσι. Αἰγι-
^ε ιπιχωρίων. ^ε Λιγινῆτας Αθηναίοις γενομένης.

μῆται δὴ ἐδίουν τῆς Αἰγικῆς τὰ παραθα-
λάσσια· καὶ Αἴγικαίοις ὅρμεωμέναις ἐπ’
Αἴγικήτας σρατεύεσθαι, ἥλθε μαντήιον ἐξ
Δελφῶν, ἐπιχόντας ἀπὸ τῆς Αἴγικητέων
ἀδικίας τριήκοντα ἔτεα, τῷ ἐνὶ καὶ τριήκο-
στῷ, Αἰακῷ τέμενος ἀποδέξαντας, ἀρχε-
σθαι τῆς πρὸς Αἴγικήτας πολέμῳ· καὶ σφι
χωρίσειν τὰ βάλονται. ἦν δὲ αὐτίκα ἐπι-
σρατεύωνται, πολλὰ μέν σφεας ἐν τῷ με-
ταξὺ τῆς χρόνις πείσεσθαι, πολλὰ δὲ καὶ
σποιήσειν· τέλος μέντοι κατασρέψασθαι,
ταῦτα ὡς ἀπενερχθέντα ἱκεσται· οἱ Αἴγι-
καῖοι, τῷ μὲν Αἰακῷ τέμενος ἀπεδέξαντα
τῦτο τὸ νῦν ἐπὶ τῆς ἀγορῆς ἴδρυται· τρι-
ήκοντα δὲ ἔτεα οὐκ ἀνέχοντο, ἀκόστιες ὁ-
κως χρεών εἴη ἐπιχεῖν πεπονθότας ὑπ’
Αἴγικητέων ἀνάρτια.

Λ' Εσ τιμωρίην δὲ παρασκευαζομένοισι
αὐτοῖσι, ἐκ Λακεδαιμονίων πρῆγμα ἐγε-
ρόμενον, ἐμπόδιον ἐγένετο. πυθόμενοι γάρ
Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐκ τῶν Αλχμαλωνιδέων

* αἰκίν. θαύμασσα.

ritima Atticae vastarent, Atheniensesque adversus Aeginetas expeditionem inirent, advenit e Delphis oraculum, ut ab Aeginetis laedendis triginta annos abstinerent; tricesimo anno, quum fanum Aeaco dicassent, bellum cum Aeginetis inchoarent, ad votum eis re successura. Sin bellum continuo inferrent, fore ut interea multa ipsi detrimenta acciperent, sed et multa inferrent; sed ad extremum subigerent. Hoc oraculum ad se Athenienses allatum ubi audiere, Aeaco quidem fanum dicaverunt, id quod nunc in foro extructum visitur, sed triginta annos non abstinuerunt, quod videlicet audissent fieri debeare ut multa paterentur indigna ab Aeginetis, si bello abstinerent.

90. His tamen ad ulciscendum se parantibus, Lacedaemonium factum extitit impedimento. Siquidem Lacedaemonii, auditio commento Alcmaeonidarum erga

Pythiam, et quae egisset Pythia in ipsos atque Pisistratidas, duplarem se jacturam fecisse animadvertebant: quod et suos hospites e patria ejecissent, et nulla sibi ex hoc facto gratia ab Atheniensibus haberetur. Praeterea oraculis urgebantur, denunciantibus multa ipsis et atrocia ex Atheniensibus futura, quorum antehac ignari fuissent, tunc autem Cleomene Spartam ferente didicerant. Etenim Cleomenes potitus est ex arce Atheniensium oraculis quae a Pisistratidis prius possessa, ab iisdem expulsis relicta fuerant in templo, et relicta Cleomenes sumperferat.

91. Ea Lacedaemonii oracula ubi per Cleomenem accepere, et videbant Atheniesc augescentes, nec ad ipsis obtemperandum ullo modo esse animatos: praeterea animadvertentes genus Atticum quod sub tyrannide mansurum esset in-

ἐς τὴν Πυθίην μεμπρχανημένα, καὶ τὰ ἐξ
τῆς Πυθίης ἐπὶ σφέας τε καὶ τὸς Πεισιρα-
τίδας, συμφορὴν ἐποιεῦντο διπλῆν, ὅτι τε ἄν-
δρας ξείνιας σφι ἐόντας ἐξεληλάκεσαν ἐκ τῆς
ἐκείνων, καὶ ὅτι ταῦτα ποιήσασι χάρις οὐ-
δεμίη ἐφαίνετο πρὸς τῶν Αθηναίων. ἔτι τε
πρὸς τύτοισι ἐνῆγόν σφεας οἱ χρηστοὶ, λέ-
γοντες πολλά τε καὶ ἀνάρσια ἐσεσθαι αὐτῶις
ἐξ Αθηναίων, τῶν πρότερον μὲν ἐσαν ἀδα-
έες, τότε δὲ, Κλεομένεος κομίσαντος ἐς
Σπάρτην, ἐξέμαθον. ἐκίνσατο δὲ ὁ Κλεο-
μένης ἐκ τῆς Αθηναίων ἀκροπόλιος τοὺς
χρηστοὺς, τοὺς ἐκέκτηντο πρότερον μὲν οἱ
Πεισιρατίδαι, ἐξελαυνόμενοι δὲ ἐλίπον ἐν
τῷ ἴρῳ· καταλειφθέντας δὲ ὁ Κλεομένης
ἀνέλαβε.

Λα'. Τότε δὲ ὡς ἀνέλαβον οἱ Δακε-
δαιμόνιοι τὸς χρηστοὺς, καὶ τοὺς Αθηναίους
ἐώρων αὐξομένας, καὶ γδαμῶς ἐτοίμας ἐόντας
πείθεσθαι σφι, νόω λαβόντες ὡς ἐλεύθεροι
μὲν ἦσαν τὸ γένος τὸ Αττικὸν, ἵσταρροπον τῷ

^c ἐκτηνό.

ἔωὕτῶν γίνοιο^d, κατεχόμενον δὲ ὑπὸ τυ-
ραννίδος, αὐτοῖς, καὶ πειθαρχέεσθαι ἐτοῖ-
μον· μαθόντες δὲ τούτεων^e ἔκαστα, μετε-
πέμποντο· Ιππίην τὸν Πεισισράτου ἀπὸ^f
Σγυείς τῷ ἐν Ἐλλησπόντῳ, ἐς ὃ κατα-
φεύγοσι οἱ Πεισισρατίδαι. ἐπεὶ τε δέ σφι
‘Ιππίης καλεόμενος ἦκε, μεταπεμψάμενοι
καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων ἀγγέλους, ἐλε-
γόν σφι Σπαρτιῆται τάδε, ‘Ανδρες σύμ-
• μαχοι, συγγινώσκομεν αὐτοῖσι ημῖν οὐ
• ποιήσασι ὄρθως. ἐπαρθέντες γὰρ κιβδή-
• λοισι μανῆσι, ἀνδρας ξείνους ἔοντας η-
• μῖν ταμάλισα, καὶ ἀναδεκομένους ὑποχε-
• φίας παρέξειν τὰς Αθίνας, τούτους ἐκ
• τῆς πατρίδος ἐξηλάσαμεν, καὶ ἐπείλα πα-
• ήσαντες ταῦτα, δήμῳ ἀχαρίσω παρεδώ-
• καμεν τὴν πόλιν· ὃς ἐπεὶ τε δι’ ημέας
• ἐλευθερωθεὶς ἀνέκυψε, ημέας μὲν καὶ τὸν
• βασιλῆα ημέων περιῆρίσας ἐξέβαλε, δό-
• ξαν δὲ Φύσας αὐξάνειται· ὥστε ἐκμεμα-
• θήκασι μάλισα μὲν οἱ περίοικοι αὐτέων

^d ιωὕτων ἀν γίνοιο. ^e μαθόντες τοισιν.

firmum, et parendo promptum, nunc par-
ta libertate vel suo par exstirum: haec
singula considerantes, arcessiverunt Hip-
piam Pisistrati a Sigeo Hellesponti, quo
Pisistratidae confugerant. Postquam Hip-
pias arcessitus adfuit, accitls etiam aliorum
sociorum nunciis, ita Spartiatae apud eos
verba fecere, ‘Agnoscimus, viri socii, nos
‘haud recte egisse, qui ementitis ora-
‘culis inducti, viros qui erant nostri in
‘primis hospites, qui que receperant pree-
‘bere nobis Athenas obnoxias, illos e-
‘patria ejecimus, et post id peractum in-
‘grato populo urbem tradidimus: qui
‘posteaquam per nos liberatus caput e-
‘rexit, nos pariter ac regem nostrum per
‘dedecus ejecit; inflatusque superbe, fa-
‘mam auget, ut praecipue quidem Boe-
‘oti illorum finitimi atque Chalcidenses
‘didicerunt, fortassis et aliis quis, si pec-

‘ caverit, idem discet. Quare, quoniam in
 ‘ illis agendis peccavimus, nunc dabimus
 ‘ operam ut illuc eentes una vobiscum,
 ‘ illos puniamus. Hac enim de cauffa et
 ‘ Hippiam et vos e sua quosque urbe ar-
 ‘ cessivimus, ut publico consensu et com-
 ‘ muni exercitu introducentes hunc A-
 ‘ thenas, reddamus quae abstulimus.’

92. Haec Spartiatae. Quae cum alii
 plerique socii non probarent, attamen si-
 lentium tenerent, Corinthius Sosicles ita
 loquutus est: ‘ Certe quo tempore et hoc
 ‘ coelum infra terram, ac terra sublimis
 ‘ supra coelum erit, hominesque domici-
 ‘ lium in mari habebunt, et pisces, quod
 ‘ antea homines; quando vos, Lacedae-
 ‘ monii, rebus publicis eversis, tyrannides
 ‘ in urbes introducere conabimini. qui-
 ‘ bus nihil est in rebus humanis neque in-
 ‘ justius, neque magis pollutum caedibus.

• Βοιωτοὶ καὶ Χαλκιδέες, τάχα δέ τις καὶ ἄλλοι
 • λός ἐκμαθήσεται αἱμαρτών. ἐπεὶ δὲ ἔχεινα
 • ποιόσαις ἡμάρτομεν, νῦν πειρησόμεθά
 • σφεας ἀμα ὑμῖν ἀπίκομενοι τίσασθαι.
 • αὐτῷ γάρ δὴ τῷδε εἶνεκε τόνδε τε Ἰπ-
 • πίην μετεπεμβάμεθα καὶ ὑμέας ἀπὸ τῶν
 • πολιών, ἵνα κοινῷ τε λόγῳ καὶ κοινῷ σό-
 • λῷ ἐσαγαγόντες αὐτὸν ἐσ τὰς Αθήνας, α-
 • ποδῶμεν τὰ καὶ ἀπειλόμεθα².

46'. Οἱ μὲν ταῦτα ἔλεγον· τῶν δὲ συμ-
 μάχων τὸ πλῆθος όχι ἐνεδέχετο τὰς λό-
 γις· οἱ μέν νυν ἄλλοι ἥσυχοι πήγον· Κο-
 φίνθιος δὲ Σωσικλέντης³ ἔλεξε τάδε, « Η δὴ
 • ὅτε ὁ ὥρανὸς ἔσαι ἐνερθε τῆς γῆς, καὶ ἦ-
 • γῆ μετέωρος ὑπὲρ τῷ ὥρανῷ, καὶ οἱ ἄν-
 • θρωποι νομὸν ἐν Ναλάσῃ ἔξεσι, καὶ οἱ
 • ἴχθύες τὸν πρότερον ἀνθρωποι, ὅτε γε ὁ-
 • μεῖς⁴ ὡς Λακεδαιμόνοι ἰσοχρατίας κατα-
 • λύοντες, τυραννίδας ἐσ τὰς πόλιας κατα-
 • γειν παρασκευάζεσθε· τῷ ὥτε ἀδικώτε-
 • ρον ὕδεν ἔσι καὶ ἀνθρώπους, ὥτε μαιφο-

² τὰ ἀπειλόμεθα. ³ MS. habet continue Σωκλέντης. ⁴ ὅτε ὑμεῖς.

• νώτερον. εἰ γάρ δὴ τἜτό γε δοκέοι ὑμῖν εἴ-
 • ναι χρησὸν, ὥστε τυραννεύεσθαι τὰς πό-
 • λιας, αὐτοὶ πρῶτοι τύραννον καλασησά-
 • μενοι παρὰ σφίσι αὐτοῖσι, οὕτω καὶ τοῖσι
 • ἄλλοισι δίζεσθε καλισάναι· νῦν δὲ, αὐτοὶ
 • ἀπειροὶ ἔοντες τυράννων, καὶ Φυλάσσοντες
 • δεινότατα τοῦτο· ἐν τῇ Σπάρῃ μὴ γενέ-
 • σθαι, παραχρᾶσθε ἐς τοὺς συμμάχους.
 • εἰ δὲ αὐτῷ ἐμπειροὶ ἔατε, καλάπερ ἡμεῖς,
 • εἴχετε ἀν περὶ αὐτῷ γνώμας ἀμείνονας
 • συμβάλλεσθαι ἡπερ νῦν. Κορινθίοισι γάρ
 • ἦν πόλιος καλάσασις τοιήδε. ἦν ὁλγυάρ-
 • χίη, καὶ ἔτοι Βακχιάδαι καλέόμενοι ἔνε-
 • μον τὴν πόλιν· ἐδίδοσαν δὲ καὶ ἱγοῦντο ἐξ
 • ἀλλήλων. Αμφίονι δὲ ἔόρτι τυλέων τῶν
 • ἀνδρῶν, γίνεται θυγάτηρ χωλή· θνομα
 • δέ οἱ ἦν Λάβδα. ταύτην, Βακχιαδέων
 • γάρ ὃδεῖς ἡθελε γῆμαι, ἵχει Ήλίων ὁ
 • Εχεκράτεος· δήμος μὲν ἐκ Πέτρης ἐών,
 • ἀτὰρ τὰ ἀνέκαθεν Λαπίθης τε καὶ Καντ-
 • δης. ἐκ δέ οἱ ταύτης τῆς γυναικὸς, οὐδὲ

Quod si bonum vobis videtur civitates
 subesse tyrannidi, ipsi vobis primi tyran-
 num constituite, atque ita ut aliis con-
 stituatis operam date. At nunc ipsi ty-
 rannorum expertes, et ne id in Sparta
 contingat vehementissime carentes, hoc
 in socios studetis efficere: qui si essetis, ut
 nos sumus, experti, meliorem quam nunc
 facitis, de hac re sententiam conferre
 possetis. Nam iste apud Corinthios civi-
 tatis status fuit. Erat paucorum regimen:
 et ii qui Bacchiadae vocabantur, urbem
 gubernabant; ultro citroque inter eos
 matrimonia contrahebantur. Horum u-
 ni nomine Amphioni nata est filia clau-
 da, cui nomen erat Labda: quam quo-
 niam nemo Bacchiadarum ducere vole-
 bat, duxit Eetion Echecratis filius, e
 Petra quidem populo, sed ab prima ori-
 gine Lapitha ac Caenides. Qui quum
 neque ex hac muliere, neque ex alia tol-

• Ieret liberos, prosector est Delphos ad
 • consulendum de prole. eum introeun-
 • tem statim Pythia his versibus compel-
 • latavit,

• Eetion, te nemo (hieet sis tantus) honorat.

• Conceptum pariet saxum grave Labda, monachos

• Quod cadet in cives, emendabitque Corinthum.

• Hoc oraculum Eetioni redditum, enun-
 • ciatur casu Bacchiadis, quibus prius de-
 • Corintho editum oraculum erat obseu-
 • rum et ignotum, eodem respiciens, quo
 • etiam istud Eetionis et in haece verba,
 • Concipit in petris aquila, eaixura leonem
 • Robustum, saevum, genua et qui multa resolvet.
 • Haec bene nunc animis versate Corinthia proles,
 • Quae colis ad palchram Pirenum, aliamque Corin-
 • thum.

• Id quidem antea Bacchiadis datum non
 • erat intellectum; tunc autem Eetioni da-
 • tum quum perceperissent, statim etiam i-
 • stud prius intellexerunt, quippe conci-
 • nens oraculo Eetionis. Hoc quum an-

• ἐξ ἄλλης, παῖδες ἐγένοντο· ἐξάλη ὥν ἐστι
 • Δελφὸς περὶ γόνων· ἐστίντια δὲ αὐτὸν, ἵνα
 • θέως ή Πινθίη προσαγορεύει τοῖσιδε ταῖστ
 • ἐπεστι,

• Ηετίων, όποιος εἰτε πολυτελος εἴρηται.

• Λάεδα κύει, τέξει δὲ ὀλοιτροχον· ἐν δὲ περιττοῖς
 • Αιδράσι μυράρχοισι, δικαιώσει δὲ Κόρινθον.

• ταῦτα χρηστέντια τῷ Ηετίωνι, ἐξαγαγεῖ
 • γέλλεται καστορίας τοῖσι Βακχιάδησι, τοῖσι
 • τὸ μὲν πρότερον γενόμενα χρηστήριαν· εἴσοδος
 • Κόρινθον ἦν ἀστηρον, Φέρον τε ἐστι τῶντο
 • καὶ τὸ τῆς Ηετίωνος, καὶ λέγον ὡδε,

• Λιετός ἐν πέτρησι κύει. τέξει δὲ λέοντα

• Καρύπερον, ωμησήν· πολλῶν δὲ πότε γένεσις λύσεις

• Ταῦτα γυναῖκας φράζεατε Καρύθιοι, οἵ περ καλῶν.

• Πειρίηντος οἰκεῖτε καὶ ὁφρυόντα Κόρινθον.

• τῦτο μὲν δὴ τοῖσι Βακχιάδησι πρότερον
 • γενόμενον, ἦν ἀτέκμαρτον· τότε δὲ τῷ
 • Ηετίωνι γενόμενον ὡς ἐπιύθοντο, αὐτίκα
 • καὶ τοπρότερον συνῆκαν, ἐὸν συνωδὸν τῷ
 • Ηετίωνος. συνέντεις δὲ καὶ τῦτο, εἴχοντεν

• ήσυχή, ἐθέλοντες τὸν μέλλοντα Ηετίων
 • γενέσθαι γόνου διαφθεῖραι. ὡς δ' ἔτεκε
 • ἡ γυνὴ, τάχιστα πέμπτοι σφέων αὐτέ-
 • ων δέκα ἐσ τὸν δῆμον ἐκ τῷ κατοίκητο
 • Ηετίων, ἀποκλειεύοντας τὸ παιδίον. ἀπι-
 • κόμενοι δὲ οὗτοι ἐσ τὴν Πέτρην, καὶ παρελ-
 • θόντες ἐσ τὴν αὐλὴν τῷ Ηετίωνος, αἴτε-
 • ον τὸ παιδίον· ἡ δὲ Λάβδα, εἰδὺς τε ύ-
 • δὲν τῶν εἶνεκα ἐκεῖνοι ἀπικοιλοῦ, καὶ δο-
 • κέσσα σφεας Φιλοφροσύνης τοῦ πατρὸς
 • εἶνεκα αὐτέειν, Φέργσα ἐνεχείρισε αὐτέ-
 • ων ἐνι. τῶισι δὲ ἄρα ἐβεβούλευτο κατ' ὁ-
 • δὸν, τὸν πρῶτον αὐτέων λαβόντα τὸ παι-
 • δίον προσθίσαι. ἐπεί τε ὃν ἐδώκε Φέργ-
 • σα ἡ Λάβδα, τὸν λαβόντα τῶν ἀνδρῶν
 • θείη τύχη προσεγέλασε τὸ παιδίον. καὶ
 • τὸν, Φραδέντα τοῦτο, οἰκτός τις ἴχει
 • ἀποκλεῖναι. καλοκλείρας δὲ παραδιδῷ τῷ
 • δευτέρῳ· ὁ δὲ, τῷ τρίτῳ. οὕτω δὴ διε-
 • ξῆλθε διὰ πάντων τῶν δέκα παραδιδόμε-
 • νον, ψόδενὸς βυλομένυς διεργάσασθαι. ἀπο-

madvertisserent, silentio suppressere, animo futurum Eetionis filium extinguendi. Et ut primum mulier enixa est, miserunt e suo numero decem viros ad puerulum, in quo habitabat Eetion, qui puerulum extinguerent. Isti, postquam ad Petram pervenire, et ad Eetionis atrium accessere, puerum petunt. Labda cur venissent ignara, paternaque amicitiae officio venisse eos rata, assert filium, et in unius eorum manum porrigit. erat autem inter viam illis constitutum, ut qui primus eorum puerulum cepisset, is humi illum allideret. Verum divina quædam fortuna puerulus ei viro cui a Labda traditus erat, arrisit. quam rem illi consideranti miseratio subiit ejus occidendi. Sic misertus alteri tradidit, et ille tertio, atque ita deinceps per manus traditus infans, per omnes decem transiit: ac nemine interimere volente, rursus

matri est redditus. Illi egressi atque ante januam stantes, alias alium incusabant castigabantque, sed primum praecipue, qui eum naectus ex convento non fecisset; donec interjecto temporis spatio placitum est, ut rursus introgessi omnes fierent participes caedis. Sed erat necesse ex Eetionis prole germinari Corinthio perniciem. nam Labda stans ad easdem fores, haec omnia exaudiebat: eoque metuens ne illi immutata voluntate acceptum rursus puerulum interimentarent, asportavit, et occuluit in eo, ubi minime cogitari poterat, nempe in mensura frumentaria: quum sciret, illos, si redirent ad investigandum, scrutaturos omnia: ut et contigit. nam introgessis et scrutantibus ubi non apparuit, visum est eis abeundum, atque iis a quibus missi essent, dicendum se cuncta quae illi mandassent perpetrasse: atque ita re-

δόντες ὥν ὅπιστω τῇ τεκούσῃ τὸ παιδίον,
 καὶ ἐξελθόντες ἔξω, ἐζεώτες ἐπὶ τῷν θυ-
 ρέων, ἀλλήλων ἀπτούτῳ, κατατίθομενοι·
 καὶ μάλιστα τῷ πρώτῳ λαβόντος, ὅτι οὐκ
 ἐποίησε κατὰ τὰ δερογμένα· ἐστὸ δῆ σφι
 χρόνος ἐγινομένης, ἐδοξεῖ αὖτις παρελθόντας
 πάντας τῷ Φόνῳ μετίχειν. ἐδει δὲ ἐκ τῷ
 Ηετίωνος γόνου Κορίνθῳ κακὰ ἀναβλα-
 τεῖν ή Λάβδα γὰρ πάντα ταῦτα ἤκει
 ἐζεώσα πρὸς αὐτῆσι τῆσι^a Νύρησι· δεί-
 τασα δὲ μή σφι μεταδόξη, καὶ τοδεύτερον
 λαβόντες τὸ παιδίον ἀποκλείνωσι, Φέρε-
 σα κατακρύψει^b ἐστὸ τὸ ἀφραγώτατόν οἱ
 ἐφράνειο εἶναι, ἐστὸ κυψέλην· ἐπειγμένη
 ὡς εἰ ὑποσρέψατες ἐστὸ γύναιον ἀπικνέ-
 αντο^c, πάντα ἐρευνήσειν μέλλοιεν. τὰ δὲ
 καὶ ἐγίνετο. ἐλθόστι δὲ καὶ ὁ διῆγμένος αὐ-
 τῶντος ὡς ὡκὺ ἐφράνειο, ἐδόκεε ἀπαλλάσ-
 σεσθαι, καὶ λέγεται πρὸς τὸν ἀποτέμναν-
 τας, ὡς πάντα ποιήσειν τὰ ἐκεῖνοι ἐνε-
 τείλωσι. οἱ μὲν δὴ ἀπελθόντες, ἐλεγον
^a πρὸς τὴν. ^b κατακρύψαι. ^c ἀπικνέαται. ^d ἀπαλλάσσειν γάρ καὶ.

ταῦτα. Ήετίων δὲ μείδη ταῦτα ὁ πάντας
 γνός ἀνέτο· καὶ οἱ διαφυγόντι τῷ τούτῳ τὸν
 κίνδυνον, ἀπὸ τῆς κυψέλης ἐπωνυμίην
 Κύψελος ὄνομα ἔτεθη. ἀνδρωθέντι δὲ καὶ
 μαντευομένῳ Κυψέλω ἐγένετο ἀμφιδέξιος
 οὐ χρηστήριον ἐν Δελφοῖσι, τῷ πίσυνος
 γενόμενος ἐπεχείρησέ τε καὶ ἔχει Κόρινθον.
 θον. ὁ δὲ χρησμὸς, ὅδε ἦν·

Ολβίος ὃς ἂντερ ὃς ἐμὸν δόμον ἐσκαλαβαίτε,
 Κύψελος Ηετίδης, βασιλεὺς κλεινοῦ Κορίνθου·
 Αὐτὸς, καὶ παῖδες, παῖδων γε μὲν ὑπέτι παῖδες.
 τὸ μὲν δὴ χρηστήριον τόπο τοῦτο ἦν. τυραννούσας δὲ ὁ Κύψελος, τοιότος δή τις ἀνὴρ ἐγένετο πολλάκις μὲν Κορινθίων ἀδίωξε, πολλοὺς δὲ χρημάτων ἀπεσερρυσε, πολλῶν δὲ ἔτι πλείσους τῆς ψυχῆς. ἀρξαντος δὲ τάττυ ἐπὶ τριήκοντα ἑταῖρα, καὶ διαπλεύσαντος τὸν βίον εὖ, διάδοχός οἱ τῆς τυραννίδος ὁ παῖς Περίανδρος γίνεται. ὁ τοίνυν Περίανδρος κατέρχας μὲν ἦν ἡπιώτερος τῷ πατρός ἐπειτε τε δὲ ὡμίλησε δι' ἀγγέλων Θρασυρούλῳ διὰ τις ἦν αὐτός. πολλαῖς. Ita exstat hic locus in MS.

versi dixerunt. Post haec Eetionis filio
crescenti impositum est nomen Cypselo,
ob periculum hoc quod devitaverat in
cypselia, vel mensura frumentaria. Ubi
autem in virilem adolevit aetatem, con-
sulenti oraculum Delphis, anceps red-
ditum, quo fretus Corinthum aggressus
occupavit. oraculum autem hoc erat,

Vir locuples nostras hic qui descendit ad aedes
Cypselus Eetides, clarae rex ille Corinthi,
Ipse, et eo nati, sed nulli deinde nepotes.

Et oraculum quidem hoc erat. Cypse-
lus vero tyrannide potitus, talis extitit,
ut Corinthiorum multos inseguutus sit,
multos pecunia, longe plurimos anima
privaverit. Cui, quum triginta regnasset
annos, bene vita defuneto successit in
tyrannide filius Periander, qui intra ini-
tia mitius agebat quam pater: sed ubi
per nuncios consuetudinem habuit cum

Thrasybulo Miletii tyranno, multo magis quam pater cruentus effectus est.
Misso enim legato, Thrasybulum interrogavit qua ratione ipse rebus tutius constitutis, civitatem pulcherrime gubernaret. Thrasybulus, eo qui a Periandro missus erat, extra oppidum educto, ingressus est arvum quoddam satum, et ut pa cum eo segetem interambulans, sciscitabatur et repetebat hominem de suo adventu e Corintho, detruncans identidem ut quamque videbat spicam supra alias extantem, donec segetem formosissimam atque profundissimam hunc in modum corruptit: praediumque illud pervagatus, nullo verbo reddito legatum remisit. Reversus Corinthum legatus, avido praeceptionis audiendae Periandro, negavit sibi quippiam respondisse Thrasybulum, et mirari quod se ad virum ve-

• τῷ Μιλήτῳ τυράννῳ, πολλῷ ἔτι ἐγένετο
 • νέος Κυψέλου μικρούτερος. πέμφας
 • γὰρ παρὰ Θρασύβουλον κῆρυκα, ἐπινοίη
 • θάνετο ὅντα ἀν τρόπον αὐτοφαλέσερον
 • κατασηδάμενος τῶν πρηγμάτων, καλλί^τ
 • λισα τὴν πόλιν ἐπιτροπεύοι. Θρασύβουλος
 • λος δὲ τὸν ἐλθόντα παρὰ τὴν Περιάνδρον
 • ἐξῆγε ἐξω τὴν ἀγέαν. ἐσθίτες δὲ ἐς ἄρχραν
 • ἐσπαρμένην, ἀμα τε διεζήσετε τὸ λήιον,
 • ἐπειρωτῶν τὸν καναποδίζων τὸν κῆρυκα
 • κατὰ τὴν ἀπὸ Κορίνθου ἀπίξιν καὶ ἐκό-
 • λλε αἰεὶ ὅκως τινὰ ἴδοι τῶν ἀσαχέων
 • ὑπερέχοντα· κολούων δέ, ἐρρίπτετε ἐς ὃ
 • τὴν ληίαν τὸ καλλιτόν τέ καὶ βαθύτατον
 • διέφθειρε τρόπῳ τοιότῳ. διεξελθὼν δὲ τὸ
 • χωρίον, καὶ ὑποθέμενος ἐπος οὐδὲν, ἀπό-
 • πέμπει τὸν κῆρυκα. νοσήσαντος δὲ τοῦ
 • κῆρυκος ἐς τὴν Κόρινθον, ἣν πρόθυμος παν-
 • θάνεαται τὴν ὑποθήκην δι Περιάνδρος. δι-
 • δὲ γένεν οἱ ἐφη Θρασύβουλον ὑποθέαται.
 • Νωμάζειν τε αὐτὴν, παρ' οἵον μη ἀν-
 * ὄπεινα τρόπον. ^τ τινὰς ἥδη. ^κ ὑπερέχοντες τὸν ἄλλον κολόναν.

• δρα ἀποπέμψειε, ὡς παραπλῆγά τε καὶ
 • τῶν ἐωὕτῶν συνάμορον ἀπηγέόμενος τά-
 • πέρ πρὸς Θρασύβλῳ ὅπώπεε. Περίαν-
 • δρος δὲ, συνιεῖς τὸ ποιηθὲν, καὶ νόῳ ἰχωρ
 • ὡς οἱ ὑπετίθεοι Θρασύβλος τοὺς ὑπει-
 • ρόχυς ^δ τῶν ἀσῶν Φονεύειν, ἐνθαῦτα δὴ
 • πᾶσαν κακότητα ἔξεφανε ἐσ τὸς πολυ-
 • ήτας. ὅσα γάρ Κύψελος ἀπέλιπε, κλεί-
 • νων τε καὶ διώκων Περίανδρός σφεα ἀπε-
 • τέλεσε· μῆδὲ ἡμέρῃ ἀπέδυσε πάσας τὰς
 • Καριθίων γυναικας, διὰ τὴν ἐωὕτῶν γυ-
 • ναικα Μέλισσαν. πέμψαντι γάρ οἱ ἐσ
 • Θεσπρωτὸς ἐπὶ Αχέροντα ποταμὸν ἀγ-
 • γέλυς ἐπὶ τὸ γενυομανῆιον παρακατα-
 • θήκης πέρι ξενικῆς, ότε σημανέειν ἐφη
 • ή Μέλισσα ἐπιφανεῖσα, οὔτε κατερέειν
 • ἐν τῷ κέεται χώρῳ ή παρακαταθήκη·
 • ἥγειν τε γάρ, καὶ εἶναι γυμνή· τῶν γάρ
 • οἱ συγκατέθαψε ίματίων ὄφελος εἶναι ό-
 • δὲν, οὐ κατακαυθέντων. μαρτύριον δέ οἱ
 • εἶναι ὡς ἀληθέα ταῦτα λέγει, ὅτι ἐπὶ

^{οὐ περόχυς.}

sanum Periander misisset, et sua ipsius de-
struentem: exponitque quae ex Thra-
sybulo vidisset. Periander id quod a
Thrasybulo actum erat intelligens, at-
que interpretans sibi ab illo praeceptum
ut eminentissimos quoque popularium
interimeret, tunc vero omnem in cives
malitiam exercuit, interficiendo ac per-
sequendo consummans id quod a Cy-
pselo fuerat omissum. Atque adeo die
uno universas mulieres Corinthias exuit,
propter Melissam uxorem suam. nam
quum ad Thesprotos ad flumen Ache-
rontem misisset nuncios sciscitatum ne-
cyomantium de hospitis deposito, Me-
lissa apparens negavit se indicaturam aut
dicturam ubinam depositum esset collo-
catum; algere enim se et nudam esse.
nihil enim sibi prodeesse vestes cum qui-
bus sepulta fuisset, utpote non concre-
matas. Cujus rei, quod vera loqueretur,

testimonio foret, quod Periander in fr̄
gidum furnum panes ingessisset. Haec
Periandro renunciata, ob illud argumen-
tum fidem fecere, quod ipse cum Melissa
jam cadavere coierat. Itaque statim post id
nuncium per praeponitum edixit, ut om-
nes Corinthiorum mulieres ad Junonis
templum prodirent. Eo, tanquam ad
festum, quam ornatissime poterant quum
fissent mulieres istae, positis clam satelli-
tibus, omnes sine discrimine, ingenuas
pariter et ancillas, exuit atque ad fove-
am comportatas vestes Melissam precan-
do cremavit. Haec ubi fecit, et nuncios
iterum eosdem misit, tunc ei Melissae
idolum exposuit ubinam depositum ho-
spitis collocaasset. Hujusmodi quidem
vobis, Lacedaemonii, est tyrannis, et ta-
le opus: coquie nos Corinthios cum
magna admiratio cepit, simulatque vidi-
mus vos arcessere Hippiam, tum vero

• Τυχρὸν τὸν ἵπνον Περιάνδρος τὸν ἄρτυο
 • ἐπέβαλε. ταῦτα δὲ ὡς ὅπιστος ἀπηγόλ-
 • Ζη τῷ Περιάνδρῳ, πικῆν γάρ οἱ ἦν τὸ
 • συμβόλαιον, ὃς νεκρῷ εἴσουσῃ Μελίσῃ
 • ἐμίγη, θέως δὴ μετὰ τὴν ἀγελίην, κή-
 • φυγμα ἐποίσατο, ἐς τὸ Ἡραῖον ἔξικου
 • πάσας τὰς Κορινθίαν γυναικας. αἵ μὲν
 • δὴ, ὡς ἐς ὄρτὴν ἥπαν κόσμῳ τῷ καλλίστῳ
 • χρεώμενας ὁ δὲ ὑποσήσας τὸν δορυφόρον
 • ρυσ, ἀπέδυσέ σφεας, πάσας ὄμοιῶς τὰς
 • τ' ἐλευθέρας καὶ τὰς ἀμφιπόλυς. συμφο-
 • ρίσας δὲ ἐς ὄρυγμα, Μελίσῃ ἐπευχόμενος
 • γος καλέκαιε. ταῦτα δέ οἱ ποιήσαντι, καὶ
 • τοδεύτερον πέμψαντι, ἔφραζε τὸ εἶδωλον
 • τὸ Μελίσης ἐς τὸν καλέθηκε χῶρον τῷ
 • ξείκου τὴν παρακαλαθήκην. τοιοῦτο μέν
 • ἦστι ὑμῖν ἡ τυραννίς ὁ Λακεδαιμόνιοι, καὶ
 • τοιῶτον ἔργον. ὑμέας δὲ τὸν ^f Κορινθίους
 • τότε αὐτίκα θωρύμα μέγα εἶχε, ὅτι
 • ὑμέας εἴδομεν μεταπειπομένας Ἰππίην
 • γῆν τε δὴ καὶ μεζόνας θωρύμαζομεν λέγον-

“πηρᾶ. ^f δὲ αὐτὸς τούς.

- τὰς ταῦτα ἐπιμαρτυρόμεθά τε ἐπικα-
- λεόμενοι ὑμῖν θεὸς τὸς Ἑλληνίους, μὴ
- κατισάναι τυραννίδας ἐσ τὰς πόλιας.
- ὃκων ἦν μὴ παύσησε, ἀλλὰ πειρήση-
- οἵ παρα τὸ δίκαιον κατέγοντες Ἰππί-
- ην, ἵσε ὑμῖν Κορινθίας γε ὁ συναενέοντας.

Λγύ. Σωτικλέης μὲν ἀπὸ Κορίνθου πρεσ-
βεύων ἔλεξε τάδε. Ἰππίνς δὲ αὐτὸν ἀμεί-
βειο, τὸς αὐτὸς ἐπικαλέσας θεοὺς κείνω,
ἢ μὲν Κορινθίας μάλιστα πάντων ἐπιποθή-
σειν Πεισισρατίδας, ὅταν σφι ἡκώσι ἡμέ-
ραι αἱ κύριαι ἀνιᾶσθαι ὑπ' Αἰθηναίων. Ἰπ-
πίνς μὲν τέτοιοι ἀμείβατο, οἷα τὸς χρησ-
μὸς ἀτρεκέστατα αὐδρῶν ἐξεπίσταμενος. οἱ
δὲ λοιποὶ τῶν ξυμμάχων τέως μὲν εἶχον
ἐν ἡσυχίῃ σφέας αὐτὸς ἐπεί τε δὲ Σω-
τικλέος ἡχοσαν εἴπαντος ἐλευθερῶσαι, πᾶς
τις αὐτέων φωνὴν δίζας, αὔρετο τοῦ Κο-
ρινθίας τὴν γνώμην. Λακεδαιμονίοισι τε ἐπε-
μαρτυρέοντο, μὴ ποιέειν μηδὲν νεώτερον περὶ
πόλιν Ἑλλάδα². Υπὸ μὲν τῷτο³ ἐπαύσθε.

² ἐλισθίρεις ἄπας. ³ Ἑλληνίδας. ⁴ ταῦτα.

' major nunc dum ista dicitis. Propterea
 ' deos Graecorum invocantes obtestamur
 ' vos, ne velitis tyrannides in civitatibus
 ' constituiere; quod si non omittitis, sed
 ' tentabitis praeter aequum reducere Hip-
 ' piam, scitote Corinthios vobis non assen-
 ' suros.'

93. Haec quidem Sôficles ab Corintho
 legatus dixit; quem excipiens Hippias eos-
 dem illi deos invocando dixit, Certe Co-
 rinthios maxime omnium desideraturos Pi-
 fistratidas, quum ipsis venissent dies statuti
 vexationibus quas ab Atheniensibus passu-
 ri forent. Haec tenus respondit Hippias, quo-
 niam oracula ipse accuratissime nota ha-
 beret. Ceteri socii, qui antea silentium te-
 nuerant, audito Soficle statuente liberare,
 pro se quisque vocem rumpentes, accedere
 sententiae Corinthii, obtestarique Lace-
 daemonios, ne quid agerent novi circa Grae-
 cam civitatem. Ita ab ea re cessatum est.

94. Hippias illinc profectus, offerente sibi Amynta Macedonum rege Anthemuntem, et Thessalis Iolcon, neutrum accipere voluit, sed rursus ad Sigeum concessit, quod armis Pisistratus Mitylenaeis eripuerat. Eoque capto, tyrannum ibi constituerat Hegesistratum, filium nothum ex muliere Argiva, qui tamen, quae a Pisistrato acceperat, non tenuit sine proeliis. nam diu inter Mitylenaeos ac Athenienses pugnatum est, hos ex oppido Achilleo, illos e Sigeo prodeentes: hos repetentes regionem, illos non consentientes, et refellentes hac ratione, quod dicerent nihilo magis juris esse Aeolensibus in agrum Iliensem, quam sibi ac ceteris Graecis qui Menelao in raptu Helenes operam navassent.

95. His assidue bellantibus, cum alia in proeliis gesta sunt, tum illud, quod Al-

Λδ. Ἰππίη δὲ ἐνθεῦτεν ἀπελαυνομένω, ἐδίδε μὲν Αμύνης ὁ Μαχεδόνων βασιλεὺς Αινθεμῆντα, ἐδίδοσαν δὲ Θεαγαλοὶ Ιωλκόν. ὁ δὲ τυτέων μὲν ύδετερα αἴρεετο, ἀνεχώρεε δὲ ὅπισω ἐς Σιγείου, τὸ εἶλον Πεισίσραλος αὐχμῇ παρὰ Μιτυληναίων. κρατήσας δὲ αὐτῷ, καλέσησε τύραννον εἶναι πᾶδα τὸν ἐωütῆν νόθον Ἡγησίσραλον, γεγονότα ^a ἐξ Αργείης γυναικός ὃς ύκαμαχητὶ εἶχε τὰ παρέλαβε παρὰ Πεισίσράτυ. ἐπολέμεον γάρ, ἔκ τε Αχιλλῆς πόλιος ὄρμεώμενοι καὶ Σιγείου, χρόνον ἐπὶ συχνὸν, Μιτυληναῖοι τε καὶ Αθηναῖοι· οἱ μὲν, ἀπαυτέοντες τὴν χώρην Αθηναῖοι δὲ, ψῆτε συγγινωσκόμενοι, ἀποδεικνῦντες τε λόγῳ ύδεν μᾶλλον Αἰολεῦσι μετεὸν τῆς Ιλαδὸς χώρης, ἢ ύκαὶ σφίσι καὶ τοῖσι ἄλλοισι; ὅσοι Ἐλλήνων συνεπράξαντο Μενέλεω ^b τὰς Ἐλένης ἀρπαγάς.

Λε'. Πολεμεόντων δέ σφεων, καὶ ἄλλα πολλὰ παντοῖα ἐγίνετο ἐν τῇσι ^c μάχησι:

^a ὥια. ^b τοῖσι Ἐλλήσι, ὅσοι συνεπράξαντο Μενέλεῳ. ^c ἐγίνετο τῇσι.

ἐν δὲ δὴ καὶ Αλκαῖος ὁ ποιητὴς, συμβολῆς γενομένης, καὶ νικώνων Αθηναίων, αὐτὸς μὲν Φεύγων ἐκφεύγει, τὰ δέ οἱ ὅπλα ἔχοντες Αθηναῖοι, καί σφε' ἀνεκρέμασαν πρὸς τὸ Αθήναιων τὸ ἐν Σιγυείῳ. ταῦτα δὲ Αλκαῖος ἐν μέλεϊ ποίησας, ἐπιτιθεῖ ἐς Μιλλήνην, ἔξαγγελλόμενος τὸ ἐωὕτου πάντος Μελανίππων ἄνδρι ἐτάρω. Μιτυληναίους δὲ καὶ Αθηναίους κατήλλαξε Περίανδρος ὁ Κυψέλης. τότε γάρ διατηῆ ἐπετράποντο. κατήλλαξε δὲ ὡδε· νέμεσθαι ἐκαλέονται τὴν ἔχοντες. Σίγειον μέν τον ὃτω ἐγένετο ὑπὸ Αθηναίοις.

Λ. Ιππίης δὲ ἐπεί τε ἀπίκετο ἐκ Λακεδαίμονος ἐς τὴν Ασίην, πᾶν χρῆμα ἔκινεε, διαβάλλων τύς τε Αθηναίους πρὸς τὸν Αρταφέρνεα, καὶ ποιέων ἄπαντα ὄκως αἱ Αθῆναι γενοίατο ὑπὸ ἐωὕτῳ καὶ Δαρείῳ. Ιππίης τε δὴ ταῦτα ἐπρησε, καὶ οἱ Αθηναῖοι πυνθόμενοι ταῦτα, πέμπουσι ἐς Σάρδις ἀγγέλους, ὃκει ἐῶντας τύς Πέρσας πεί-
* ἀμφοτέρους.

caeus poeta in proelio quod collatis signis gerebatur, vincentibus Atheniensibus, ipse quidem fugae se mandans evasit: sed armis ejus potiti sunt Athenienses, quae apud templum Minervae in Sigeo suspenderunt. Hanc rem Alcaeus carmine conscribens, in Mitylenem reposuit, indicans Melanippo viro sodali suam calamitatem. Mitylenaeos tamen atque Athenienses reduxit in gratiam Periander Cypseli filius, qui delectus arbiter, ita eos reconciliavit, ut utrique ea colerent quae haberent. Atque ita Sigeum factum est Atheniensium.

96. Hippias, posteaquam Lacedaemon in Asiam abiit, cuncta agitabat, insimulando Athenienses apud Artaphernem, atque omnem operam dando, ut Athenae in illius ac Darii venirent potestatem. Quae agitare Hippiam quum accepissent Athenienses, mittunt Sardes

nuncios non passuros, ut Persae fidem habeant exilibus Atheniensium. Sed Artaphernes jubere Athenienses si salvi esse vellent, rursus Hippiam recipere: Athenienses eam conditionem recusare, et male professi esse Persarum hostes.

97. Dum ita animati sunt atque apud Persas insimulantur, hoc interim tempore Milesius Aristagoras a Cleomene Lacedaemonio rejectus e Sparta Athenas venit. nam ea civitas inter ceteras præpolliebat. ubi ad concionem venit Aristagoras, eadem quae in Sparta commemo-ravit de commodis quae essent in **Asia**, deque Persico bello, quod neque scutum neque hastam in usu haberent, facilesque essent ad subjugandum. Haec ille referens, ea quoque addebat, Milesios esse Atheniensium colonos, quos aequum es-set ab eis liberari qui multum pollerent.

Θεάθαι Αθηναίων τοῖσι Φυγάσι. ὁ δὲ Αρταφέρνης ἐκέλευε σφεας, εἰ βυλοίαλο σῶοι εἶναι, καταδέκεσθαι ὅπισω Ἰππίην. οὐκων δὴ ἐνεδέκοντο τὸ λόγγος ἀποφερομένους Αθηναῖοι· οὐκ ἐνδεκομένοισι δέ σφι, ἐδέδοχτο ἐκ τῆς Φανερῆς τοῖσι Πέρσησι πολεμίας εἶναι.

Λ. Νομίζεσι δὴ ταῦτα, καὶ διαβεβλημένοισι ἐς τοὺς Πέρσας, ἐν τούτῳ δὴ τῷ καιρῷ ὁ Μιλήσιος Αρισαγόρης ὑπὸ Κλεομένεος τῆς Λακεδαιμονίας ἐξελαθεὶς ἐκ τῆς Σπάρτης, ἀπίκειτο ἐς Αθήνας. αὗτη γὰρ ἡ πόλις τῶν λοιπέων ἐδυνάσευε μέγιστον. ἐπελθὼν δὲ ἐπὶ τὸν δῆμον ὁ Αρισαγόρης, ταῦτα ἔλεγε τὰ καὶ ἐν τῇ Σπάρτῃ, περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν τῇ Ασίῃ, καὶ τῆς Περσικῆς πολέμου, ὡς ὅτε ἀσπιδαὶ ὅτε δόρυ νομίζουσι, εὐπετέες τε χειρωδῆναι εἴησαν. ταῦτά τε δὴ ἔλεγε, καὶ πρὸς τοῖσι, τάδε, ὡς οἱ Μιλήσιοι τῶν Αθηναίων εἰσὶ ἀποικοι, καὶ οἰκός σφεας εἴη εὑρεσθαι δυναμένους μέ-

^c αἰχός σφι εἴη.

γα. καὶ ὃδὲν ὅ, τι ὡκ ὑπῆχετο, οἵα κάρ-
τα δεόμενος· ἐσ ὁ ἀνέπεισέ σφεας. πολ-
λοὺς γάρ οἶχε εἶναι εὐπετέσερον διαβάλ-
λειν ἢ ἔνα, εἰ Κλεομένεα μὲν τὸν Δακε-
δαιμόνιον μῆνον οὐκ οἴστε τε ἐγένετο μετα-
βαλέειν, τρεῖς δὲ μυριάδας Αθηναίων ἐποί-
ησε τῦτο. Αθηναῖοι μὲν δὴ ἀναπεισθέντες
ἐψηφίσαντο εἴκοσι νέας ἀποστῖλαι βοη-
θοὺς Ιωσὶ, σρατηγὸν ἀποδέξαντες αὐτέων
εἶναι Μηλάνθιον, ἄνδρα τῶν ἀγῶνων ἐόντα
τὰ πάντα δόκιμον· αὗται δὲ αἱ νέες, ἀρ-
χὴ[¶] κακῶν ἐγένοντο "Ἐλλησί τε καὶ Βαρ-
σάροισι.

Λη'. Αρισαγόρης δὲ προπλώσας, καὶ ἀ-
πικόμενος ἐσ τὴν Μίλητον, ἐξευρὼν βύλευ-
μα ἀπ' οὖ Ιωσὶ μὲν ἔμελλε ὃδεμίη ὠφέλεια
ἔσεσθαι, οὐδὶ' ὥν ὃδὲ τούτῳ εἶνεκα ἐποίεε,
ἀλλ' ὥκως βασιλῆα Δαρεῖον λυπήσειε, ἐ-
πεικψε ἐσ τὴν Φρυγίην ἄνδρα ἐπὶ τὸς Παι-
ονιας τὸς ἀπὸ Στρυμόνος ποταμοῦ αὐχμα-
λώτος γενομένυς ὑπὸ Μεγαβάζυ, οἰκέοις
εἰρχαι.

Denique nihil non pollicebatur, omnibus
precibus obsecrans, donec eos induxit.
Facilius enim ei visum est multos decipe-
re quam unum: qui si Cleomenem so-
lum fallere non potuit, id tamen in tri-
ginta millibus Atheniensium effecit. Ita-
que Athenienses persuasi, decrevere vigin-
ti naves Ionibus auxilio mittendas, Me-
lanthio illis praefecto, viro inter popula-
res per omnia spectato. Hae naves initi-
um malorum extiterunt Graecis pariter et
barbaris.

98. Ante harum egressum Aristago-
ras reiectus Miletum, excogitavit consili-
um, quod in nullam Ionom utilitatem e-
rat redundaturum. quamquam ne ille
quidem hac ratione faciebat, sed ut regi
Dario molestiam afferret. Etenim misit
quendam in Phrygiam ad Paeones a flu-
mine Strymone in captivitatem abductos

per Megabazum, incolentes locum atque
vicum seorsum, ad quos ut pervenit nun-
cius, ita verba fecit, ‘ Viri Paeones, misit
‘ me Aristagoras Miletii tyrannus ad o-
‘ stendendam vobis, si obtemperare veli-
‘ tis, salutem. Nunc enim cuncta Ionia
‘ ab rege defecit, vobisque praefstat, ut
‘ salvi redeatis ad patriam vestram ; per
‘ vos quidem solos usque ad mare, dein-
‘ ceps nobis jam curae erit.’ His auditis
Paeones et magnam sane voluptatem ac-
ceperunt, et sumptis liberis atque uxori-
bus, ad mare fuga se proripuerunt : non-
nullis eorum praeterea metu illic remanent-
ibus. Ubi ad mare pervenere, illinc in
Chium transmisere. quo postquam appli-
cuere, eorum vestigia insequutus adfuit ingens
equitatus Perfarum : et quia eos af-
sequi non potuit, misit in Chium ad illos
ut eodem redirent. Cujus oratione repu-

δὲ τῆς Φρυγίας χῶρόν τε καὶ κώμην ἐπ' ἔωϋτῶν· ὃς ἐπειδὴ ἀπίκειο ἐς τὰς Πάιονας, ἔλεγε τάδε, ‘Αυδρες Πάιονες, ἐπεμ-
 • φέ με Αρισταγόρης ὁ Μιλήτιος τύραννος,
 • σωτηρίην ὑμῖν ὑποθησόμενον, ἥκπερ βύ-
 • λησθε πείθεσθαι. νῦν γὰρ Ιωνίη πᾶσα
 • ἀπέσηκε ἀπὸ Βασιλῆος, καὶ ὑμῖν παρέχει
 • σώζεσθαι ἐπὶ τὴν ὑμετέρην αὐτέων· μέ-
 • χρι μὲν Ναλάσης, αὐτοῖσι ὑμῖν· τὸ
 • δὲ ἀπὸ τύτου, ἡμῖν ἥδη μελήσει.’ ταῦ-
 τα δὲ ἀκόσαντες οἱ Πάιονες, κάρτα τε ἀ-
 σπασὸν ἐποιήσαντο, καὶ ἀναλαβόντες πᾶδάς
 τε καὶ γυναικας, ἀπεδίδροσκον ἐπὶ Νάλασ-
 σαν· οἱ δέ τινες αὐτέων καὶ κατέμεναν,
 ἄρρωδόσαντες, αὐτῷ. ἐπεί τε δὲ οἱ Πάιο-
 νες ἀπικέατο ἐπὶ Νάλασαν, ἐνθεῦτεν ἐς
 Χίου διέβησαν. ἔονταν δὲ ἥδη ἐν Χίῳ, καὶ
 πόδας ἐληλύθεε Περσέων ἵππος πολλὴ,
 διώχσα τὰς Πάιονας. ὡς δὲ γέλασον,
 ἐπηγγέλλοντο ἐς τὴν Χίου τοῖσι Πάιοσι,
 ὅκως ἂν ὀπίσω ἀπέλθοιεν. οἱ δὲ Πάιονες

τὸς λόγυς ὃν ἐνεδέκοντο· ἀλλ' ἐκ Χίω μὲν
Χῖοι σφεας ἐσ Λέσβου ἔγαγον, Λέσβοι δὲ
ἐσ Δορίσκου ἐκόμισαν. ἐνθεῦτεν δὲ πεζῷ
κομιζόμενοι, ἀπικέατο ἐσ Παλαιόνην.

Λθ'. Αρισταγόρης δὲ, ἐπειδὴ οἵ τε Α-
Θηναῖοι ἀπίκαλος εἴκοσι νηυσὶ, ἀμα ἄγ-
μενοι Ερετρίεων πέντε τριάρεας, οἵ οὐ τὴν
Αθηναίων χάριν ἐσρατεύοντο, ἀλλὰ τὴν
αὐτέων Μιλησίων, ὁφειλόμενά σφι ἀπο-
διδόντες. οἱ γὰρ δὴ Μιλήσιοι πρότερον τῶ-
σι Ερετρίεσι τὸν πρὸς Χαλκιδέας πόλε-
μον συνδιένεικαν, ὅτε περ καὶ Χαλκιδεῦσι
ἀντία Ερετρίεων καὶ Μιλησίων Σάμιοι ἐβο-
ήθεον. ὅτοι δὲν ἐπεί τέ σφι ἀπίκοιάτο, καὶ
οἱ ἄλλοι σύμμαχοι παρῆσαν, ἐποιέετο
σρατηίην ὁ Αρισταγόρης ἐσ Σάρδις· αὐτὸς
μὲν δὴ ὃν ἐσρατεύετο, ἀλλ' ἐμενε ἐν Μι-
λήτῳ· σρατηγὸς δὲ ἄλλος ἀπέδεξε Μι-
λησίων εἶναι, τὸν ἐωὕτοῦ ἀδελφεὸν Χαρο-
πῖνον, καὶ τῶν ἄλλων ἀσῶν, Ἐρμόφαντον.
γ'. Απικόμενοι δὲ τῷ σόλῳ τούτῳ Ιω-

⁸ ἀπίκαλο.

diata, a Chiis sunt ex insula ista in Lesbum transportati, mox a Lesbiis in Doriscum, unde terrestri itinere se in Paenam receperunt.

99. Post haec ad Aristagoram Athenienses viginti cum navibus venere, ducentes una quinque triremes Eretrium, qui non Atheniensium gratia militabant, sed ipsorum Milesiorum, vicem debitam illis reddentes. Nam Milesii antehac pro Eretrisibus in bello contra Chalcidenses praestiterant auxilia, quum Samii contra Eretrientes atque Milesios Chalcidensibus opem tulissent. Aristagoras, ubi isti atque alii socii adfuere, expeditionem fecit adversus Sardes, non tam ipse proficisciens, sed Miletii remanens, praefectis aliis ducibus Milesiorum, fratre suo Charopino, et ceterorum civium Hermophanto.

100. Hac classe Iones ubi pervenere

Ephesum, relictis navibus apud Coresum agri Ephesi; ipsi cum ingenti manu, sumptis viae ducibus Ephesiis, ad superiora tendebant, secundum flumen Caystrum tenentes iter. Illinc superato Tmollo Sardes adveniunt, easque obſſidente nemo capiunt, omniaque ejus urbis, praeter arcem, quam Artaphernes ipſe tutabatur, habens non exiguae virorum copias.

101. Quod autem impedivit, quominus qui ceperant urbem, diriperent, hoc fuit. Erant Sardibus domus pleraque arundineae: quae autem iſtarum etiam latericiae erant, tamen ex arundinibus tabulata habebant. harum unam quidam c militibus quum incendisset, repente ignis ab domo in domum progressus totam urbem absumpsit. Ardente urbe, Lydi et Persarum quicunque in urbe erant, undique circumventi, utpote vastante jam extrema incendio, nec praebente regressum,

νες ἐσ Εφεσον, πλοῖα μὲν κατέλιπον ἐν
Κορήσῳ τῆς Εφεσίν· αὐτοὶ δὲ ἀνέβαντο
χειρὶ πολλῇ, ποιεύμενοι Εφεσίους ἡγε-
μόνας. πορευόμενοι δὲ παρὰ πολαμὸν Και-
σρίου, ἐνθεῦτεν ἐπεί τε ὑπερβάντες τὸν
Τμῶλον ἀπίκοντο, αἴρεσθαι Σάρδις, οὐδε-
νός σφι ἀντιωθέντος. αἴρεσθαι δὲ χωρὶς τῆς
ἀκροπόλιος τάλλα πάντα· τὴν δὲ ἀκρό-
πολιν ἔρρυετο αὐτὸς Αρταφέρνης, ἔχων
δύναμιν ἀνδρῶν ὥκη ὀλίγην.

ρα'. Τὸ δὲ μὴ λεηλατῆσαι ἐλόντας
σφεας τὴν πόλιν, ἔχε τόδε. ἔσαν ἐν τῇσι
Σάρδισι οἰκίαι, αἱ μὲν πλεῦνες, καλάμι-
ναι· ὅσαι δὲ αὐτέων καὶ πλίνθιναι ἔσαν, κα-
λάμις εἶχον τὰς ὄροφάς· τυτέων δὴ μίην
τῶν τις σρατιωτέων ὡς ἐνέπρησε, αὐτίκα
ἀπ' οἰκίης ἐσ οἰκίην ίὸν τὸ πῦρ, ἐπενέμειο
τὸ ἄσυ ἄπαν. καυμένης δὲ τοῦ ἄσεος, σὺ
Διδοί τε καὶ ὅσοι Περσέων ἐνῆσαν ἐν τῇ
πόλι, ἀπολαμφθέντες πάντοθεν, ὥσε τὰ
περιέχατα νεκρομένης τῷ πυρὸς, καὶ ὥκη

χονίος ἐξήλυσιν ἐκ τῷ ἀγρέος, συνέρρεον ἐς
τε τὴν ἀγορὴν καὶ ἐπὶ τὸν Πακτωλὸν πο-
ταμὸν, ὃς σφι φῆγμα χρυσῷ καταφορέων
ἐκ τῷ Τμώλῳ, διὰ μέσης τῆς ἀγορῆς ῥέει,
καὶ ἐπειτα ἐς τὸν Ἐρμον ποταμὸν ἐκδιδᾶι,
οὐδὲ ἐς Νάλασσαν ἐπὶ τῶν δὴ τὸν Πα-
κτωλὸν, καὶ ^α ἐς τὴν ἀγορὴν αὐθοιζόμενοι οἱ
τε Λυδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι, ἤναγκαζοντο ἀμύ-
νεσθαι. οἱ δὲ Ιωνες ὁρέωντες τοὺς μὲν τῶν
πολεμίων ἀμυνομένους, τὸς δὲ, σὺν πλήθεϊ
πολλῷ προσφερομένους, ἐξανεχώρησαν δει-
σαντες πρὸς τὸ θρόνος τὸ Τμῶλον καλεόμε-
νον. ἐνθεῦτεν δὲ ὑπὸ νύκτα ἀπαλάσσοντο
ἐπὶ τὰς νέας.

ρβ'. Αἱ δὲ Σάρδις ἐνεπρήσθησαν ^β, ἐν δὲ
αὐτῇσι καὶ ἵρὸν ἐπιχωρίης θεᾶς Κυβήνης.
τὸ σκηπτόμενοι οἱ Πέρσαι, ὅσερον ἀντεπε-
πίμπρασαν τὰ ἐν Ἐλλησι ἵρα. τότε δὲ
οἱ Πέρσαι οἱ ἐντὸς Ἀλυν ποταμῷ νομοῦς
ἔχοντες, προπυνθανόμενοι ταῦτα, συνηλί-
ζοντο καὶ ἐβοήθεον τοῖσι Λυδοῖσι· καὶ καὶ ἐν

^a τὸν ποταμὸν, ^b. ^c νίσα. Καὶ Σάρδις μὲν ἐνεπρήσθησαν.

ex urbe in forum confluunt, et ad amnem Paetolum, qui medium forum interfluens, ramenta auri e Tmolo illis deferens, medium forum interfluit, ac deinde flumini Hermo immiscetur, et ille mari. Ad hunc amnem et in forum congregati Lydi pariter et Persae sese defendere adgebantur. Iones videntes hostium alios sese tutantes, alios magna multitudine se obviam ferentes, metu perculsi, ad montem qui dicitur Tmolus sese recipiunt, atque illinc noctu ad naves descendunt.

102. Crematis Sardibus, deflagravit una templum Cybebes indigenae deae : cuius praetextu postea Persae templa in Graecis cremaverunt. Hoc ubi Persae qui intra Halyn domicilia habebant, resciverunt, tunc vero ad ferendam Lydis opem convenerunt : nec adepti Sardibus

Iones jam illinc profectos, eadem via inse-
sequuti, comperiunt Ephesi: congressique
cum illis ex adverso instructis, in fugam
eos vertunt, multosque occidunt, et in his
cum alios illustres viros, tum Eualcidem
Eretriensium ducem, qui in certaminibus
quorum praemia erant coronae, illas a-
deptus fuerat, et a Simonide Ceo majo-
rem in modum celebratus. Ex ea pugna
qui evasere, per urbes fuere dissipati.

103. Et tunc quidem ita dimicatum
est. Athenienses autem, post haec deser-
tis prorsus Ionibus, et si per nuncios Ari-
stagoras magnopere rogaret, negaverunt
se auxilio futuros. Quorum societate frau-
dati Iones, tamen quoniam ista adversus
Darium egerant, nihil segnius bellum
adversus regem parabant: Hellespontum-
que inventi, Byzantium ac ceteras circa

μὲν Σάρδιοι οὐκέτι ἔόντας τὰς Ιωνας εὑρίσκοσι, ἐπόμενοι δὲ κατὰ σίβον, αἰρέοσι αὖτὰς ἐν Εφέσῳ. καὶ ἀντετάχθησαν μὲν οἱ Ιωνες, συμβαλόντες δὲ, πολλὸν ἐστάθησαν. καὶ πολλὰς αὗτέων οἱ Πέρσαι φονεύσοι, ὄνομασύς τε ἄλλας· ἐν δὲ δὴ, καὶ Εὐαλκίδεα^a σρατηγέοντα Ερετρίεων, σεφανηφόρους τε ἀγῶνας ἀναρρέαρηκότα, καὶ ὑπὸ Σιμωνίδεω τῷ Κηΐώ πολλὰ αἰνεθέντα. οἱ δὲ αὗτέων αὐτίκα^b ἀπέφυγον τὴν μάχην, ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ τὰς πόλιας.

ργ'. Τότε μὲν δὴ γέτω πρωτίσαντο. μετὰ δὲ, Αθηναῖοι μὲν τοπαράπταν ἀπολιπόντες τοὺς Ιωνας ἐπικαλεομένους σφέας πολλὰ δὶ αἴγελων Αρισαγόρεω, οὐκ ἐφασαν τιμωρήσειν σφίσι. Ιωνες δὲ τῆς Αθηναίων συμμαχίης σερηθέντες, (οὕτω γάρ σφι ὑπῆρχε πεποιημένα ἐς Δαρεῖον) γέδεν δὴ ἱστον^c τὸν πρὸς τὸν βασιλῆα πόλεμον ἐσκευάζοντο. πλώσαντες δὲ ἐς τὸν Ελλήσποντον, Βυζάντιού τε καὶ τὰς ἄλλας πόλι-

^a MS. Εὐαλκίδην. ^b Ηασσ νος αὐτίκα πον εστιν MS. ^c ὥδινησσον.

ας ἀπάσας τὰς ταύτη, ὑπ' ἐωὕτοῖσι ἐπο-
ήσαντο· ἐκπλώσαντές τε ἔξω τὸν Ἑλλή-
σπόντον, Καρίν τὴν πολλὴν προσεκτή-
σαντο σφίσι σύμμαχον εἶναι. καὶ γὰρ τὴν
Καῦνον πρότερον οὐ βιλομένην συμμαχέ-
ειν, ὡς ἐνέπρησαν τὰς Σάρδις, τότε σφι καὶ
αὕτη προσεγένετο.

ρδ. Κύπριοι δὲ ἐθελονταί σφι πάντες
προσεγένοντο, πλὴν Αμαθυσίων. ἀπέσησαν
γὰρ καὶ ὅτοι ὥδε ἀπὸ Μήδων· ἦν Ονήσιλος,
Γόργου μὲν τοῦ Σαλαμινίων βασιλῆς ἀ-
δελφεὸς νεώτερος, Χέρσιος δὲ τῷ Σιρώμε τῷ
Εὐέλθοντος παῖς. Ὅτος ὡνὴρ πολλάκις μὲν
καὶ πρότερον τὸν Γόργον παρηγορέαλο ἀπί-
σασθαι ἀπὸ βασιλῆος, τότε δι' ὡς καὶ τὸν
Ιωνας ἐπύθετο ἀπεισάναι, πάγχυ ἐπικεί-
μενος ἐνῆγε. ὡς δὲ ωκεῖ πειθε τὸν Γόργον,
ἐνθαῦτα μιν φυλάξας ἐξελθόντα τὸ ἄσυ
τὸ Σαλαμινίων ὁ Ονήσιλος, ἀμα τοῖσι ἐω-
ὕτῳ σασιώτησι, ἀπεκλήσε τῶν πυλέων.
Γόργος μὲν δὴ σερηθεὶς τῆς πόλιος, ἐφευγε-

urbes in suam potestatem redegerunt. In-de eundem evecti, magnam Cariae partem in belli societatem adsciverunt. nam Caunus, quae prius societatem facere recusaverat, ubi Sardes conflagrарunt, et ipsa Ionibus accessit.

104. Cyprii quoque omnes ultro, exceptis Amathusiis, accesserunt. Defecerunt autem Cyprii a Medis in hunc modum: Erat Onesilus, Gorgi Salaminiorum regis frater minor, Chersis filius, Sironi nepos, Euelthontis pronepos. Hic vir, quum saepenumero antea Gorgum solicitasset ad rebellandum ab rege, tunc audiens etiam Ionas rebellasse, vehementius urgere hominem institit. In quo quia nihil proficiebat Onesilus, observato tempore dum oppidum Salaminiorum egreditus foret, una cum suae factionis hominibus, eum portis exclusit. Gorgus oppi-

do exutus, ad Medos fugit: eo potitus Onesilus Cypriis omnibus ut rebellarent suadebat: persuasis ceteris, Amathusios rebellare abnuentes obsidione circumdedit.

105. Dum hic Amathuntem obsidet, Darius, ut ei nunciatum est Sardes captas incensasque ab Atheniensibus atque Ionibus, et hujus coetus ducem fuisse, ut talia contexerentur, Aristagoram Milesium, fertur primo, ut haec audivit, Iones nihil fecisse, probe sciens non fuisse illos prae contemptu sui rebellaturos; interrogasse quinam essent Athenienses: dein id quum audisset, tum arcum poposcisse, eoque sumpto, sagittam quam imposuerat, in coelum emisisse: et ea in aërem emissa, dixisse, ‘O Jupiter, contingat mihi A-‘thenienses ulcisci!’ Atque haec loquutus, cuidam famulorum praecepisse, ut

ἐς Μήδας. Ονήσιλος δὲ ἦρχε Σαλαμῖνος,
καὶ ἀνέπειθε πάντας Κυπρίους συναπίσαι-
αται. τὸς μὲν δὴ ἄλλας ἀνέπεισε· Αμα-
θύσιας δὲ ὁ βαλομένης οἱ πείθεαται, ἐπο-
λιόρχεε προσκατήμενος.

ρέ. Ονήσιλος μέν νυν ἐπολιόρχεε Αμα-
θύντα. βασιλέϊ δὲ Δαρείω, ὡς ἔξαγγέλθη
Σάρδις ἀλέσας ἐμπεπρῆσαι ^δ ὑπό τε Α-
θηναίων καὶ Ιώνων, τὸν δὲ ἥγεμόνα γενέ-
αται τῆς συλλογῆς, ὡσε ταῦτα συνφαν-
θῆναι, τὸν Μιλήσιον Αρισαγόρην, πρῶτα
μὲν λέγεται αὐτὸν, ὡς ἐπύθετο ταῦτα,
Ιώνων ψόδενα λόγον ποιησάμενον, εὖ εἰδότα
ὡς οὗτοί γε οὐ καταπροΐζονται ἀποσάντες,
εἴρεαται οἱ τινες εἶν οἱ Αθηναῖοι. μετὰ δὲ
πυθόμενον, αὐτῆσαι τὸ τόξον. λαβόντα δὲ
καὶ ἐπιθέντα οἰστὸν, ἀνω πρὸς τὸν εὐρανὸν
ἀπεῖναι· καὶ μιν ἐς τὸν ἡέρα βαλόντα,
εἰπεῖν, ‘Ω Ζεῦ, ἐκγενέαται ^ε μοι Αθη-
ναίς τισαθαι.’ εἴπαντα δὲ ταῦτα,
προστάξαι ἐνὶ τῶν Θεραπόντων, δείπνου

^δ ιμπροσθῆναι. ^ε ἀνωὶς τὸν. ^ε ἐκγενέσθαι.

προκειμένης αὐτῷ, ἐς τρὶς ἐκάστοις εἰπεῖν,
 • Δέσπολα, μέμνεο τῶν Αθηναίων.'

ρῆ. Προστάξας δὲ ταῦτα, εἶπε, κα-
 λέσας ἐς ὅψιν Ἰσιᾶμον τὸν Μιλήσιον, τὸν
 ὁ Δαρεῖος κατεῖχε χρόνον ἥδη πολλὸν,
 • Πυνθάνομαι Ἰσιᾶμε ἐπίτροπον τὸν σὸν,
 • τῷ σὺ Μίλητον ἐπέτρεψας, νεώτερα
 • ἐς ἐμὲ πεποιηκέναι πρήγματα. ἄνδρας
 • γάρ μοι ἐκ τῆς ἐτέρης ἡπείρου ἐπαγα-
 • γὼν, καὶ Ιωνας σὺν αὐτοῖσι, τοὺς δώσον-
 • τας ἐμοὶ δίκην τῶν ἐποίησαν, τάτους ἀ-
 • ναγνώσας ἂμα ἐκείνοισι ἐπεδαι, Σαρ-
 • δίων με ἀπεσέρησε. νῦν δὲν κῶς τοι Φαι-
 • νεῖαι ταῦτα ἔχειν καλῶς; κῶς δι' ἄνευ
 • τῶν σῶν βαλευμάτων τοιῶτόν τι ἐπρήχ-
 • θη; ὅρα μὴ ἐξ ὑσέρης σεωὕτὸν ἐν αὐ-
 • τίῃ χῆς.' εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ Ἰσιᾶς,
 • Βασιλεῦ κοῖον ἐφθέγξαο ἐπος, ἐμὲ βου-
 • λεῦσαι πρῆγμα, ἐκ τῶν σοὶ τι ἡ μέγα ἡ
 • σμικρὸν ἐμελλε λυπηρὸν ἀναχήσειν; τί
 • δ' αὖ ἐπιδιζύμενος, ποιέοιμι ταῦτα; τεῦ δὲ

sibi semper apposita coena ter diceret,
‘Here, memento Atheniensium.’

106. Et quum hoc praecepisset, accito ad suum conspectum Histiaeo Milegio, quem Darius jam diu detinebat, ita eum fuisse alloquutus, ‘Audio, Histiae, ‘procuratorem tuum, cui tu Miletum de- ‘mandasti, novas adversum me res esse ‘molitum. viros enim ex altera continen- ‘te adductos et cum illis Iones (qui mi- ‘hi commissorum poenas dabunt) eos ‘quum commovisset cum illis alteris me ‘Sardibus privavit. Nunc igitur quomo- ‘do videntur haec tibi bene habere? quo- ‘modo tale quid sine tuis consiliis actum ‘est? Proinde vide ne rursus te ipsum in ‘culpam induas.’ Ad haec Histiaeus, ‘Quodnam, inquit, rex protulisti verbum? ‘mene consulere rem, quae tibi sit quip- ‘piam sive multum sive parum molestiae ‘allatura? Quid mihi quaerens ista face- ‘rem? aut cujus rei indigens? cui omnia

‘ adsunt quae tibi? quem tu omnium con-
‘ filiorum tuorum communione dignaris?
‘ Quod si istud quod ais egit procurator
‘ meus, sic habeto, id eum fecisse suo
‘ consilio. Sed prorsus sermonem istum
‘ non admitto, quasi Milesii ac meus pro-
‘ curator quippiam rerum novarum fece-
‘ rit circa imperium tuum: siquid tamen
‘ hujusmodi faciunt, et tu id quod est au-
‘ disti, rex, intellige quid rei egeris, dum
‘ me a mari ablegandum putasti. nam I-
‘ ones id agere aggressi videntur, post-
‘ quam ego ex ipsorum conspectu sum a-
‘ motus, cuius aggrediendi jam pridem li-
‘ bidine tenebantur: quum me manen-
‘ te in Ionia, nulla civitas vel minimum
‘ commoverit. Proinde nunc propere di-
‘ mitte me ut in Ioniam contendam, il-
‘ lic omnia negotia tibi in integrum resti-
‘ tuturus, et hunc Miletii procuratorem,
‘ talium rerum machinatorem, in tuam
‘ potestatem redacturus. Haec, quum ex

• ἐνδεῆς ἔών; τῷ πάρα μὲν πάντα ὅσαπερ
 • σοὶ, πάντων δὲ πρὸς σέο βουλευμάτων
 • ἐπακέειν αὐξεῦμαι; ἀλλ' εἴπέρ τι τοι-
 • ύτον οἶον σὺ εἰρηκας πρήσει ὁ ἐμὸς ἐπί-
 • τροπος, οὐδὲ αὐτὸν ἐπ' ἑωὕτῳ βαλλό-
 • μενον πεποιηκέναι^α. αὔρχην δὲ ἔγωγε ό-
 • δὲ ἐνδέκομαι τὸν λόγον, ὅκως τι Μιλή-
 • σιοι καὶ ὁ ἐμὸς ἐπίτροπος νεώτερον πρήσ-
 • συσι περὶ πρήγματα τὰ σά· εἰ δι' αἴραι
 • τὶ τοιότο ποιεῦσι, καὶ σὺ τὸ ἐὸν ἀκήκοας
 • ὡς βασιλεῦ, μάθε οἶον πρῆγμα ἐργάσαιο,
 • ἐμὲ ἀπὸ Θαλάσσης ἀνάσπασον ποιήσας.
 • Ιωνες γὰρ οἴκασι, ἐμεῦ ἐξ ὄφθαλμῶν σφι
 • γενομένης, ποιῆσαι τῶν πάλαι ἴμερον εἰ-
 • χον· ἐμέο δι' αὖ ἐόντος ἐν Ιωνίῃ, οὐδε-
 • μίη πόλις ὑπεκίνησε. νῦν ὡς τάχος
 • με ἀφες πορευθῆναι ἐς Ιωνίην, οὐα τοι κεῖ-
 • νά τε πάντα καταρτίσω ἐς τῷούτῳ, καὶ
 • τὸν Μιλήτῳ ἐπίτροπον τῶν τὸν ταῦ-
 • τα μηχανησάμενον, ἐγχειρίθελον παρα-
 • δῶ. ταῦτα δὲ κατὰ νόον τὸν σὸν ποιή-

^α πειρηχίται.

• σας, Θεὸς ἐπόμνυμι τὸς βασιληίας, μὴ
 • μὲν πρότερον ἐκδύσασθαι, τὸν ἔχων κι-
 • θῶνα ^τ καταβήσομαι ἐς Ιωνίην, πρὶν ἂν
 • τοι Σαρδῶν τῆν μεγίστην, δασμοφό-
 • ρον ποιήσω.'

ρζ. Ισιάδος μὲν λέγων ταῦτα, διέβα-
 λε. Δαρεῖος δὲ, ἐπείθειο· καὶ μιν ἀπίει,
 ἐντειλάμενος, ἐπεὰν τὰ ὑπέρχετό οἱ ἐπι-
 τελέα ποιήσῃ, παραγίνεσθαι οἱ ὄπιστοις
 τὰ Σῦσα.

ρη'. Ενῷ δὲ ἡ ἀγγελίη τε περὶ τῶν
 Σαρδίων ^τ παρὰ βασιλῆα ἀνήιε, καὶ Δαρεῖος
 τὰ περὶ τὸ τόξον ποιήσας, Ισιάδῳ ἐς λό-
 γους ἦλθε, καὶ Ισιάδος μεμετιμένος ὑπὸ
 Δαρείου, ἐκομίζετο ἐπὶ Νάλασσαν· ἐν τύ-
 τῳ παντὶ τῷ χρόνῳ ἐγίνετο τάδε. πο-
 λιορκέοντι τῷ Σαλαμινίῳ Ονησίλῳ Α-
 μαθουσίους ἐξαγγέλλεται, νησὶ σρατὶν
 πολλὴν ἄγοντα Περσικὴν Αρτύειον, ἄν-
 δρα Πέρσην, προσδόκιμον ἐς τὴν Κύπρον εἶ-
 ναι. πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Ονήσιλος, κή-
^τ χω κιθῶνα. ^τ αγγελίη τῶν Σαρδίων. Ita solum habet MS.

‘ animi tui sententia confecero, juro per
‘ deos regios me non prius exuturum hanc
‘ vestem, qua indutus in Ioniam descen-
‘ dam, quam Sardiniam insulam maxi-
‘ mam tibi tributariam reddam.’

107. Haec Histiaeus fallendi gratia dicebat, quibus persuasus Darius hominem dimisit, praecipiens ut posteaquam ea quae sponderat praestitisset, ad se Su-
fa reverteretur.

108. Dum nuncius de Sardibus ad regem venit, Dariusque illud circa arcum fecit, et Histiaeum est alloquutus, Histiaeusque ab eo dimissus ad mare se contulit, isto interea omni tempore haec ge-
sta sunt: Onesilo Salaminio Amathusios obscienti nuncius affertur, Artybium vi-
rum Persam navibus magnam vim Per-
sarum vehentibus cursum tenere in Cy-
prum. Quo accepto, Onesilus legatos pas-

sim in Ioniam dimittit ad Iones evocandos: qui non diu in deliberando cunctati, cum magna classe ad eum se contulerunt. Et quum Cyprum tenuissent, Persae navibus e Cilicia trajecerunt, terrestrique itinere Salaminem contenderunt, Phoenicibus classe circumeuntibus promontorium quae Claves Cypri vocantur.

109. His ea facientibus, Cyprii tyranni convocatis Ionum ducibus dixerunt:
‘Viri Iones, vobis nos Cyprii optionem damus cum utris dimicare velitis, cum Persis an cum Phoenicibus. Si terra mavultis cum Persis acie configere, jam tempus est e navibus egrediendi, et in acie standi, ut nos vestras ingressi naves, cum Phoenicibus dimicemus: si cum Phoenicibus fortunam tentare mavultis, facere vos opus est. Eligite horum alterutrum, ut quantum in nobis situm

ρυκας διέπεμπε ἐς τὴν Ιωνίην, ἐπιταλεύ-
μενός σφεας. Ιωνες δὲ όχι ἐς μακρὴν βιβλευ-
σάμενοι, ἦκον πολλῷ σόλω. Ιωνές τε δὴ
παρῆσαν ἐς τὴν Κύπρον, καὶ οἱ Πέρσαι
υησὶ διαβάντες ἐκ τῆς Κιλικίης, ἥισαν ἐ-
πὶ τὴν Σαλαμῖνα πεζῇ. τῆσι δὲ υησὶ οἱ
Φοίνικες περιέπλων τὴν ἄκρην, αὖ καλέ-
ονται Κληΐδες τῆς Κύπρου.

ρθ'. Τύτυ δὲ τοιότυ γινομένης, ἔλεξαν
οἱ τύραννοι τῆς Κύπρου, συγκαλέσαντες
τῶν Ιώνων τὰς σρατηγὺς, ‘Ανδρες Ιωνες,
• αἴρεσιν ὑμῖν δίδομεν ἡμεῖς οἱ Κύπριοι, ὁ-
• χοτέροισι βιβλεοθε προσφέρεσθαι, ἢ Πέρ-
• σησι^d, ἢ Φοίνιξι. εἰ μὲν γάρ πεζῇ βι-
• λεσθε ταχθέντες Περσέων διαπειρᾶσθαι,
• ὥρη ἀν εἴη ὑμῖν, ἐκβάντας ἐκ τῶν νεῶν
• τάσσεσθαι πεζῇ, ἡμέας δὲ ἐς τὰς νέας
• ἐμβαίνειν τὰς ὑμετέρας, Φοίνιξι ἀντα-
• γωνιγμένος. εἰ δὲ Φοίνικων μᾶλλον βι-
• λεσθε διαπειρᾶσθαι, ποιέειν χρεών ἐστι
• ὑμέας. ὀκότερ' ἀν δὴ τυτέων ἔλοισθε,

^d προσφέρεσθαι, Πίρογοι.

• ὥκως τὸ κατ' ἡμέας ἔσαι ἡ τε Ιωνίη καὶ
 • ἡ Κύπρος ἐλευθέρη· εἶπαν οἱ Ιωνεῖς πρὸς
 ταῦτα, ‘ Ἡμέας ἀπέπεμψε τὸ κοινὸν
 • τῶν Ιώνων, Φυλάσσοντας τὴν Θάλασ-
 • σαν, ἀλλ' οὐκ ἵνα Κυπρίοισι τὰς νέας
 • παραδόντες, αὐτοὶ Πέρσησι πεζῇ προσ-
 • φερώμεθα. ἡμεῖς μὲν νῦν ἐπ' οὖ εἴταχ-
 • θημεν, ταύτη πειρησόμεθα εἶναι χρη-
 • γοὶ· οὐμέας δὲ χρεών ἐστι ἀναμνησθέ-
 • τας οἵα ἐπάχετε δουλεύοντες πρὸς τῶν
 • Μήδων, γίνεσθαι ἄνδρας ἀγαθός.’ Ιωνεῖς
 μὲν τύτοισι ἀμείβαντο.

φί. Μετὰ δὲ, ήκόνιων ἐσ τὸ πεδίον τὸ
 Σαλαμινίων τῶν Περσέων, διέτασον οἱ
 βασιλῆς τῶν Κυπρίων, τοὺς μὲν ἄλλους
 Κυπρίους κατὰ τὰς ἄλλας σρατιώτας ἀ-
 τιτάσσοντες. Σαλαμινίων δὲ καὶ Σολίων ἀ-
 πολέξαντες τὸ ἄριστον, ἀντέτασον Πέρση-
 σι. Αρτυνίῳ δὲ τῷ σρατηγῷ τῶν Περσέ-
 ων ἐθελοντὴς ἀντετάσσειο Ονήσιλος.

φία'. Ηλαυνε δὲ ἵππον ὁ Αρτύνιος δεδί-

^ε μίν νυν ὅκη. ^φ χρηγοὶ γενίσθεις.

' est, Ionia atque Cyptus sint liberae.' Ad
 haec Iones, ' Commune, inquiunt, Io-
 ' niae nos misit ad mare tutandum, non
 ' ut naves Cypriis tradentes, ipsi cum Per-
 ' sis in terra confligeremus. Nos quidem
 ' igitur ubicunque collocati fuerimus, ut
 ' operam navemus enitemur: vos vero de-
 ' betis qualia servientes fueritis passi ab
 ' Medis reminiscentes, viros egregios vos
 ' ostendere.' Haec Iones responderunt.

110. Post haec Persis in campum
 Salaminiorum tendentibus, Cyprii reges
 adversus alios milites constituerunt alios
 Cyprios; adversus Persas optimum quo-
 que Salaminiorum ac Solensium. adver-
 sus Artybium Persarum ducem Onesilus
 ultro constituit.

111. Insidebat Artybius equo in ar-
 TOM. V. P

matum erigere se docto. Quod audiens
 Onesilus, (erat enim ei satelles genere
 Car, sanequam peritus rei bellicae, et ali-
 oqui audaciae plenus) ad hunc, ‘Audio;
 ‘ inquit, Artybii equum stantem et erec-
 ‘ tum, et pedibus simul atque ore pug-
 ‘ nam adjuvare adversus adversarium; pro-
 ‘ inde tu propere inita ratione dicito u-
 ‘ trum malis observare, equumne tibi se-
 ‘ riendum, an ipsum Artybium.’ Ad quem
 servus suus, ‘ Ego vero, inquit, rex, pa-
 ‘ ratus sum et utrumque et alterutrum et
 ‘ omnino quicquid imperaveris, facere.
 ‘ promam tamen quod rebus suis esse con-
 ‘ ducibilis sentiam, regem ac ducem o-
 ‘ portere cum rege ac duce certare. Sive
 ‘ enim talem occidas, decori tibi fore: si-
 ‘ ve (quod secundum est) ille te, (quod

διηγένοντος πρὸς ὄπλατην ἀπειπάσσονται ὅροι
 θόρ. πυθόμενος ὡν τῶντα ὁ Οὐρανὸς, οὐδὲ
 γάρ οἱ ὑπασπιστὴς γένος μὲν Καὶρ, ταῦτα
 πολέμων κάρτα δόκιμος², καὶ ἄλλος λίγοις
 μέλος πλέος, εἶπε πρὸς τὸντα, « Πυθόι:
 « νομαὶ τὸν Αρτύβου ἵππον ἴσχυρενον ὥρον
 « θὰν, καὶ ποσὶ καὶ σθνατι κατεργάζεσθαι
 « πρὸς τὸν ἄν προσερεχθῆ. σὺ ὡν βασιλεὺς
 « σάμενος, αὐτίκα εἶπε ἔκπτερον βασιλεώι
 « Φυλαῖξας πλῆξαι, εἶτε τὸν ἵππον, εἶτε
 « αὐτὸν Αρτύβον. » εἶπε πρὸς τῶντα ὁ
 ὄπαντων αὐτῶν, « Ω βασιλεῦ, ἐτῶμος μὲν
 « ἐγώ εἰμι πολέμον καὶ ἀμφότερα, καὶ τὸ ἔ-
 τερον αὐτῶν, καὶ πάντας τὸ ἄν ἐπιτάσσω
 « σύ. ὡς μέντοι ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι τῶν
 « σῶσι πράγματος προσφερέσσατον, Φράσω.
 « βασιλῆα μὲν καὶ σρατηγὸν χρεὼν εἶναι
 « Φημι βασιλέϊ τε καὶ σρατηγῷ προσφέρει
 « ἀλλ. γίνετε γάρ κατέληπτον ἄνδρα σρατη-
 γὸν, μέγα τοι γίνεται. καὶ δεύτερον δέ,³
 « σε ἔκεινος (τὸ μὴ γένοιλο) ὑπ' αἰχμήρεω

² γινόμενος μὲν δὲ τὰ πολιμια κάρτα δόκιμος. ³ δεύτερος.

· καὶ ἀποθανεῖν, ἡμίσεα συμφορή: ἡμέας
 · δὲ τὸς ὑπηρέτας ἐτέροισι τε ὑπηρέτησι
 · προσφέρεσθαι· καὶ πρὸς ἵππον, τῷ σὺ τὰς
 · μηχανὰς μηδὲν Φοβηθῆς· ἐγὼ γάρ δή
 · τοι ὑποδέκομαι μή μιν ἀνδρὸς ἔτι γε μη-
 · δενὸς σήσεσθαι ἐναντίον·

ρῆ. Ταῦτα ἔπει, καὶ μεταπτίχα συ-
 ἐμίσγε τὰ σρατόπεδα πεζῆ, καὶ νησού. μη-
 σὶ μέν νυν Ιωνες ἄκροι γενόμενοι, ταύτην
 τὴν ἡμέρην ὑπερεβάλοντο τὸς Φοίνικας, καὶ
 τουτέων Σάμιοι ἡρίσευσαν· πεζῆ δὲ, ὡς
 συνῆλθε τὰ σρατόπεδα, συμπεσόντα ἐμά-
 χοντο. κατὰ δὲ τὸς σρατηγὸς ἀμφοτέρους
 τάδε ἐγίνετο. ὡς προσεφέρετο πρὸς τὸν Ο-
 νήσιλον ὁ Αρτύριος ἐπὶ τῷ ἵππῳ κατήμε-
 νος, ὁ Ονήσιλος, κατὰ ξυνεθήκατο τῷ ὑ-
 πασπιζῆ, πάιει προσφερόμενον αὐτὸν τὸν
 Αρτύριον· ἐπιβαλόντος δὲ τοῦ ἵππου τοὺς
 πόδας ἐπὶ τὴν Ονησίλῳ ἀσπίδα, ἐνθαῦτα
 ὁ Κάρος δρεπάνῳ πλήξας, ἀπαράστητο
 ἵππος τὸς πόδας. Αρτύριος μὲν δὴ ὁ σρα-

‘ absit!) ab digno occidi dimidiata cala-
 ‘ mitas; nos vero famulos cum famulis
 ‘ aliis configere: et quod ad equum at-
 ‘ tinet, non est caussa cur ejus artificium
 ‘ extimescas. recipio enim tibi eum post-
 ‘ hac adversus neminem se ereturum.’

112. Haec illo loquuto, mox exer-
 citus conflixere terrestres navalesque: et
 classe quidem Iones eo die strenue pug-
 nantes superavere Phoenices: Samiorum
 tamen praecipua virtus exitit. In terra
 autem, ubi concursum est, dum acies di-
 micant, circa ambos imperatores hoc ac-
 tum est. Ubi Artybius equo cui insidebat
 in Onesilum invectus est, Onesilus (uti
 convenerat cum satellite) ipse invadentem
 Artybium ferit, mox equo pedes injicien-
 te in scutum Onesili, ibi Car falce percu-
 tiens equi pedes abscidit. Quo ictu Arty-

23a TERPSICHORE. V.

bis Perfarum imperator illic una cum e-
quo corruit.

113. Ceteris autem pugnando occu-
patis, Stefenor Curi tyrannus, non pa-
rum circa se copiarum habens, prodidit
socios. Curienses hi Argivorum coloni di-
cuntur esse. Post horum proditionem, sta-
tim Salaminiorum bellici currus idem Cu-
riensibus fecere. quo ex facto Persae Cy-
priis superiores extitere. Horum acie in-
fugam versa, cum alii multi occubuerent,
nam vero Onefilus Chersis filius, qui Cy-
prios ad defectionem induxerat, et Solio-
rum rex Aristocypus Philocypri filius,
eius, inquam, Philocypri, quem Solon A-
theniensis Cyprum profectus inter tyran-
nos maxime versibus celebravit.

114. Onefili quidem caput Amathu-
si, quoniam ipsos obsederat, abeatum in
oppidum retulerunt ac supra portas fu-
penderunt. Quod suspensum quum jam

τηγὸς τῶν Περσέων ὅμοι τῷ ἵππῳ πίπτει
αὐτῷ ταύτῃ.

ριγ'. Μαχομένων δὲ καὶ τῶν ἄλλων Στη-
σίνωρ, τύραννος ἐών Κουρίς, προδιδῷ ἔχων
δύναμιν ἀνδρῶν περὶ ἑωύτον καὶ μικρόν. οἱ δὲ
Κυρίες ὑποτάσσονται εἶναι Αργείων ἀπο-
κοι. Προδότηροι δὲ Κυρίεων, αὐτίκα καὶ τὰ
Σαλαμινίων πολεμισήρια ἄρματα τῷ τούτῳ
τοῖσι Κυριεῦσι ἐποίεε. γινομένων δὲ τοτέ-
ων, κατυπέρτεροι ἔσαν οἱ Πέρσαι τῶν Κυ-
πρίων. τετραμμένις δὲ τῷ στρατοπέδῳ, ἄλλοι
τε ἔπεισον πολλοὶ, καὶ δὴ καὶ Ονήσιλός
τε ὁ Χέρσιος, ὅσπερ τὴν Κυπρίων ἀπόστα-
σιν ἐπέργη, καὶ ὁ Σολίων βασιλεὺς Αριστό-
χυπρος, ὁ Φιλοκύπρος. Φιλοκύπρος δὲ τότε
τὸν Σόλων ὁ Αἰθηναῖος ἀπικόμενος ἐς Κύ-
προν, ἐν ἔπεισι αὖτε τυράννων μάλιστα.

ριδ'! Ονησίλιος μέν νυν Αμαθύσιοι, ὅτι
σφέας ἐπαλεόρχησε, ἀποταμάντες τὴν κε-
φαλὴν, ἐκόμισαν ἐς Αμαθύντα. καί μιν ἀ-
ιτιχρέμασαν^c ὑπὲρ τῶν πυλέων. κρεμανέ-

^c αἰτιχρίμασαν.

νης δὲ τῆς κεφαλῆς, καὶ οὕστις ἥδη κοίλης,
ἔσμὸς μελιοσέων ἐσδὺς ἐς αὐτὴν, κηρίων μη
ἐνέπλησε. τότε δὲ γενομένης τοιάτης, ἔχρε-
ωντο γάρ περὶ αὐτῆς οἱ Αμαθύσιοι, ἐμαγ-
τεύθη σφι, τὴν μὲν κεφαλὴν κατελόντας
Θάψαι, Ονησίλεω δὲ Νύειν ὡς ἥρωϊ ἀνὰ
πᾶν ἔτος· καὶ σφι ποιεῦσι ταῦτα, ἀμετ-
νον συνοίσεοθαι. Αμαθύσιοι μὲν ἐποίευν
ταῦτα καὶ τὸ μέχρις ἐμεῦ.

ριέ. Ιωνες δὲ οἱ ἐν Κύπρῳ ναυμαχή-
σαντες, ἐπει τε ἐμαθον τὰ πρήγματα τὰ
Ονησίλων διεφθαρμένα, καὶ τὰς πόλιας τῶν
Κυπρίων πολιορκευμένας τὰς ἄλλας, πλὴν
Σαλαμῖνος, ταύτην δὲ Γόργῳ τῷ προτέ-
ρῳ βασιλέϊ τὸς Σαλαμινίων παραδιδόντας,
αὐτίκα μαθόντες οἱ Ιωνες ταῦτα, ἀπέπλω-
ον ἐς τὴν Ιωνίην. τῶν δὲ ἐν Κύπρῳ πολίων
ἀντέρχε χρόνον ἐπιπλεῖσον πολιορκευμένη
Σάλοι, τὴν πέριξ ὑπορύαστον τὸ τεῖχος,
πέμπτῳ μηνὶ εἶλον οἱ Πέρσαι.

ρις. Κύπροι μὲν δὴ ἐνιαυτὸν ἐλεύθεροι
^{οἱ μηνὶ τοιάτινοι.}

exinanitum esset, ingressum apum examen favo referat. Quod quum tale contigisset, oraculum Amathusiis (nam oraculum consulere) redditum est, ut tollentes caput humarent, Onesiloque quotannis tanquam heroi sacrificarent. hoc scientibus, melius cum eis actum iri. quod Amathusi ad meam usque memoriam faciebant.

115. Iones, qui in Cypro navaliter pugna dimicaverant, ubi didicere res Onesili perditas, et ceteras Cypriorum urbes obfideri praepter Salaminem, eam autem Gorgo pristino regi Salaminios restituisse, in Ioniam redire maturaverunt. Civitatem autem Cypriarum diutissime obsidionem Soli urbs pertulit, sed eam Persae quinto mense circum suffosso muro expugnaverunt.

116. Ita Cyprii, quum annum liberi.

fuissent, denuo in servitutem sunt redacti. At Daurises, qui filiam Darii uxorem habebat, Hymaeesque et Otanes, atque alii Persarum duces, et ipsi filias Darii in matrimonio habentes persequuti eos Iones qui adversus Sardes expeditionem fecerant, postquam in naves repulerunt proelio victos, dehinc partiti urbes expugnauerunt.

117. Daurises quidem conversus ad urbes in Hellesponto sitas, cepit Dardanum, cepit et Abydum, et Percoten, et Lampsacum, et Paeon, singulas diebus singulis. Cui a Paeso ad urbem Parion contendenti nuncius adfertur, Cares cum Ionibus sentientes, a Persis defecisse. igitur converso itinere ex Hellesponto adversus Cariam copias duxit.

118. Sed antequam Daurises perveniret, de ejus adventu certiores facti Ca-

γενόμενοι, αὗτις ἐκ νέης κατεδεδούλωτο. Δαιρίσους δὲ ἔχων Δαρεῖς Σιγυατέρα, καὶ Τμάκης τε καὶ Οτάνης, καὶ ἄλλοι Πέρσαι σρητηγοὶ ἔχοντες καὶ οὗτοι Δαρεῖς Σιγυατέρας, ἐπιδιώξαντες τοὺς ἐς Σάρδις ^β σρατευσαμένους Ιώνας, καὶ ἐσαράξαντές σφεας ἐς τὰς νέας, τῇ μάχῃ ως ἐπεχράτησαν, τοινθεῦτεν ἐπώλελόμενοι τὰς πόλιας ἐπόρθεον.

ριζ. Δαιρίσους μὲν τραπόμενος πρὸς τὰς ἐκ Ἐλλησπόντω πόλιας, εἶλε μὲν Δάρδανον, εἶλε δὲ Αβυδόν τε καὶ Περκώτην, καὶ Δάμφαχον καὶ Παισόν. ταύτας μὲν ἐπὶ θύμερη ἐκάση ^ε αἴρεε. ἀπὸ δὲ Παισῶν ἐλαύνοντί οἱ ἐπὶ Πάριον πόλιν, ἥλθε οἱ ἀγύελίη ^δ, τὰς Καῆρας τῷ γένος Ιωνει φρονήσαντας, ἀπεσάναι ἀπὸ Περσέων. ἀποσρέψας ὦν ἐκ τῆς Ἐλλησπόντου, ἥλαυνε τὸν σρατὸν ἐπὶ τὴν Καρίην.

ριζ'. Καί κως ταῦτα τοῦτοι Καροὶ ἐξαγύελθη πρότερον περὶ ^ε ἢ τὸν Δαιρίσουν

^α Τμάκης τε, sic MS. et infra. ^β Με. τὰς ή Σάρδισι. ^ε ιππομέρης ἵπατης. ^δ ἥλθε ἀγύελίη. ^ε Haec vocula περὶ abest a MS.

ἀπικέσθαι. πυθόμενοι δὲ οἱ Κᾶρες συνελέγοντο ἐπὶ Λευκάς τε Στήλας καλεομένας, καὶ ποταμὸν Μαρσύην· ὃς ρέων ἐκ τῆς Ιδρυάδος χώρης, ἐς τὸν Μαίανδρον ἐκδιδῷ. συλλεχθέντων δὲ τῶν Καρῶν ἐνθαῦτα, ἐγένοντο βρελαὶ ἄλλαι τε πολλαὶ, καὶ ἀρίστη γε δοκένσα εἶναι ἔμοι, Πιξιδάρης τῷ Μαυσώλῳ, ἀνδρὸς Κινδυέος, ὃς τῷ Κιλίκων βασιλῆς Συεννέσιος ἦτορε θυγατέρα. τούτῳ τοῦ ἀνδρὸς ἡ γυνώμη ἔφερε, διαβάντας τὸν Μαίανδρον τὰς Κᾶρας, καὶ κατὰ νότῳ ἐχοντας τὸν ποταμὸν, οὕτω ξυμβάλλειν· ἵνα μὴ ἔχοντες ὅπισω φεύγειν οἱ Κᾶρες, αὐτῷ τε μένειν ἀναγκαζόμενοι, γενοίατο ἔτι ἀμείνονες τῆς Φύσιος. αὗτη μέν νυν ὡς ἐνίκα ἡ γυνώμη, ἄλλα τοῖσι Πέρσησι κατὰ νότῳ γίνεσθαι τὸν Μαίανδρον μᾶλλον ἢ σφίσι. δηλαδὴ ἦν ^f Φυγὴ τῶν Περσέων γένηται, καὶ ἑαυθέωσι τῇ συμβολῇ, ὡς οὐκ ἀπονοσήσοι ἐς τὸν ποταμὸν ἐσπίποντες.

ριθ'. Μετὰ δὲ, παρεόντων, καὶ διαβάντων
^e δηλαδὴ ἦν ^f.

res convenient ad Columnas Albas quae dicuntur atque amnem Marfyam, qui ex Hidryade regione defluit in Maeandrum. Ibi coactis Caribus, multae sunt aliae dictae sententiae: sed optima omnium, meo iudicio, a Pixodaro Mausoli filio, viro Cindyensi, qui Syennesis Cilicum regis filiam in matrimonio habebat. Ab hoc sententia dicebatur, ut transmisso Maeandro Cares flumen a tergo habentes, ita cum hoste congrederentur, ut sublata spe retro fugiendi, atque ibidem manere coacti, redderentur meliores quam natura essent. Verum haec sententia non vicit, sed illa, ut Persis potius a tergo Maeander esset, quam sibi, ut si Persarum fuga accideret, et acie vincerentur, ne redirent in flumen incidentes.

119. Post haec quum adessent Per-

fuc, ac Maeandrum transiſſent, ibi ſuper amnem Marſyam Cares procliam coaſeruere cum Persis acre atque diuturnum: ad poſtremum p̄ae multitudine hoſtium terga vertunt. Quo in proelio, Perſarum cecidere duo millia, Carum decem millia: ex quibus qui effugerunt, ad Labraunda in Jovis Militaris templum, et magnum atque ſanctum lucum platanorum compulsi ſunt. Soli autem ex iis quos novimus, Cares ſunt, qui Jovi Militari ſacrificia offerant. Huc igitur compulsi Cares de ſalute consultabant, utrum ſeſe Persis dedere, an Asiam penitus relinquere ſatius eſſet.

120. De hac re consultantibus, ſubſidio venere Milesii cum horum ſociis. Ibi Cares immutata priori voluntate, rurſus ad bellum instaurandum animantur:

τὸν Μαιανδρον τῶν Περσέων, ἐνθαῦτα ἐ-
πὶ τῷ Μαρσύη ποταμῷ συνέβαλόν τε ²
ταῖσι Πέρσησι οἱ Κᾶρες, καὶ μάχην ἐμαχέ-
σαντο ἵχυρὴν, καὶ ἐπὶ χρονέν πολλόν. τέλος
δὲ ἦσαν θῆταν διὰ πλῆθος. Περσέων μὲν δὴ
ἐπειγον. ἄνδρες ἐσ διοχιλίους, Καρῶν δὲ, ἐσ
μυρίων. ἐνθεῦτεν δὲ οἱ διαφυγάντες αὐτέων
κατειλήθησαν ἐσ Δαΐδραυδα ³, ἐσ Διὸς
Στρατίς ἱρὸν, μέγα τε καὶ ἄγιον ἄλσος πλα-
τανίσων. μῆνοι δὲ, τῶν ήμεῖς ἴδμεν, Κᾶ-
ρες εἰσι οἱ Διῆς Στρατίω Θυσίας ἀνάγκαι.
κατειληθέντες δὲ ὧν ⁴ οὗτοι ἐνθαῦτα, ἐβγ-
λεύοντο περὶ σωτηρίης, ὅκότεροι ἢ περα-
θῆντες ⁵ σφέας ἐωὕτος Πέρσησι, ἢ ἐκλιπόν-
τες τοπαράπαν τὴν Ασίην, ἀμενον πρή-
ξουσι.

ρχ'. Βελευομένοι δέ σφι ταῦτα παρα-
γίνονται βοηθέοντες Μιλήσιοι τε καὶ οἱ τού-
των ξύμμαχοι. ἐνθαῦτα δὲ, τὰ μὲν πρό-
τερον οἱ Κᾶρες ἐβγλεύοντο, μετῆκαν, οἱ δὲ
αὖτις πελεμεῖν ἐξ ἀρχῆς ἀρτέοντο. καὶ

² συνέβαλον τε. ³ Δαΐδραυδη. ⁴ περιπλανήσασθε ὦν. ⁵ ὅκότεροι
οἱ περαδόντες.

ἐπίστι τε τοῖσι Πέρσησι συμβάλλοσι, καὶ μαχεσάμενοι ἐπὶ πλέον ἢ πρότερον, ἔως θησαν. πεσόντων δὲ πολλῶν, Μιλήσιοι μάλιστα ἐπλήγησαν.

ρχα'. Μετὰ δὲ τῦτο τὸ τρῶμα, ἀνέλαβόν τε καὶ ἀνεμαχέσαντο οἱ Κᾶρες. πυθόμενοι γάρ ὡς σρατεύεσθαι ὅρμέαται οἱ Πέρσαι ἐπὶ τὰς πόλιας σφέων, ἐλοχήσαντο τὴν ἐν Πιδάσῳ ὁδὸν ε· ἐσ τὴν ἐμπεσότες οἱ Πέρσαι νυκτὸς, διεφθάρησαν, καὶ αὐτοὶ, καὶ οἱ σρατηγοὶ αὐτέων, Δαμρίστης καὶ Αμόργης καὶ Σισιμάχης^ε. σὺν δέ σφι ἀπέθανε καὶ Μύρσης ὁ Γύγεω.

ρχβ'. Τῷ δὲ λόχῳ τύτῳ πρεμών τῷ Ἡρακλείδης Ιεανώλιος, ἀνὴρ Μυλαούτεύς. Τοι μέν νυν τῶν Περσέων οὕτω διεφθάρησαν. Υμένης δὲ καὶ αὐτὸς ἐών τῶν ἐπιδιξάντων τὸς ἐς Σάρδις σρατευσαμένος Ιώνων, τραπόμενος ἐς τὴν Προποντίδα, εἶλε Κῖον τὴν Μυσίην. ταύτην δὲ ἐζελῶν, ὡς ἐπύθετο τὸν Ἐλλήσποντον ἐχλευσιπέγκα

^ε τῇτοι Δάση όδον. ^ε Σισιμάχης.

et cum invadentibus Persis concurrunt ;
et quum diutius quam prius dimicatum
esset, fugantur, multis caesis, Milesiorum
praecipue.

121. Post acceptam calamitatem hanc
Cares copiis reparatis denuo pugnaverunt.
Audientes enim urbes suas invasum iri a
Persis, insidias illis in via quae in Pidafo
est collocaverunt. In eas insidias Persae
noctu incidentes, obtruncati sunt cum du-
cibus suis Daurise et Amorge et Sisimace.
Periit cum ipsis etiam Myrses Gygis filius.

122. Harum vero insidiarum praefectus erat Heraclides Ibanolis filius, vir
Mylassensis. Hunc in modum interiere
hi Persae. Hymees autem (qui et ipse e-
rat ex insequentibus Iones qui adversus
Sardes militaverant) ad Propontidem con-
versus cepit Cion Mysiam. Hac expugna-
ta, audiens Daurisem reliquo Hellesponto

242 TERPSICHORE. V.

tendere adversus Cariam, omissa Propen-
tide, in Hellespontum duxit exercitum,
cepitque Aeolenses omnes qui oram Ilia-
dem incolunt. cepit item Gergithas, qui
ex priscis Teuctis reliqui fuerant. Et ipse
quidem Hymees, quum has gentes cap-
ret, morbo decessit Troade: et hic qui-
dem ita mortem obiit.

123. Artaphernes autem Sardium
praefectus, et Otanes tertius dux, adver-
sus Ioniam confinemque Acolidem de-
lecti ad ducendum exercitum, cepere ex
Ionia quidem Clazomenas, ex Aeolide
vero Cymam.

124. Quibus oppidis captis, Ari-
goras Milesius, ut declaravit, non erat
compos mentis, ut qui perturbasset Ioni-
am, et magna negotia confudisset. Ita-
que cernens haec, atque insuper ubi con-
stitit non posse Darium regem superari,
de fugiendo deliberabat, convocatisque

Δαιρίστην, καὶ σρατεύεσθαι ἐπὶ Καρῆς,
καὶ αλιπῶν τὴν Προπονίδα, ἐπὶ τὸν Ἐλ-
λίσποντον ἥγε τὸν σρατόν· καὶ εἶλε μὲν Αἰ-
ολέας πάντας, ὅσοι τὴν Ιλιάδα νέμονται,
εἶλε δὲ Γέρυθρας τὰς ὑπολειφθέντας τῶν
ἀρχαίων Τευκρῶν. αὐτὸς τε Ἄμεν^α αἰ-
ρέων ταῦτα τὰ ἔθνα, πάσω τελευτᾶ ἐν
τῇ Τρωάδι. ὃτος μὲν δὴ γέτω ἐτελεύτησε.

ρχγ'. Αρταφέργης δὲ ὁ Σαρδίων ὑπαρ-
χος, καὶ Οτάνης ὁ τρίτος σρατηγὸς, ἐ-
τάχθησαν ἐπὶ τὴν Ιωνίν, καὶ τὴν προσε-
χέα Αἰολίδα σρατεύεσθαι. Ιωνίης μέν
ον, Κλαζομενῶν αἴρεσσος Αἰολέων δὲ, Κέ-
μην.

ργδ'. Ἀλισκομένεον δὲ τῶν πολίων,
ἥν γάρ δὴ ὡς διέδεξε^ε, Αρισταγόρης ὁ Μι-
λήσιος φυχὴν ὡκὺ ἄκρος, ὃς ταράζας τὴν Ι-
ωνίν, καὶ ἐγκερασάμενος πρήγματα μεγά-
λα, δρησμὸν ἔβούλευε, ὄρέων ταῦτα. πρὸς
δέ οἱ καὶ αδύνατα ἐφαίνετο βασιλῆα Δαρεῖον
ἐπερβαλέοσθαι. πρὸς ταῦτα δὴ ὧν συγκα-

^ε αὐτὸς μήτ' Ἄμεν. ^α Αλισκομένων. ^ε διέδεξε.

λέσας τὸς συσασιώτας, ἐβλεύειο, λέγων
ὡς ἄμεινόν σφι εἴη κρησφύγετόν τι ὑπάρ-
χον εἶναι, ἢν ἄρα ἐξωθέωνται ἐκ τῆς Μι-
λήτου. εἴτε δὴ ὡν ἐσ Σαρδῶ ἐκ τοῦ τόπου
τύττυ ἀγεῖ ἐσ ἀποκίνη, εἴτε ἐσ Μύρκινον
τὴν Ηδωνῶν, τὴν Ἰσιᾶος ἐτείχεε παρὰ
Δαρείος δωρεὴν λαβάν. ταῦτα ἐπηρώτα ὁ
Αρισαγόρης.

ρχέ. Ἐκαλάις μέν νυν τῷ Ἡγησάνδρῳ,
ἀνδρὶς λογοποιῷ, τυτέων μὲν ἐσ οὐδετέρην
τέλλειν ἔφερε ἡ γυνώμη, ἐν Λέρῳ δὲ τῇ η-
σω τεῖχος οἰκοδομησάμενον ἡσυχίην ἀγεῖν,
ἢν ἐκπέσῃ ἐκ τῆς Μιλήτου. ἐπειδὴ δὲ ἐκ
ταύτης ὅρμεώμενον, κατελεύσεσθαι ἐσ τὴν
Μίλητον. ταῦτα μὲν δὴ Ἐκατᾶος συνε-
βλευε.

ρχς'. Αὐτῷ δὲ Αρισαγόρῃ ἡ πλείση
γυνώμη ἦν ἐσ τὴν Μύρκινον ἀπάγειν. τὴν
μὲν δὴ Μίλητον ἐπιτρέπει Πυθαγόρη, ἀν-
δρὶ τῶν ἀσῶν δοκίμω. αὐτὸς δὲ παραλα-
βὼν πάντα τὸν βουλόμενον, ἐπλεεῖ ἐσ τὴν

suae factionis hominibus, consultabat, dicens satius fore eis, si Mileto expellerentur, aliquod perfugium in promptu habere, sive ex hoc loco ducat coloniam vel in Sardiniam, vel in Myrcinum Edonorum, quam Histiaeus, a Dario eo donatus, moenibus sepserat. Haec Aristagoras percontabatur.

125. Verum Hecataeus Hegesandri filius, vir historicus, negabat coloniam alterutro ducendam: sed, si Mileto ejicetur, castellum in Lero insula exstruendum, atque illic quiescendum: deinde illinc Miletum remeaturum. Hoc consulebat Hecataeus.

126. Sed Aristagorae sententia praeципue erat abeundi in Myrcinum. Itaque demandata Mileto Pythagorae, viro inter populares probato, ipse sumptis secum omnibus ita volentibus in Thraciam na-

246 TERPSICHORE. V.

vigavit, regionemque obtinuit ad quam
concesserat. Ex ea profectus, dum urbem
obsidet, tam ipse quam ejus exercitus a
Thracibus, tametsi illinc accepta fide ex-
cedere volentibus, interemptus est.

TERPSICHORES,
SIVE
QUINTI LIBRORUM HERODOTI.
FINIS.

Θρηίκην· καὶ ἔχε τὴν χώρην ἐπ' ἣν ἐσάλη. ἐκ δὲ ταύτης ὁρμεώμενος, ἀπόλλυται ὑπὸ Θρηίκων αὐτὸς τε ὁ Αρισαγόρης, καὶ ὁ σρατὸς αὐτῷ πόλιν περικατήμενος, καὶ βλασφημένων τῶν Θρηίκων ὑποσπόνδων ἔξιέναι.

ΤΟ ΤΗΣ
ΤΕΡΨΙΧΟΡΗΣ,
“Η
ΤΟΤ ΠΕΜΠΤΟΤ ΤΩΝ ἩΡΟΔΟΤΟΤ
ΤΕΛΟΣ.